

**A Kúria
Nemzetközi, Tudományos és Dokumentációs Főosztályának
Hírlevele**

2021. április 30.
XII. évfolyam 4. szám

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK..... 3

BÜNTETŐ ÜGYSZAK..... 3

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 4

Általános közigazgatási jogterület..... 4

Pénzügyi jogterület..... 16

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 21

POLGÁRI ÜGYSZAK 23

GAZDASÁGI ÜGYSZAK 25

ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK..... 31

BÜNTETŐ ÜGYSZAK 31

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 33

Általános közigazgatási jogterület..... 33

Pénzügyi jogterület..... 41

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 43

POLGÁRI ÜGYSZAK 44

GAZDASÁGI ÜGYSZAK 45

EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT 46

A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI 48

BÜNTETŐ ÜGYSZAK..... 48

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 49

Általános közigazgatási jogterület..... 49

Pénzügyi jogterület..... 59

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 62

POLGÁRI ÜGYSZAK 62

GAZDASÁGI ÜGYSZAK..... 73

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 79

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI 79

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI 80

A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI 82

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 82

POLGÁRI ÜGYSZAK 89

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

7. Az Apelativen sad Sofia (Bulgária) által 2020. november 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-654/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Ellentétes-e a bűncselekmények és büntetések törvényességének elvével az a nemzeti szabályozás, amely ugyanazon cselekményért, nevezetesen a vezetői engedély felfüggesztése formájában alkalmazott közigazgatási kényszerintézkedés végrehajtásának időtartama alatt történő gépjárművezetésért egyidejűleg közigazgatási és büntetőjogi felelősséget ír elő anélkül, hogy rendelkezésre állnának olyan kritériumok, amelyek lehetővé tennék a kétféle felelősség objektív módon történő elhatárolását?
- 2) Amennyiben az Európai Unió Bírósága az első kérdésre nemleges választ ad: Milyen hatáskörei vannak a nemzeti bíróságnak, hogy biztosítsa az Európai Unió jogelveinek hatékony alkalmazását?
- 3) Arányos-e az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikkének (3) bekezdése értelmében a vezetői engedély felfüggesztése formájában alkalmazott közigazgatási kényszerintézkedés végrehajtásának időtartama alatt történő gépjárművezetés bűncselekményének három évig terjedő szabadságvesztéssel és 200 levától (BGN) 1 000 BGN-ig terjedő pénzbüntetéssel történő büntetése?

8. Az Okresný súd Bratislava I (Szlovákia) által 2020. december 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-710/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovák

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Összeegyeztethető-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való joggal, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkében biztosított, a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalmával, továbbá az Európai Unió működéséről szóló szerződés 82. cikkével valamely nemzeti törvény olyan rendelkezése, amely közvetlenül, nemzeti bíróság határozata nélkül hatályon kívül helyezi egy nemzeti bíróságnak a büntetőeljárás megszüntetéséről szóló olyan határozatát, amely a nemzeti jog alapján érdemi, felmentő határozatnak minősül, és amelynek alapján a büntetőeljárás egy nemzeti törvénynek megfelelően gyakorolt közkegyelem nyomán véglegesen megszüntetésre került? E kérdésre adott nemleges válasz esetén: kötelező-e a nemzeti bíróságra az ilyen nemzeti jogi rendelkezés?
- 2) Összeegyeztethető-e az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének (3) bekezdése, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 82. cikke értelmében vett lojális együttműködés elvével, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való joggal, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkében biztosított, a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalmával a nemzeti jog olyan rendelkezése, amely a Národná rada Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság nemzeti tanácsa) által a Szlovák Köztársaság alkotmánya 86. cikkének i) pontja alapján hozott, közkegyelem vagy egyéni kegyelem visszavonásáról szóló határozat Ústavny súd (alkotmánybíróság) általi felülvizsgálatát e határozat alkotmányosságának értékelésére korlátozza, az Európai Unió által elfogadott kötelező erejű jogi aktusok, különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája, az Európai Unió működéséről szóló szerződés, valamint az Európai Unióról szóló szerződés figyelembevétele nélkül? E kérdésre adott nemleges válasz esetén: kötelező-e a nemzeti bíróságra a nemzeti alkotmánybíróság ilyen

határozata?

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

54. A Verwaltungsgericht Wien (Ausztria) által 2020. október 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem – CR, GF, TY (C-560/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Hivatkozhatnak-e a menedékjog iránti kérelmét kísérő nélküli külföldi kiskorúként benyújtó és még kiskorúként menedékjogban részesülő harmadik országbeli állampolgár szülei a 2003/86/EK irányelv ezen irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjával összhangban értelmezett 2. cikkének f) pontjára azután is, hogy a menekült a menedékjog megadását követően, azonban a tartózkodási engedélynek a szülei részére történő megadására irányuló eljárás során nagykorúvá vált?

2) Amennyiben az I. kérdésre igenlő választ kell adni: szükséges-e ilyen esetben az, hogy a harmadik országbeli állampolgár szülei a Bíróság 2018. április 12-i A és S ítéletében (C-550/16, 61. pont) említett, családegyesítés iránti kérelem benyújtására vonatkozó „[azon időponttól kezdődő,] főszabály szerint három hónapos határidő[t betartsák] [...]”, amelyben az érintett kiskorút menekültként elismerték”?

3) Amennyiben az I. kérdésre igenlő választ kell adni: meg kell-e adni a tartózkodási engedélyt közvetlenül az uniós jog alapján a menekült jogállásúként elismert személy nagykorú, harmadik ország állampolgárságával rendelkező lánytestvérének, ha a menekült szülei a tartózkodási engedélynek a menekült nagykorú lánytestvére részére történő megadásának megtagadása esetében ténylegesen arra kényszerülnek, hogy lemondjanak a 2003/86/EK irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti családegyesítési jogukról, mivel a menekült e nagykorú lánytestvére egészségi állapota miatt mindenképpen állandó szülői gondozásra szorul, és ezért nem maradhat egyedül a származási országban?

4) Amennyiben a II. kérdésre igenlő választ kell adni: milyen szempontokat kell figyelembe venni annak időbeli megfelelés szempontjából történő értékelése során, hogy az ilyen családegyesítés iránti kérelmet a Bíróság 2018. április 12-i A és S ítéletében (C-550/16, 61. pont) foglalt megállapítások értelmében „főszabály szerint” három hónapon belül nyújtották-e be?

5) Amennyiben a II. kérdésre igenlő választ kell adni: hivatkozhatnak-e a menekült szülei a 2003/86/EK irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti családegyesítési jogukra azután is, hogy a kiskorú személy menekültkénti elismerésének napja és családegyesítés iránti kérelmük között három hónap és egy nap telt el?

6) Megkövetelheti-e főszabály szerint a menekült szüleitől a tagállam a 2003/86/EK irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti családegyesítési eljárásban, hogy teljesítsék a 2003/86/EK irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeket?

7) Független-e a 2003/86/EK irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében említett feltételek teljesítésének a 2003/86/EK irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti családegyesítés során történő megkövetelése attól, hogy a 2003/86/EK irányelv 12. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése értelmében a családegyesítésre irányuló kérelmet a menekültstátusz megadása után három hónapon belül nyújtották-e be?

55. A Verwaltungsgericht Köln (Németország) által 2020. november 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-616/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Jogosult-e a nemzeti hatóság valamely kozmetikai terméknek a 2001/83/EK irányelv 1. cikke 2.

pontjának b) alpontja értelmében vett funkcionális gyógyszernek történő, a termék valamennyi jellemzőjének vizsgálatát magában foglaló minősítése során arra, hogy a termék farmakológiai sajátosságainak és kockázatainak szükséges tudományos megállapítását úgynevezett „szerkezeti analógiára” alapozza, ha az alkalmazott hatóanyagot újonnan fejlesztették ki, szerkezetét tekintve már ismert és vizsgált farmakológiai hatóanyagokkal összehasonlítható, azonban a kérelmező nem bocsátott rendelkezésre az új anyag hatására és adagolására vonatkozó olyan átfogó farmakológiai, toxikológiai vagy klinikai vizsgálatokat, amelyek kizárólag ezen irányelv alkalmazása esetén szükségesek?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2001/83 irányelv 1. cikke 2. pontjának b) alpontját, hogy az a termék, amelyet kozmetikai termékként hoznak forgalomba, és amely farmakológiai hatás kiváltása révén jelentősen módosítja az élettani funkciókat, csak akkor tekinthető funkcionális gyógyszernek, ha az egészségre konkrét jótékony hatást fejt ki? E tekintetben elegendő-e az, hogy a termék elsősorban a külső megjelenésre van pozitív hatással, ami az önbizalom vagy a jó közérzet növelésével közvetve fejt ki jótékony hatást az egészségre?

3) Vagy a termék abban az esetben is funkcionális gyógyszernek minősül-e, ha pozitív hatása a külső megjelenés javítására korlátozódik, anélkül hogy közvetlenül vagy közvetve az egészséget szolgálná, azonban nem rendelkezik kizárólag egészségre ártalmas tulajdonságokkal, és ezért kábítószerrel nem hasonlítható össze?

56. A Consiglio di Giustizia amministrativa per la Regione siciliana (Olaszország) által 2020. november 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-642/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Ellentétes-e a 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az egyéb szervezetek kapacitására való támaszkodásra vonatkozó 63. cikkével, valamint a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságának az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 49. és 56. cikkében rögzített elvével a 2016. április 18-i 50. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendeletben szereplő codice dei contratti pubblici (közbeszerzési kódex) 83. cikke 8. bekezdésének utolsó előtti mondatában meghatározott „kiválasztási és hiánypótlási kritériumokra” vonatkozó olasz nemzeti szabályozás alkalmazása abban az értelemben, hogy az egyéb szervezetek kapacitására való támaszkodás (2016. április 18-i 50. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendeletben szereplő közbeszerzési kódex 89. cikkében meghatározott) intézményének igénybevétele esetén minden esetben nagyrészt a megbízottnak kell teljesítenie a követelményeket és nyújtania a szolgáltatásokat?

57. A Varhoven administrativen sad (Bulgária) által 2020. december 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-669/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a [2014/24] irányelv ezen irányelv 69. cikkével összefüggésben értelmezett 56. cikkét, illetve a [2009/81] irányelv ezen irányelv 49. cikkével összefüggésben értelmezett 38. cikkét, hogy valamely, a kirívóan alacsony összegű ajánlatok értékelésére vonatkozó, törvényben meghatározott szempont objektív alkalmazhatatlansága esetén és az ajánlatkérő szerv által választott és előzetesen közzétett másik szempont hiányában az ajánlatkérő szerv nem köteles arra irányuló vizsgálatot lefolytatni, hogy kirívóan alacsony összegű ajánlatról van-e szó?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2014/24 irányelv ezen irányelv 69. cikkével összefüggésben értelmezett 56. cikkét, illetve a 2009/81 irányelv ezen irányelv 49. cikkével összefüggésben értelmezett 38. cikkét, hogy az ajánlatkérő szerv csak akkor köteles arra irányuló vizsgálatot lefolytatni, hogy kirívóan alacsony összegű ajánlatokról van-e szó, ha valamely ajánlat tekintetében gyanú áll fenn, vagy éppen ellenkezőleg, az ajánlatkérő szerv minden esetben köteles meggyőződni a beérkezett ajánlatok komolyságáról, minek során e vonatkozásban megfelelő indokolást nyújt?

3) Alkalmazandó-e ez a követelmény az ajánlatkérő szervre, ha a közbeszerzési eljárás során csak két ajánlatot nyújtottak be?

4) Úgy kell-e értelmezni a [Charta] 47. cikkét, hogy bírósági felülvizsgálat alá tartozik az ajánlatkérő szerv azon értékelése, hogy nem merül fel a kirívóan alacsony összegű ajánlat fennállásával kapcsolatos gyanú, illetve az ajánlatkérő szerv azon meggyőződése, hogy az első helyre rangsorolt ajánlattevő tekintetében komoly ajánlatról van szó?

5) Az előző kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni a [Charta] 47. cikkét, hogy a közbeszerzési eljárásban részt vevő olyan ajánlatkérő szerv, amely nem vizsgálta, hogy kirívóan alacsony összegű ajánlatról van-e szó, köteles igazolni és indokolni, hogy miért nem merül fel gyanú a kirívóan alacsony összegű ajánlat fennállását, azaz az első helyre rangsorolt ajánlat komolyságát illetően?

58. A Tribunal judiciaire d’Auch (Franciaország) által 2020. december 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-673/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkét és az Egyesült Királyság kilépéséről szóló megállapodást, hogy azok megszüntetik azon brit állampolgárok európai polgárságát, akik az átmeneti időszak lejárta előtt gyakorolták a szabad mozgáshoz és szabad letelepedéshez való jogukat egy másik tagállam területén, különösen azok esetében, akik több mint tizenöt éve tartózkodnak egy másik tagállam területén, és az úgynevezett „15 year rule” brit törvény hatálya alá tartoznak, amely ily módon teljesen megfosztja őket szavazati joguktól?

2) Igenlő válasz esetén: úgy kell-e tekinteni, hogy a kilépési megállapodásnak – az e kilépési megállapodás hatodik preambulumbekzdésével és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18., 20. és 21. cikkével összefüggésben értelmezett – 2., 3., 10., 12. és 127. cikke lehetővé tette ezen brit állampolgárok számára, hogy korlátlanul megőrizték az országuknak az Európai Unióból való kilépése előtt az európai polgársághoz való, őket megillető jogokat?

3) A második kérdésre adandó nemleges válasz esetén: nem érvénytelen-e részben a kilépésről szóló megállapodás annyiban, amennyiben sérti az Európai Unió identitását képező elveket, különösen az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18., 20. és 21. cikkét, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 39. és [40.] cikkét, és nem sérti-e az arányosság elvét annyiban, amennyiben nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely lehetővé teszi számukra, hogy nem kizárólagos jelleggel megtartsák e jogokat?

4) Mindenesetre nem érvénytelen-e részben a kilépési megállapodás 127. cikke (1) bekezdésének b) pontja annyiban, amennyiben sérti az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18., 20. és 21. cikkét, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 39. és 40. cikkét is, mivel megfosztja azon uniós polgárokat, akik a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogukat az Egyesült Királyságban gyakorolták, aktív és passzív választójoguktól a helyhatósági választásokon ebben az országban, továbbá, ha a Törvényszék és a Bíróság e rendelkezéseket ugyanúgy értelmezi, mint a francia Conseil d’État (államtanács), e jogsértés nem terjed-e ki az Egyesült Királyság azon állampolgáraitra is, akik egy másik tagállam területén több, mint 15 éve gyakorolták szabad mozgáshoz és letelepedéshez való jogukat és az úgynevezett „15 year rule” brit törvény hatálya alá tartoznak, amely ily módon teljesen megfosztja őket szavazati joguktól?

59. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2020. december 15-én benyújtott előzetes

döntéshozatal iránti kérelem (C-680/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A vállalati ellenőrzés esetein kívül melyek a releváns kritériumok annak megállapításánál, hogy a formálisan autonóm és független gazdasági szereplők közötti, szerződésen alapuló koordináció egyetlen gazdasági egységet eredményez-e az EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikk alapján; és különösen egy másik vállalkozás kereskedelmi döntéseibe való, a gyártó és a viszonteladók közötti kereskedelmi együttműködéssel összefüggő jogviszonyokra jellemző beavatkozás bizonyos szintjének fennállása elegendőnek tekinthető-e ahhoz, hogy e jogalanyok ugyanazon gazdasági egység részének minősüljenek; vagy szükséges-e a két társaság közötti „hierarchikus” kapcsolat, amely egy olyan szerződés esetén állhat fel, amelynek értelmében több autonóm társaság „aláveti magát” egyikük irányításának és koordinálásának, tehát a hatóságnak bizonyítania kell több olyan iránymutatás szisztematikus és állandó fennállását, amely alkalmas a vállalkozás gazdasági döntéseinek, vagyis a pénzügyi, ipari és kereskedelmi jellegű stratégiai és működési döntések befolyásolására?

2) A kizárólagossági kikötések révén megvalósított erőfölénnyel való visszaélés fennállásának értékelése szempontjából úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 102. cikket, hogy a versenyhatóság köteles megvizsgálni, hogy e kikötések azzal a hatással járnak-e, hogy kizárják a hasonlóan hatékony versenytársakat a piacról, és köteles részletesen vizsgálni a vitatott magatartások arra való konkrét alkalmassága tekintetében a fél által benyújtott gazdasági elemzéseket, hogy a hasonlóan hatékony versenytársait kizárja a piacról; vagy a kizárólagossági jellegű kizárólagossági kikötések vagy a többféle visszaélésszerű gyakorlattal jellemzett magatartások (a vásárlói hűséget kiváltó engedmény és a kizárólagossági kikötések) esetén a hatóságnak nincs jogi kötelezettsége arra vonatkozóan, hogy a versenyjogi szabályok megsértésének megállapítását a hasonlóan hatékony versenytárs szempontjára alapozza?

60. Az Augstākā tiesa (Senāts) (Lettország) által 2020. december 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-702/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e tekinteni, hogy a közszolgáltatóval szemben előírt azon kötelezettség, hogy a villamosenergia-termeléshez megújuló energiaforrásokat felhasználó termelőktől a piaci árnál magasabb áron vásároljon villamos energiát – a végső fogyasztónak a megvalósult fogyasztása arányában fennálló fizetési kötelezettsége mellett –, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami beavatkozásnak vagy állami forrásoknak minősül?

2) Úgy kell-e értelmezni a „villamosenergia-piac liberalizációjának” fogalmát, hogy úgy kell tekinteni, hogy a liberalizáció már a szabad kereskedelem bizonyos elemeinek fennállása esetén bekövetkezett, mint például valamely közszolgáltató által más tagállambeli szolgáltatókkal kötött szerződések esetén? Tekinthető-e úgy, hogy a villamosenergia-piac liberalizációja azon időpontban kezdődik, amelyben a jogszabály a villamosenergia-fogyasztók egy részének (például az átviteli hálózathoz csatlakoztatott villamosenergia-fogyasztóknak vagy az elosztóhálózathoz csatlakoztatott nem háztartási villamosenergia-fogyasztóknak) biztosítja a villamosenergiaszolgáltató-váltáshoz való jogot? A villamosenergia-piac lettországi szabályozásának fejlődése és különösen a 2007. év előtti helyzet milyen hatással van a villamosenergia-termelők számára nyújtott támogatásoknak a Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése alapján történő értékelésére (az első kérdésre adandó válasz szempontjából)?

3) Abban az esetben, ha az első és a második kérdésre adandó válaszból az tűnik ki, hogy a villamosenergia-termelőknek nyújtott támogatás nem minősül az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak, az a tény, hogy a felperes jelenleg liberalizált villamosenergia-piacon működik, és a kártérítés megfizetése a jelen helyzetben előnyt biztosít számára az érintett piacon jelen lévő más gazdasági szereplőkkel szemben, maga után

vonja-e, hogy a kártérítést az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak kell tekinteni?

4) Abban az esetben, ha az első és a második kérdésre adandó válaszból az tűnik ki, hogy a villamosenergia-termelőknek nyújtott támogatás az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül, úgy kell-e tekinteni az állami támogatásoknak az említett rendelkezés szerinti ellenőrzése kontextusában, hogy a felperesnek az előállított villamos energia után járó emelt összegű kifizetéshez való, törvényben meghatározott jog hiányos teljesítéséből eredő kár megtérítése iránti kérelme új állami támogatás iránti kérelemnek, vagy inkább valamely állami támogatás korábban ki nem fizetett részének kifizetése iránti kérelemnek minősül?

5) Abban az esetben, ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a kártérítés iránti kérelmet a múltbeli körülmények kontextusában valamely állami támogatás korábban ki nem fizetett részének kifizetése iránti kérelemként kell értékelni, az következik-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdéséből, hogy a szóban forgó állami támogatás kifizetésével kapcsolatos ítélethozatalhoz jelenleg meg kell vizsgálni az aktuális piaci helyzetet, és figyelembe kell venni a hatályos szabályozást (ideértve a túlkompenzáció megelőzése céljából jelenleg fennálló korlátozásokat)?

6) Jelentősége van-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (1) bekezdésének értelmezése szempontjából annak, hogy a szélerőművek – a vízerőművektől eltérően – a múltban teljes összegű támogatásban részesültek?

7) Jelentősége van-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (1) bekezdésének értelmezése szempontjából annak, hogy jelenleg a teljes összegű támogatásban nem részesülő vízerőműveknek csak bizonyos része kap kártérítést?

8) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet 3. cikkének (2) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, hogy mivel a jelen ügyben vitatott támogatás összege nem haladja meg a csekély összegű támogatás küszöbértékét, meg kell állapítani, hogy a szóban forgó támogatás eleget tesz a csekély összegű támogatások tekintetében megállapított kritériumoknak? Úgy kell-e értelmezni az 1407/2013 rendelet 5. cikkének (2) bekezdését, hogy a jelen ügyben – a túlkompenzáció megelőzésére irányadó, a Bizottság SA.43140 számú határozatában szereplő feltételekre tekintettel – azon tény, hogy az okozott kár megtérítésének kifizetését csekély összegű támogatásnak tekintik, elfogadhatatlan halmozódást eredményezhet?

9) Abban az esetben, ha a jelen ügyben úgy kell tekinteni, hogy állami támogatást ítélték oda/fizettek ki, úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2015. július 13-i 2015/1589/EU tanácsi rendelet 1. cikkének b) és c) pontját, hogy a jelen ügyben fennállóhoz hasonló körülmények új állami támogatásnak, és nem pedig létező állami támogatásnak felelnek meg?

10) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kilencedik kérdésre adandó igenlő válasz esetén, annak megítélése szempontjából, hogy a felperes helyzete összeegyeztethető-e a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának iv. alpontjában hivatkozott, létező támogatásnak tekintendő támogatásokkal, a 2015/1589 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése szerinti jogvesztő határidő kezdő időpontjaként kizárólag azon időpontot kell-e figyelembe venni, amikor a támogatás tényleges kifizetése megtörtént?

11) Abban az esetben, ha úgy kell tekinteni, hogy állami támogatást ítélték oda/fizettek ki, úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (3) bekezdését, valamint a 2015/1589 rendelet 2. cikkének (1) bekezdését és 3. cikkét, hogy az állami támogatás bejelentésére irányuló, a jelen ügyben szereplőhöz hasonló eljárást megfelelőnek kell tekinteni abban az esetben, ha a nemzeti bíróság azzal a feltétellel ad helyt az elszenvedett kár megtérítése iránti kérelemnek, hogy kézhez vette a Bizottság támogatást engedélyező határozatát, és arra kötelezi a gazdasági minisztériumot, hogy az ítélethozataltól számított két hónapon belül küldje meg a Bizottságnak a kereskedelmi tevékenységhez nyújtott támogatásra vonatkozó megfelelő nyilatkozatot?

12) Jelentősége van-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (1) bekezdésének

értelmezése szempontjából annak a ténynek, hogy az elszenvedett kár megtérítését az állami szektor olyan szervétől (közszolgáltatási szabályozó bizottság) kéri, amelynek hagyományosan nem kellett ilyen költségeket viselnie, valamint azon ténynek, hogy az említett szerv költségvetését a szabályozott ágazatokba tartozó közszolgáltatók által fizetett olyan állami díjak képezik, amelyeket kizárólag a szabályozási tevékenységre lehet fordítani?

13) Összeegyeztethető-e a jelen ügyben vitatotthoz hasonló kártérítési rendszer az uniós jogban foglalt és a szabályozott ágazatokra alkalmazott elvekkel, különösen a 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv által módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (engedélyezési irányelv) 12. cikkével és (30) preambulumbekzdésével?

61. A Verwaltungsgericht Cottbus (Németország) által 2020. december 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-720/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A másodlagos migráció megakadályozásával kapcsolatos uniós jogi célra, valamint a család egységének a 604/2013/EU rendeletben kifejezésre jutó általános elvére tekintettel kell-e alkalmazni analógia útján e rendelet 20. cikkének (3) bekezdését abban az esetben, ha a kiskorú gyermek és szülei ugyanabban a tagállamban nyújtanak be nemzetközi védelem iránti kérelmet, a szülők azonban már nemzetközi védelemben részesülnek egy másik tagállamban, míg a gyermek abban a tagállamban született, amelyben a nemzetközi védelem iránti kérelmet benyújtotta?

2. A kérdésre adandó igenlő válasz esetén mellőzni kell-e a kiskorú gyermek menedékjog iránti kérelmének vizsgálatát a 604/2013/EU rendelet alapján, és el kell-e fogadni a rendelet 26. cikke szerinti átadásra vonatkozó határozatot, tekintettel arra, hogy adott esetben az a tagállam felelős a kiskorú gyermek által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért, amelyben a szülei nemzetközi védelemben részesülnek?

3. Az előző kérdésre adandó igenlő válasz esetén akkor is alkalmazható-e analógia útján a 604/2013/EU rendelet 20. cikkének (3) bekezdése, ha e rendelkezés a második mondatában szükségtelennek nyilvánítja a szülőknek a tagállamok területére történő érkezése után született gyermek átvételével kapcsolatos saját eljárás lefolytatását, jóllehet ebben az esetben fennáll annak a veszélye, hogy a fogadó tagállamnak nincs tudomása a kiskorú gyermek esetleges befogadására vonatkozó helyzetéről, illetve, hogy e tagállam a közigazgatási gyakorlata szerint megtagadja a 604/2013/EU rendelet 20. cikke (3) bekezdésének analógia útján történő alkalmazását, és ezáltal fennáll annak a veszélye, hogy a kiskorú gyermek „vándorló menekültté” válik?

4. A második és harmadik kérdésre adandó nemleges válasz esetén akkor is hozható-e analógia útján a 2013/32/EU irányelv 33. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti, elfogadhatatlanságra vonatkozó határozat a valamely tagállamban nemzetközi védelem iránti kérelmet benyújtó kiskorú gyermekkel szemben, ha nem maga a gyermek, hanem a szülei részesülnek nemzetközi védelemben egy másik tagállamban?

62. A Conseil d'État (Belgium) által 2020. december 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-726/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 17. cikkét, hogy annak hatálya nem terjed ki a gyeptermesztésre és a zöldtetők előállítására?

63. Az Appeal Tribunal for Northern Ireland (Egyesült Királyság) által 2020. december 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-709/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18. cikkével ellentétes, jogellenes (közvetlen vagy közvetett) hátrányos megkülönböztetésnek minősül-e, és összeférhetetlen-e az Egyesült Királyságnak az Európai Közösségekről szóló 1972. évi törvényen alapuló kötelezettségeivel a The Social Security (Income-related Benefits) (Updating and Amendment) (EU Exit) Regulations (Northern Ireland) 2019 (a szociális biztonságról [jövedelem alapú támogatások] [aktualizálás és módosítás] [kilépés az EU-ból] szóló 2019. évi rendelet [Észak-Írország]) által a The Universal Credit Regulations (Northern Ireland) 2016-be (az Universal Creditről szóló 2016. évi rendelet [Észak-Írország]) beillesztett 9. cikk (3) bekezdése c) pontjának i. alpontja, amely a belföldi tartózkodási joggal (határozott időre szóló tartózkodásra jogosító engedély) (a jelen ügyben az Appendix EU of the UK Immigration Rules [az Egyesült Királyság bevándorlási szabályainak EU függeléke] szerinti „előzetes letelepedési engedéllyel rendelkező jogállás” [pre-settled status]) rendelkező uniós polgárokat kizárja a szociális ellátásokra való jogosultságból?

2. Amennyiben az első kérdésre igenlő válasz adandó, és a Universal Creditről szóló 2016. évi rendelet (Észak-Írország) 9. cikke (3) bekezdése c) pontjának i. alpontját úgy kell tekinteni, hogy az közvetett hátrányos megkülönböztetést valósít meg, a Universal Creditről szóló 2016. évi rendelet (Észak-Írország) 9. cikke (3) bekezdése c) pontjának i. alpontja igazolt-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18. cikke alapján, és összeegyeztethetetlen-e az Egyesült Királyságnak az Európai Közösségekről szóló 1972. évi törvényen alapuló kötelezettségeivel?

64. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2020. december 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-719/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Ellentétes-e a 2014. február 26-i 2014/24/EU irányelv 12. cikkével az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a gazdasági jelentőségű helyi közszolgáltatást nyújtó társaságok üzleti kombinációja – amelynek következtében az a gazdasági szereplő, amely átlátható eljárások révén végrehajtott társasági ügyleteket, köztük egyesületeket vagy felvásárlásokat követően az eredeti koncessziós jogosult helyébe lépett – folytatja a szolgáltatások nyújtását az előírt határidőig, amennyiben:

- a) az eredeti koncessziós jogosult olyan, „in house” eljárásban nyertes ajánlattevő társaság, amely több önkormányzat által gyakorolt hasonló kontroll alatt áll;
- b) a jogutód gazdasági szereplőt közbeszerzési eljárás útján választották ki;
- c) a társaságok üzleti kombinációját követően a több önkormányzat által gyakorolt hasonló kontroll feltételei már a szóban forgó szolgáltatást eredetileg odaítélő helyi önkormányzatok egyike vonatkozásában sem állnak fenn?

65. A Conseil d'État (Franciaország) által 2021. január 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-4/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az Európai Bizottság Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai főigazgatósága „Fogyasztói, környezeti és egészségügyi technológiák” egysége vezetőjének 2019. november 27-i levelét – e levél megfogalmazására, valamint arra tekintettel, hogy nincs olyan bizonyíték, amely arra utalna, hogy a levél aláírója hatáskörrel rendelkezik a Bizottság nevében történő határozathozatalra – olyan határozat előkészítő aktusának kell-e tekinteni, amelyben a Bizottság megállapítja, hogy a kozmetikai termékekről

szóló, 2009. november 30-i 1223/2009 európai parlamenti és tanácsi rendelet 27. cikkének (3) bekezdése alapján indokolt-e vagy sem valamely tagállam ideiglenes intézkedése, vagy pedig olyan határozatnak, amely az Európai Bizottság végleges álláspontját fejezi ki?

2) Abban az esetben, ha a 2019. november 27-i levelet olyan határozat előkészítő aktusának kell tekinteni, amellyel a Bizottság azt állapítja meg, hogy valamely tagállam ideiglenes intézkedése az 1223/2009/EK rendelet 27. cikkének (3) bekezdése alapján indokolt-e, vagy sem, a nemzeti bíróság – amennyiben valamely nemzeti hatóság által az e cikk (1) bekezdése alapján hozott ideiglenes intézkedés jogszerűségéről kell határoznia – a bizottsági határozat elfogadásáig megállapíthatja-e, hogy ezen intézkedés megfelel-e ezen cikknek, és ha igen, milyen mértékben és mely tekintetben, vagy addig, amíg a Bizottság nem nyilvánítja az ideiglenes intézkedést indokolatlannak, ez utóbbit e cikkel összhangban állónak kell tekintenie.

3) Az előző kérdésre adandó igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni az 1223/2009/EK rendelet 27. cikkét, hogy az lehetővé teszi az ugyanazon anyagot tartalmazó termékeket magában foglaló termék kategóriára vonatkozó ideiglenes intézkedések meghozatalát?

4) Abban az esetben, ha a 2019. november 27-i levelet olyan határozatnak kell tekinteni, amely a Bizottságnak a szóban forgó ideiglenes intézkedéssel kapcsolatos végleges álláspontját fejezi ki, e határozat érvényessége vitatható-e a nemzeti bíróság előtt annak ellenére, hogy az nem képezte az Európai Unió működéséről szóló szerződés 263. cikke alapján indított megsemmisítés iránti kereset tárgyát, tekintettel arra a körülményre, hogy e levél megfogalmazása arra enged következtetni, hogy csak előkészítő aktusról van szó, és hogy az országos gyógyszer- és gyógyászatitermék-biztonsági hivatal mint a levél címzettje, arra adott válaszában kifejezte egyet nem értését, és jelezte, hogy mindaddig fenntartja az ideiglenes intézkedését, amíg az Európai Bizottság véglegesen nem dönt, és ez utóbbi nem adott választ?

5) Amennyiben az előző kérdésre igenlő választ kell adni, a 2019. november 27-i levelet a Bizottság nevében történő határozathozatalra felhatalmazott alkalmazott írta-e alá, és érvényes-e annyiban, hogy az 1223/2009/EK rendelet 31. cikkével együttesen értelmezett 27. cikke 7. pontban említett rendelkezéseinek alkalmazandó értelmezését figyelembe véve azon alapul, hogy „a kozmetikai termékekről szóló 1223/2009/EK rendelet 27. cikkében előírt védintézkedési mechanizmus a forgalmazott kozmetikai termékekkel kapcsolatos egyedi intézkedésekre vonatkozik, nem pedig olyan általános hatályú intézkedésekre, amelyeket egy adott termék kategóriára kell alkalmazni”?

6) Az előző kérdésre adandó igenlő válasz esetén, illetve ha a 2019. november 27-i levél a jelen jogvitában már nem vitatható, az 1223/2009/EK rendelet 27. cikke alapján hozott ideiglenes intézkedést a kezdettől fogva, vagy csak e levélnek az országos gyógyszer- és gyógyászatitermék-biztonsági hivattal való közlésétől, illetve e levélnek az utóbbival való közlésétől számított olyan észszerű határidő elteltétől kell-e az 1223/2009/EK rendelettel ellentétesnek tekinteni, amelynek az a célja, hogy lehetővé tegye ezen intézkedés hatályon kívül helyezését, figyelembe véve az e levél hatályával kapcsolatos bizonytalanságot és azt a tényt is, hogy a Bizottság nem válaszolt a hivatalnak, amely jelezte, hogy „a Bizottság által az 1223/2009/EK rendelet 27. cikkének rendelkezéseivel összhangban elfogadásra kerülő határozatig átmenetileg fenntartja a 2019. március 13-i határozatát”?

66. A Tribunale Amministrativo Regionale per la Sicilia (Olaszország) által 2021. január 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-14/21. és C-15/21. sz. ügyek)¹

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A) A Bíróságnak azt a kérdést kell megválaszolnia, hogy a 2009/16/EK irányelv hatálya alá tartozik-e egy olyan hajó, – tehát a PSC (Port State Control, a hajóknak a kikötő szerinti állam által történő ellenőrzése) elvégezhető-e e hajó tekintetében is –, amelyet a lobogó szerinti állam hajóosztályozó szervezete teherhajónak minősített, amely hajó azonban a valóságban kizárólag és rendszeresen olyan

¹ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

nem kereskedelmi tevékenységet végez, mint például az ún. SAR (search and rescue, kutatás és mentés) tevékenység (ahogyan azt az SW [Sea Watch E.V.] és az SW [Sea Watch 4 hajó] teszi az alapító okirata értelmében)?

Abban az esetben, ha [...] a Bíróság úgy ítélné meg, hogy a 2009/16/EK irányelv hatálya alá tartoznak a [valóságban kereskedelmi tevékenységet nem végző] hajók is, a Bíróságnak azt a kérdést is meg kell válaszolnia, hogy az ily módon értelmezett irányelvvel ellentétes-e az 53/2011. sz. [felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendeletnek] a 2009/16/EK irányelv 3. cikkét átültető 3. cikkében foglalthoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely – ezzel szemben – [a hivatkozott felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet] (1) bekezdésében kifejezetten úgy határozza meg a kikötő szerinti állam általi ellenőrzés alkalmazási körét, hogy azt a kereskedelmi célra használt hajókra korlátozza, és nemcsak a kedvtelési célú hajókat zárja ki e körből, hanem azokat a teherhajókat is, amelyek a valóságban nem végeznek kereskedelmi tevékenységet, tehát amelyeket nem használnak e célra.

Végezetül a Bíróságnak azt a kérdést is meg kell válaszolnia, hogy lehet-e ezzel szemben megalapozottan azt állítani, hogy az irányelv személyszállító hajókra is kiterjedő részének hatálya alá tartoznak a 2007. évi módosításokat követően azok a teherhajók is, amelyek a tengeren veszélyhelyzetben lévő emberekre vonatkozóan végeznek rendszeresen ún. SAR tevékenységet, és ez az utasok szállításával teszi egyenértékűvé a tengeren életveszély miatt megmentett személyek szállítását.

B) A Bíróságnak azt a kérdést kell megválaszolnia, hogy az a körülmény, hogy a hajó a vészhelyzeti felszerelésekre vonatkozó bizonyítványban szereplőnél sokkal több embert szállított, bár ez az ún. SAR tevékenység eredménye, vagy egyébként a vészhelyzeti felszerelésekre vonatkozóan olyan bizonyítvánnyal rendelkezik, amely a ténylegesen szállítottak számánál sokkal kisebb számú személyre vonatkozik, tartozhat-e jogszerűen a 2009/16/EK irányelv I. melléklete II. részének 2A. pontja szerinti elsődlegességi tényezők vagy az ugyanezen rendelet I. melléklete II. részének 2B. pontja szerinti rendhagyó tényezők körébe?

C) A Bíróságnak azt a kérdést kell megválaszolnia, hogy a tagállami lobogó alatt közlekedő hajóknak a 2009/16/EK irányelv 13. cikke szerinti, részletesebb PSC vizsgálata magában foglalhatja-e és/vagy magában kell-e foglalnia az annak vizsgálatára irányuló hatáskört is, hogy konkrétan mi a hajó által ténylegesen végzett tevékenység, attól a tevékenységtől függetlenül, amelyre vonatkozóan a lobogó szerinti állam és annak osztályozási szervezete kiadta részére az osztályozási bizonyítványt és az ennek megfelelő biztonsági tanúsítványokat, következésképpen az annak ellenőrzésére irányuló hatáskört, hogy az említett hajó rendelkezik-e azokkal a bizonyítványokkal, és általánosságban megfelel-e azoknak a követelmények és/vagy előírásoknak, amelyeket a hajózás biztonsága, a környezetszennyezés megelőzése, valamint a fedélzeti élet- és munkakörülmények területén nemzetközi szinten elfogadott jogszabályok határoznak meg, és igenlő válasz esetén, a fent említett hatáskör olyan hajóval szemben is gyakorolható-e, amely a valóságban rendszeresen ún. SAR tevékenységet végez?

D) A Bíróságnak azt a kérdést kell megválaszolnia, hogy hogyan kell értelmezni a SOLAS egyezmény 1. szabályának [helyesen: 1. cikkének] b) pontját – amelyre a 2009/16/EK irányelv 2. cikke kifejezetten utal, és amelynek ennél fogva egységes közösségi értelmezést kell biztosítani a PSC céljából és keretében – azon részében, amely úgy rendelkezik, hogy „[a] Szerződő Kormányok vállalják, hogy kihirdetnek minden törvényt, rendeletet, jogszabályt és szabályzatot, valamint megtesznek minden más lépést, ami szükséges lehet ahhoz, hogy ennek az Egyezménynek teljes hatályt adjanak, annak érdekében, hogy biztosítsák, az életbiztonság szempontjából minden hajó alkalmas legyen arra a szolgálatra, amire szánva van”; és különösen, azon véleményt illetően, amelyet a kikötő szerinti állam a PSC vizsgálatok révén fogalmaz meg a tekintetben, hogy a hajó alkalmas arra a szolgálatra, amelyre szánva van, arra kell-e szorítkozni, hogy kizárólagos ellenőrzési szempontként csak az elméletileg bejelentett tevékenységekre vonatkozóan elvégzett osztályozás és a rendelkezésre álló, megszerzett biztonsági tanúsítványok alapján meghatározott előírások kerüljenek alkalmazásra, vagy – ezzel szemben – figyelembe vehető-e az a szolgálat is, amelyre a hajót konkrétan használják?

A Bíróságnak ezért azt a kérdést kell megválaszolnia, hogy – az említett nemzetközi szempontra is figyelemmel – a kikötő szerinti állam közigazgatási hatóságai rendelkeznek-e hatáskörrel, nem csak annak ellenőrzésére vonatkozóan, hogy a felszerelések és a fedélzeti berendezések megfelelnek-e a

lobogó szerinti állam által kiadott bizonyítványokban meghatározott és a hajó elméleti osztályozásából eredő előírásoknak, hanem annak értékelése vonatkozásában is, hogy a valóságban végzett, az osztályozási bizonyítványban megjelölteken kívül eső és attól eltérő tevékenység tekintetében is megfelelőek-e a hajó bizonyítványai, illetve fedélzeti felszerelései és berendezései?

Ugyanezen megfontolások vonatkoznak az IMO A.1138 (31). sz. Procedures of Port State Control, 2019 című, 2019. december 4-én elfogadott határozatának 1.3.1. pontjára is abban a részében, amely a következőképpen rendelkezik: „Under the provisions of the relevant conventions set out in section 1.2 above, the Administration (i.e. the Government of the flag State) is responsible for promulgating laws and regulations and for taking all other steps which may be necessary to give the relevant conventions full and complete effect so as to ensure that, from the point of view of safety of life and pollution prevention, a ship is fit for the service for which it is intended and seafarers are qualified and fit for their duties.)”

E) Végezetül a Bíróságnak azt a kérdést kell megválaszolnia, hogy amennyiben megállapításra kerülne, hogy a kikötő szerinti állam rendelkezik arra vonatkozó hatáskörrel, hogy a bizonyítványok meglétét, valamint a követelményeknek és/vagy előírásoknak való megfelelést azon tevékenység alapján vizsgálja, amelyre a hajót konkrétan szánják:

- 1) a kikötő szerinti állam, amely a PSC vizsgálatot végezte, a hajó visszatartásának elkerülése érdekében megkövetelheti-e azt, hogy a hajó a biztonsággal és a környezetszennyezés megelőzésével kapcsolatos olyan további bizonyítványokkal rendelkezzen, illetve olyan további követelményeknek és/vagy előírásoknak feleljen meg a már meglévők mellett, amelyek a valóságban végzett tevékenységre, nevezetesen a jelen ügyben az ún. SAR tevékenységre vonatkoznak;
- 2) az 1) kérdésre adott igenlő válasz esetén a valóságban végzett tevékenységre, nevezetesen a jelen ügyben az ún. SAR tevékenységre vonatkozóan a hajó visszatartásának elkerülése érdekében a meglévők mellett csak abban az esetben követelhető-e meg, hogy a hajó további bizonyítványokkal rendelkezzen, illetve további követelményeknek és/vagy előírásoknak feleljen meg, ha létezik egyértelmű és megbízható nemzetközi és/vagy [uniós] jogi keret az ún. SAR tevékenység besorolása, illetve a biztonsággal és a tengerszennyezés megelőzésével kapcsolatos vonatkozó bizonyítványok, valamint követelmények és/vagy előírások terén;
- 3) a 2) kérdésre adott nemleges válasz esetén azt, hogy a hajó a meglévők mellett a valóságban végzett tevékenységre, nevezetesen a jelen ügyben az ún. SAR tevékenységre vonatkozó további bizonyítványokkal rendelkezzen, illetve további követelményeknek és/vagy előírásoknak feleljen meg, a lobogó és/vagy a kikötő szerinti állam nemzeti szabályozása alapján kell-e megkövetelni, és e célból törvényi szintű jogszabály szükséges-e, vagy rendeleti szintű jogszabály, illetve akár egy általános jellegű közigazgatási szabályozás is megfelelő-e;
- 4) a 3) kérdésre adott igenlő válasz esetén a kikötő szerinti állam kötelezettsége-e, hogy a PSC vizsgálat során pontosan és konkrétan megjelölje, hogy melyik az (a 3) pont alapján meghatározott) törvényi vagy rendeleti szintű jogszabály, illetve általános jellegű közigazgatási aktusban megtalálható szabály, amelynek alapján meg kell határozni a hajózás biztonságával és a tengerszennyezés megelőzésével kapcsolatos azon műszaki követelményeket és/vagy előírásokat, amelyeket a PSC vizsgálatnak alávetett hajónak teljesítenie kell az ún. SAR tevékenység folytatásához, és pontosan milyen korrekciós/küigazító tevékenységek szükségesek a hivatkozott szabályozás tiszteletben tartásának biztosításához;
- 5) ha a kikötő és/vagy a lobogó szerinti államban nincs ilyen törvényi vagy rendeleti szintű jogszabály, illetve általános közigazgatási aktusban található szabály, a kikötő szerinti állam közigazgatási hatósága a konkrét esetben kijelölheti-e a hajózás biztonságával, a tengerszennyezés megelőzésével, valamint a fedélzeti élet- és munkakörülményekkel kapcsolatos azon műszaki követelményeket és/vagy előírásokat, amelyeknek a PSC vizsgálat alá vetett hajónak az ún. SAR tevékenység folytatása érdekében meg kell felelnie;
- 6) a 4) és 5) kérdésre adott nemleges válasz esetén az ún. SAR tevékenység a lobogó szerinti állam e téren tett külön iránymutatása hiányában időközben engedélyezettnek, és így visszatartást elrendelő határozat meghozatalával meg nem tilthatónak tekinthető-e, ha a PSC vizsgálatnak alávetett hajó

megfelel egy másik kategóriára (nevezetesen a teherhajókra) vonatkozó azon fenti követelményeknek és/vagy előírásoknak, amelyek fennállását a lobogó szerinti állam konkrétan meg is erősítette?

67. Az Augstākā tiesa (Senāts) (Lettország) által 2021. január 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-17/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e tekinteni, hogy a közszolgáltatóval szemben előírt azon kötelezettség, hogy a villamosenergia-termeléshez megújuló energiaforrásokat felhasználó termelőktől a piaci árnál magasabb áron vásároljon villamos energiát – a végső fogyasztónak a megvalósult fogyasztása arányában fennálló fizetési kötelezettsége mellett –, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami beavatkozásnak vagy állami forrásoknak minősül?

2) Úgy kell-e értelmezni a „villamosenergia-piac liberalizációjának” fogalmát, hogy úgy kell tekinteni, hogy a liberalizáció már a szabad kereskedelem bizonyos elemeinek fennállása esetén bekövetkezett, mint például valamely közszolgáltató által más tagállambeli szolgáltatókkal kötött szerződések esetén? Tekintható-e úgy, hogy a villamosenergia-piac liberalizációja azon időpontban kezdődik, amelyben a jogszabály a villamosenergia-fogyasztók egy részének (például az átviteli hálózathoz csatlakoztatott villamosenergia-fogyasztóknak vagy az elosztóhálózathoz csatlakoztatott nem háztartási villamosenergia-fogyasztóknak) biztosítja a villamosenergia-szolgáltató-váltáshoz való jogot? A villamosenergia-piac lettországi szabályozásának fejlődése és különösen a 2007. év előtti helyzet milyen hatással van a villamosenergia-termelők számára nyújtott támogatásoknak a Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése alapján történő értékelésére (az első kérdésre adandó válasz szempontjából)?

3) Abban az esetben, ha az első és a második kérdésre adandó válaszból az tűnik ki, hogy a villamosenergia-termelőknek nyújtott támogatás nem minősül az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak, az a tény, hogy a felperes jelenleg liberalizált villamosenergia-piacon működik, és a kártérítés megfizetése a jelen helyzetben előnyt biztosít számára az érintett piacon jelen lévő más gazdasági szereplőkkel szemben, maga után vonja-e, hogy a kártérítést az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak kell tekinteni?

4) Abban az esetben, ha az első és a második kérdésre adandó válaszból az tűnik ki, hogy a villamosenergia-termelőknek nyújtott támogatás az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül, úgy kell-e tekinteni az állami támogatásoknak az említett rendelkezés szerinti ellenőrzése kontextusában, hogy a felperesnek az előállított villamos energia után járó emelt összegű kifizetéshez való, törvényben meghatározott jog hiányos teljesítéséből eredő kár megtérítése iránti kérelme új állami támogatás iránti kérelemnek, vagy inkább valamely állami támogatás korábban ki nem fizetett részének kifizetése iránti kérelemnek minősül?

5) Abban az esetben, ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a kártérítés iránti kérelmet a múltbeli körülmények kontextusában valamely állami támogatás korábban ki nem fizetett részének kifizetése iránti kérelemként kell értékelni, az következik-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdéséből, hogy a szóban forgó állami támogatás kifizetésével kapcsolatos ítélethozatalhoz jelenleg meg kell vizsgálni az aktuális piaci helyzetet, és figyelembe kell venni a hatályos szabályozást (ideértve a túlkompenzáció megelőzése céljából jelenleg fennálló korlátozásokat)?

6) Jelentősége van-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (1) bekezdésének értelmezése szempontjából annak, hogy a szélerőművek – a vízerőművektől eltérően – a múltban teljes összegű állami támogatásban részesültek?

7) Jelentősége van-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (1) bekezdésének

értelmezése szempontjából annak, hogy jelenleg a teljes összegű állami támogatásban nem részesülő vízerőműveknek csak bizonyos része kap kártérítést?

8) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet 3. cikkének (2) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, hogy mivel a jelen ügyben vitatott támogatás összege nem haladja meg a csekély összegű támogatás küszöbértékét, meg kell állapítani, hogy a szóban forgó támogatás eleget tesz a csekély összegű támogatások tekintetében megállapított kritériumoknak? Úgy kell-e értelmezni az 1407/2013 rendelet 5. cikkének (2) bekezdését, hogy a jelen ügyben – a túlkompensáció megelőzésére irányadó, a Bizottság SA.43140 számú határozatában szereplő feltételekre tekintettel – azon tény, hogy az okozott kár megtérítésének kifizetését csekély összegű támogatásnak tekintik, elfogadhatatlan halmozódást eredményezhet?

9) Abban az esetben, ha a jelen ügyben úgy kell tekinteni, hogy állami támogatást ítélték oda/fizettek ki, úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2015. július 13-i (EU) 2015/1589/EU tanácsi rendelet 1. cikkének b) és c) pontját, hogy a jelen ügyben fennállókhöz hasonló körülmények új állami támogatásnak, és nem pedig létező állami támogatásnak felelnek meg?

10) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kilencedik kérdésre adandó igenlő válasz esetén, annak megítélése szempontjából, hogy a felperes helyzete összeegyeztethető-e a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának iv. alpontjában hivatkozott, létező támogatásnak tekintendő támogatásokkal, a 2015/1589 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése szerinti jogvesztő határidő kezdő időpontjaként kizárólag azon időpontot kell-e figyelembe venni, amikor a támogatás tényleges kifizetése megtörtént?

11) Abban az esetben, ha úgy kell tekinteni, hogy állami támogatást ítélték oda/fizettek ki, úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (3) bekezdését, valamint a 2015/1589 rendelet 2. cikkének (1) bekezdését és 3. cikkét, hogy az állami támogatás bejelentésére irányuló, a jelen ügyben szereplőhöz hasonló eljárást megfelelőnek kell tekinteni abban az esetben, ha a nemzeti bíróság azzal a feltétellel ad helyt az elszenvedett kár megtérítése iránti kérelemnek, hogy kézhez vette a Bizottság támogatást engedélyező határozatát, és arra kötelezi a gazdasági minisztériumot, hogy az ítélethozataltól számított két hónapon belül küldje meg a Bizottságnak a kereskedelmi tevékenységhez nyújtott támogatásra vonatkozó megfelelő nyilatkozatot?

12) Jelentősége van-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (1) bekezdésének értelmezése szempontjából annak a ténynek, hogy az elszenvedett kár megtérítését az állami szektor olyan szervétől (közszolgáltatási szabályozó bizottság) kéri, amelynek hagyományosan nem kellett ilyen költségeket viselnie, valamint azon ténynek, hogy az említett szerv költségvetését a szabályozott ágazatokba tartozó közszolgáltatók által fizetett olyan állami díjak képezik, amelyeket kizárólag a szabályozási tevékenységre lehet fordítani?

13) Összeegyeztethető-e a jelen ügyben vitatotthoz hasonló kártérítési rendszer az uniós jogban foglalt és a szabályozott ágazatokra alkalmazott elvekkel, különösen a 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv által módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (engedélyezési irányelv) 12. cikkével és (30) preambulumbekkezdésével?

68. A Corte suprema di cassazione (Olaszország) által 2021. január 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-31/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Azt követeli-e meg a strukturális alapok által társfinanszírozott tevékenységek kiadásainak támogathatósága tekintetében az 1260/1999/EK tanácsi rendelet alkalmazása részletes szabályainak megállapításáról szóló, 2000. július 28-i 1685/2000/EK tanácsi rendelet, (1) és különösen a hozzá csatolt melléklet 1. szabálya „a kiadások igazolása” című 2. pontjának első bekezdése, hogy a végső kedvezményezettek által teljesített kifizetéseket szükségképpen kiegyenlített számlákkal kell igazolni,

abban az esetben is, ha a kedvezményezett arra a célra kapta a finanszírozást, hogy egy ingatlant saját anyagokkal, eszközökkel és szakemberekkel építsen fel, vagy pedig a lehetetlenség esetére kifejezetten előírt kivételen túl is van lehetőség eltérésre, amely kivétel „azonos bizonyító erejű számviteli bizonylatok” bemutatását írja elő?

2) Mi a hivatkozott „azonos bizonyító erejű számviteli bizonylat” kifejezés helyes értelmezése?

3) Különösképpen, ellentétes-e a rendelet hivatkozott rendelkezéseivel az olyan nemzeti és tartományi szabályozás, és az azokon alapuló közigazgatási végrehajtási intézkedések, amelyek abban az esetben, ha a kedvezményezett arra a célra kapta a finanszírozást, hogy egy ingatlant saját anyagokkal, eszközökkel és szakemberekkel építsen fel, a következő elemekből álló közigazgatási hatósági ellenőrzési rendszert ír elő a finanszírozás tárgyát képező kiadásokra vonatkozóan:

- a) a munkálatok költségeinek előzetes meghatározása a közfinanszírozású építési beruházásokra vonatkozó tartományi árjegyzék alapján, illetve az említett árjegyzékben nem szereplő tételek esetén a tervező szakember által becsült aktuális piaci árak alapján,
- b) utólagos elszámolás, amely magába foglalja a munkálatoknak az építésvezető és a kedvezményezett vállalkozás által minden oldalon szabályszerűen aláírt költségvetés nyilvántartásból és számviteli nyilvántartásból álló nyilvántartását, továbbá az elvégzett munkálatoknak az a) pont szerinti egységárak alapján történő, az illetékes tartományi hatóság által kijelölt ellenőrző bizottság általi vizsgálatát?

69. A Varhoven kasatsionen sad (Bulgária) által 2021. január 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-35/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek minőségrendszereiről szóló, 2012. november 21-i 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 9. cikke lehetővé teszi-e – az átmeneti nemzeti oltalom e rendelkezésben szabályozott esetein kívül – az e rendelet hatálya alá tartozó mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó földrajzi jelzések nemzeti bejegyzési és oltalmi rendszerének létrehozását, és e rendelkezés feljogosítja-e a tagállamokat arra, hogy nemzeti szinten (a védjegyekre vonatkozó párhuzamos rendszerhez hasonlóan) más, párhuzamosan érvényben lévő rendelkezéseket alkalmazzanak az ilyen földrajzi jelzésen fennálló jog megsértése miatt olyan helyi kereskedők között fennálló jogviták szabályozása tekintetében, amelyek az 1151/2012 rendelet hatálya alá tartozó mezőgazdasági termékeket és élelmiszereket állítanak elő és forgalmazznak a földrajzi jelzés bejegyzésének helye szerinti tagállamon belül?

70. A Nejvyšší správní soud (Cseh Köztársaság) által 2021. január 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-43/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) szóló, 2010. november 24-i 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének 9. pontját, hogy valamely létesítmény „jelentős változtatásának” fogalma még akkor is magában foglalja a hulladéklerakóban történő lerakás időtartamának meghosszabbítását, ha egyidejűleg nem kerül sor sem a hulladéklerakó jóváhagyott legnagyobb területének, sem teljes engedélyezett kapacitásának módosítására?

Pénzügyi jogterület

31. A Veszprémi Törvényszék (Magyarország) által 2020. november 30-án

benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-643/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a Tanács közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006. november 28-i 2006/112/EK irányelve – a továbbiakban HÉA irányelv – 90. cikkének (1) és (2) bekezdését, (különös figyelemmel az Enzo Di Maura-ítéletre [C-246/16.], illetve Porr Építési Kft. ügyében hozott végzésre [C-292/19]), valamint az uniós jog tényleges érvényesülésének és egyenértékűségének alapelveit, hogy a tagállamok a véglegesen behajthatatlan követelésekre jutó áfa visszaigénylése tekintetében az elévülés kezdő időpontjaként nem határozhatnak meg korábbi időpontot, mint a visszatérítendő áfa alapjául szolgáló követelés behajthatatlanná válásának időpontja?

2) Úgy kell-e értelmezni a HÉA irányelv 90. cikkének (1) és (2) bekezdését, a HÉA irányelv 273. cikkét, (különös figyelemmel az Enzo Di Maura-ítéletre [C-246/16], illetve Porr Építési Kft. ügyében hozott végzésre [C-292/19]), valamint az uniós jog tényleges érvényesülésének és egyenértékűségének alapelveit, továbbá az adósemlegesség elvét, hogy ezekkel ellentétes az a tagállami jogalkalmazói gyakorlat, miszerint a véglegesen behajthatatlan követelésre jutó áfa visszatérítése során a tagállami jogalkalmazó az alapul fekvő követelés felszámolási eljárásban történt érvényesítésén kívül további behajtási cselekményeket vár el az adóalanyoktól az áfa visszatéríthetőségének feltételeként?

3) Úgy kell-e értelmezni a HÉA irányelv 90. cikkének (1) és (2) bekezdését, a HÉA irányelv 273. cikkét, (különös figyelemmel az Enzo Di Maura-ítéletre [C-246/16], illetve Porr Építési Kft. ügyében hozott végzésre [C-292/19]), valamint az uniós jog tényleges érvényesülésének és egyenértékűségének alapelveit, továbbá az adósemlegesség elvét, hogy ezekkel ellentétes az a tagállami jogalkalmazói gyakorlat, miszerint a nemfizetés felmerülése esetén a szolgáltatást nyújtó társaságnak azonnal be kell szüntetnie a szolgáltatás nyújtását, mivel ennek elmaradása esetén és a szolgáltatás folyamatos nyújtása esetén a későbbi behajthatatlanság ellenére sem igényelhető vissza a véglegesen behajthatatlan követelésekre jutó áfa?

4) Úgy kell-e értelmezni a HÉA irányelv 90. cikkének (1) és (2) bekezdését, a HÉA irányelv 273. cikkét, az Alapjogi Charta 15–17. cikkeit, (különös figyelemmel az Enzo Di Maura-ítéletre [C-246/16], illetve Porr Építési Kft. ügyében hozott végzésre [C-292/19]), valamint az uniós jog tényleges érvényesülésének és egyenértékűségének alapelveit, továbbá az adósemlegesség elvét, hogy a 2–4. kérdésekben rögzített feltételeket a tagállami jogalkalmazó mindenféle jogszabályi alap nélkül állapította meg a Porr Kft. ügyében hozott végzést követően, és e feltételrendszer nem volt nyilvánvaló az adózók számára a követelések végleges behajthatatlanná válását megelőzően?

32. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2020. december 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-668/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a Kombinált Nomenklátúra 1302 19 05 vámtarifaalszámát, hogy e vámtarifaalszám alá kell besorolni az etil-alkohollal és vízzel hígított, körülbelül 90 térfogatszázaléknyi, illetve 85 tömegszázaléknyi etil-alkoholból, legfeljebb 10 tömegszázaléknyi vízből, 4,8 tömegszázaléknyi szárazmaradékból és 0,5 tömegszázaléknyi vaníliából álló, kivont vanília oleorezint is annak ellenére, hogy a Kombinált Nomenklátúra 13. árucsoportjához fűzött 1. megjegyzés ij) pontja szerint a kivont olajtartalmú gyanta (oleorezin) nem tartozik a Kombinált Nomenklátúra 1302 vámtarifaszáma alá?

2) A Kombinált Nomenklátúra 3301 90 30 vámtarifaalszáma értelmében vett kivont oleorezineknek minősülnek-e az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésben leírtakhoz hasonló áruk?

3) Úgy kell-e értelmezni a Kombinált Nomenklátúra 302 10 90 vámtarifaalszámát, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésben leírtakhoz hasonló árukat illatanyag-keverékként vagy az élelmiszeriparban használt olyan keverékként kell besorolni, amely egy vagy több ilyen anyagon alapul (beleértve az alkoholos oldatokat is)?

4) A Kombinált Nomenklátúra 1302 19 05 vámtarifaalszáma alá tartozó áruk vagy a Kombinált Nomenklátúra 3301 90 30 vámtarifaalszáma alá tartozó kivont oleorezin is a 92/83/EGK irányelv (2) 27. cikke (1) bekezdésének e) pontja értelmében vett aromaanyagnak minősül-e?

33. A First-tier Tribunal (Tax Chamber) (Egyesült Királyság) által 2020. december 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-695/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Érvénytelen-e a 2011. március 15-i 282/2011/EU tanácsi végrehajtási rendeletnek a 2013. október 7-i 1042/2013/EU tanácsi végrehajtási rendelet 1. cikke (1) bekezdésének c) pontjával beillesztett 9a. cikke azon az alapon, hogy az túlterjeszkedik a 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 397. cikkében előírt tanácsi végrehajtási jogkörön vagy kötelezettségen, mivel kiegészíti és/vagy módosítja a 2006/112/EK irányelv 28. cikkét?

34. A Naczelný Sąd Administracyjny (Lengyelország) által 2020. december 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-696/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Ellentétes-e a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 41. cikkével, valamint az arányosság és a semlegesség elvével az ustawa z dnia 11 marca 2004 r. od podatku od towarów i usług (a termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó adóról szóló, 2004. március 11-i törvény) 25. cikke (2) bekezdésében foglalt nemzeti rendelkezés alkalmazása egy, az alapeljáráshoz hasonló helyzetben az adóalany által teljesített, Közösségen belüli termékbeszerzés tekintetében, ha

— e termékbeszerzés után ezen adóalany termékeinek vevői a termék fuvarozásának érkezési helye szerinti tagállamban már megfizették az adót,

— megállapítást nyer, hogy az adóalany tevékenysége során semmilyen adócsalás nem történt, hanem az egyrészt a láncügyletek során teljesített termékértékesítések téves minősítéséből, másrészt abból eredt, hogy az adóalany a lengyel héa-azonosítószámot belföldi, és nem Közösségen belüli termékértékesítés érdekében adta meg?

35. A First-tier Tribunal (Tax Chamber) (Egyesült Királyság) által 2020. december 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-706/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A „them”, „they” és „their” kifejezések az [C-677/18, 2019. december 19-i Amoena-]ítélet [angol nyelvű változatának] 53. pontjában úgy tekintendők-e, hogy azok a melltartókra vagy pedig az emlőt formázó betétekre vonatkoznak?

2) Az 53. pont második mondata azon kritériumtól eltérő kritériumot javasol-e, mint amelyet az Amoena ítélet 51. pontja meghatároz, és amely a harmonizált rendszer 8473 vámtarifaszámra vonatkozó

magyarázó megjegyzéseiből következik, megkövetelve, hogy a melltartóknak (azaz az esetleges tartozékoknak) lehetővé kell tenniük, hogy ezek az emlőt formázó betétek más funkciót töltsenek be, mint amelyre szánták őket [„they”] (feltehetően az emlőt formázó betéteket), vagy ehelyett csak az 51. pontban szereplő kritérium alkalmazására utal, amely azt követeli, hogy a melltartók az emlőt formázó betét fő funkciójával összefüggő különös feladatot lássanak el?

36. Az Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) (Egyesült Királyság) által 2020. december 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-707/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Lehet-e hivatkozni az EUMSZ 63. cikkre az olyan nemzeti szabályozás tekintetében, mint a csoporton belüli átruházásra vonatkozó szabályok, amelyek csak a vállalatcsoportokra alkalmazandók?
- 2) Még ha az EUMSZ 63. cikkre általánosságban már nem is lehet hivatkozni a csoporton belüli átruházásra vonatkozó szabályok tekintetében, lehet-e mégis hivatkozni rá:
 - a) az uniós tagállamban illetőséggel rendelkező anyavállalat felől a svájci illetőségű leányvállalat felé irányuló tőkemozgással összefüggésben, amennyiben az anyavállalat 100 %-os részesedéssel rendelkezik mind a svájci illetőségű leányvállalatban, mind az Egyesült Királyságban illetőséggel rendelkező leányvállalatban, amelyre az adót kivetették?
 - b) a 100 %-os irányítás alatt álló, Egyesült Királyságban illetőséggel rendelkező leányvállalat felől az ugyanazon, valamely uniós tagállamban illetőséggel rendelkező anyavállalat 100 %-os irányítása alatt álló svájci illetőségű leányvállalat felé irányuló tőkemozgással összefüggésben, amennyiben a két társaság testvérvállalati, nem pedig anyavállalat-leányvállalat viszonyban áll egymással?
- 3) Az olyan jogszabály, mint a csoporton belüli átruházásra vonatkozó szabályok, amely az Egyesült Királyságban illetőséggel rendelkező társaság eszközeinek egy svájci illetőségű (az Egyesült Királyságban állandó telephely útján kereskedelmi tevékenységet nem folytató) testvérvállalatra történő átruházása esetén azonnali adókötelezettséget ír elő, amennyiben mindkét társaság egy másik tagállamban illetőséggel rendelkező közös anyavállalat 100 %-os irányítása alatt álló leányvállalat, olyan helyzetben, amelyben az ilyen átruházás adóügyi szempontból semleges lenne, ha a testvérvállalat is az Egyesült Királyságban rendelkezne illetőséggel (vagy az Egyesült Királyságban állandó telephely útján kereskedelmi tevékenységet folytatna), az anyavállalat EUMSZ 49. cikk szerinti letelepedési szabadságának, illetve adott esetben a tőkemozgás EUMSZ 63. cikk szerinti szabadsága korlátozásának minősül?
- 4) Feltételezve, hogy lehet hivatkozni az EUMSZ 63. cikkre:
 - a) az EUMSZ 63. cikk szerinti tőkemozgásnak minősül-e védjegyek és kapcsolódó eszközök átruházása a GL részéről a JTISA részére, a védjegyek piaci értékének tükrözését célzó ellenérték fejében?
 - b) az EUMSZ 64. cikk értelmében vett közvetlen befektetéseknek minősülnek-e a JTIH által a svájci illetőségű leányvállalata, a JTISA felé irányuló tőkemozgások?
 - c) mivel az EUMSZ 64. cikk csak tőkemozgások bizonyos típusaira alkalmazandó, alkalmazható-e az EUMSZ 64. cikk olyan körülmények között, amikor a tőkemozgások (az EUMSZ 64. cikkben hivatkozott) közvetlen befektetéseknek és az EUMSZ 64. cikkben nem hivatkozott egyéb tőkemozgásoknak is minősíthetők?
- 5) Amennyiben korlátozásról volt szó, tekintettel arra, hogy nem vitatott, hogy a korlátozást nyomós közérdek (azaz annak szüksége, hogy fenntartsák az adóztatási hatáskörök kiegyensúlyozott megosztását) igazolta, a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében véve szükséges és arányos volt-e a korlátozás, különösen olyan körülmények között, amikor a szóban forgó adóalany az átruházásból a vagyontárgy teljes piaci értékével megegyező bevételt ért el?
- 6) A letelepedés szabadságának és/vagy a tőke szabad mozgásának megsértése esetén:
 - a) megköveteli-e az uniós jog, hogy a nemzeti jogszabályokat oly módon értelmezzék amely lehetőséget

biztosít a GL számára az adó megfizetésének elhalasztására, vagy ennek érdekében mellőzzék e jogszabályok alkalmazását;

- b) igenlő válasz esetén: megköveteli-e az uniós jog, hogy a nemzeti jogszabályokat oly módon értelmezzék, amely lehetőséget biztosít a GL számára az adó megfizetésének elhalasztására mindaddig, amíg az eszközöket nem ruházzák át azon alcsoporton kívül, amelynek a másik tagállamban illetőséggel rendelkező társaság az anyavállalata („realizálás alapján való halasztás”), vagy ennek érdekében mellőzzék e jogszabályok alkalmazását, vagy pedig az adó részletekben való megfizetésének lehetősége („részletfizetés”) arányos jogorvoslatot jelenthet-e;
- c) ha az adó részletekben való megfizetésének lehetősége főszabály szerint arányos jogorvoslatot jelenthet:
- i) csak abban az esetben áll-e ez fenn, ha a nemzeti jog lehetővé tette ezt az eszközök átruházásakor, vagy összeegyeztethető az uniós joggal, ha e lehetőséget utólagos jogorvoslat útján biztosítják (vagyis ha a nemzeti bíróság utólag, az összhangban álló értelmezés alkalmazásával vagy a jogszabály alkalmazásának mellőzésével biztosítja azt);
 - ii) az uniós jog előírja-e a nemzeti bíróság számára, hogy olyan jogorvoslatot biztosítson, amely a lehető legkevésbé sérti az uniós jog releváns szabadságát, vagy elegendő, ha a nemzeti bíróság olyan jogorvoslatot biztosít, amely bár arányos, de a lehető legkisebb mértékben tér el a fennálló nemzeti jogtól;
 - iii) milyen részletfizetési időtartam szükséges; továbbá
 - iv) a részletfizetési tervet tartalmazó jogorvoslat, amelynek keretében a kifizetések azon időpont előtt esedékessé válnak, amikor a felek közötti vitás kérdéseket véglegesen rendezik, sérti-e az uniós jogot, vagyis a részletfizetési határidőknek a jövőre kell-e szólniuk?

37. A Nejvyšší správní soud (Cseh Köztársaság) által 2020. december 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-711/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A jövedékiadó-köteles termékek szállítása a 92/12/EGK irányelv 4. cikkének c) pontja értelmében vett adófelfüggesztési eljárás keretében történik-e abban az esetben, amikor az egyik tagállam vámhatósága hozzájárult, hogy a termékeket adófelfüggesztési eljárás keretében szállítsák az adóraktárból a másik tagállamban letelepedett bejegyzett kereskedőhöz, ugyanakkor nem teljesültek a termék adófelfüggesztési eljárás keretében történő szállításának objektív feltételei, mivel egy későbbi eljárás során megállapították, hogy a bejegyzett kereskedőnek valamely harmadik személyek családja miatt nem volt tudomása a termékek szállításáról?

2) Akadályozza-e a jövedéki biztosítéknak a 92/12/EGK tanácsi irányelv 15. cikkének (3) bekezdése értelmében vett, de a termék adóraktár és másik tagállamban letelepedett bejegyzett kereskedő között adófelfüggesztési eljárás keretében történő szállításától eltérő célból történt nyújtása a jövedékiadó-felfüggesztési eljárás keretében történő szállítás szabályszerű megkezdését, ha a biztosíték nyújtásának tényét feltüntették a termékek bejegyzett kereskedőhöz adófelfüggesztési eljárás keretében történő szállítását kísérő okmányokban, és azt a tagállam vámhatóságai igazolták?

38. Az Administrativen sad Veliko Tarnovo (Bulgária) által 2021. január 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-1/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke alapján létrehozott, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló egyezménynek a közös hozzáadottértékadó-

rendszeréről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 273. cikkével összefüggésben értelmezett 9. cikkét, hogy azzal nem ellentétes a héa harmonizált területén a DOPK 19. cikkének (2) bekezdésében előírtakhoz hasonló olyan nemzeti jogi eszköz, amelynek alkalmazása azt eredményezi, hogy fennáll valamely, adóalanynak és héa megfizetésére kötelezett személynek nem minősülő olyan természetes személy utólagos egyetemleges felelőssége, akinek a tisztességtelen magatartása mindazonáltal azt eredményezte, hogy az adóalany minősülő, adófizetésre kötelezett jogi személy nem fizette meg a héát?

2) A DOPK 19. cikkének (2) bekezdésében szabályozott nemzeti jogi eszköz az adóalany által határidőn belül meg nem fizetett héa után járó kamatok tekintetében sem ellentétes e rendelkezések értelmezésével és az arányosság elvének alkalmazásával?

3) Ellentétes-e az arányosság elvével a DOPK 19. cikkének (2) bekezdésében szabályozott nemzeti jogi eszköz abban az esetben, ha a héának a héatartozás utáni kamatfizetést eredményező késedelmes megfizetése nem az adóalany nem minősülő természetes személy magatartására, hanem egy másik személy magatartására vagy objektív körülmények megvalósulására vezethető vissza?

Munkaügyi ügyszak

14. A Bundesarbeitsgericht (Németország) által 2020. december 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-677/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Összeegyeztethető-e az európai részvénytársaság státútumának a munkavállalói részvételre vonatkozó kiegészítéséről szóló, 2001. október 8-i 2001/86/EK tanácsi irányelv 4. cikkének (4) bekezdésével a Gesetz über die Beteiligung der Arbeitnehmer in einer Europäischen Gesellschaft (az európai részvénytársaságban való munkavállalói részvételéről szóló törvény) 21. §-ának (6) bekezdése, amelyből a németországi székhelyű európai részvénytársaság átalakulással történő alapításának esetében az következik, hogy a felügyelőbizottság munkavállalókat képviselő tagjainak bizonyos része tekintetében külön kiválasztási eljárást kell biztosítani a szakszervezetek által javasolt személyek vonatkozásában?

15. A Juzgado de lo Social no 26 de Barcelona (Spanyolország) által 2020. november 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-625/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e – a nemeknek a spanyol szociális biztonsági rendszer különböző rendszereiben fennálló összetételére tekintettel – a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 79/7/EGK tanácsi irányelv 4. cikkében, valamint a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozott szöveg) 5. cikkében foglalt uniós szabályozással – azáltal, hogy a férfiak és nők közötti, nemi és társadalmi nem alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetést idézhet elő – az LGSS 163. cikkének 1. pontjában foglalt, az ellátások összeegyeztethetőségéről szóló spanyol szabályozás, amely kizárja két, ugyanazon rendszeren belül nyújtott, tartós és teljes rokkantság esetén járó ellátás összeegyeztethetőségét, miközben azt elismeri abban az esetben, ha azokat különböző rendszerekben nyújtják, annak ellenére, hogy azokat minden esetben független járulékfizetések alapján szerezték, figyelemmel a nemek megoszlására a különböző spanyol szociális biztonsági rendszerekben?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: Ellentétes lehet-e a spanyol szabályozás a fent hivatkozott uniós szabályozással abban az esetben, ha a két ellátás esetében az ellátásra való jogosultság alapját különböző egészségkárosodások képezik?

16. A Sąd Okręgowy w Warszawie (Lengyelország) által 2020. december 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-671/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – különösen az EUSZ 2. cikket és a jogállamiság abban kimondott értékét, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, valamint az elsőbbség, a lojális együttműködés és jogbiztonság elvét –, hogy azzal ellentétes, hogy az olyan tagállami szabályozást, mint az ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes bíróságok szervezetéről szóló, 2001. július 27-i törvény, a továbbiakban: p.u.s.p.) 41b. cikkének 1. és 3. § -át oly módon alkalmazzák, hogy a bíróság elnöke önállóan és bírósági felülvizsgálat nélkül határozhat a bíróság ítélkező testülete összetételének megváltoztatásáról az eredetileg kijelölt ítélkező testület bírója (a regionális bíróság bírója, I. T.) büntetőjogi felelősségre vonásának az Izba Dyscyplinarnához (fegyelmi tanács) hasonló szerv általi engedélyezése alapján, amely különösképpen e bíró tisztsége gyakorlásában történő felfüggesztésére vonatkozik, és amelyhez különösen az arra vonatkozó tilalom kapcsolódik, hogy e bíró a bíróság valamely ítélkező testületének tagja legyen azokban az ügyekben, amelyekben kijelölték – köztük azokban az ügyekben, amelyekben az említett engedély kiadása előtt jelölték ki?

2) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – különösen az első kérdésben hivatkozott rendelkezéseket –, hogy azzal ellentétes:

a) az olyan tagállami szabályozás, mint a p.u.s.p. 42a. cikkének 1. és 2. § -a és 107. cikke 1. § -ának 3. pontja, amelyek megtiltják a nemzeti bíróság számára, hogy annak ellenőrzése során, hogy e bíróság megfelel-e a törvény alapján történő előzetes létrehozás követelményeinek, vizsgálja a fegyelmi tanács első kérdésben említett engedélyének kötelező erejét és azon jogi körülményeit, amelyek közvetlenül kiváltják a bíróság ítélkező testülete összetételének megváltozását, és egyúttal előírják, hogy e vizsgálat megkísérlése megalapozza a bíró fegyelmi felelősségét?

b) a Trybunał Konstytucyjnyhoz (alkotmánybíróság, Lengyelország) hasonló nemzeti szerv azon ítélkezési gyakorlata, amely szerint a Lengyel Köztársaság elnökéhez és a Krajowa Rada Sądownicwaához (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország) hasonló nemzeti szerveknek a fegyelmi tanácshoz hasonló szervek tagjainak kinevezésével kapcsolatos aktusai – a jogsértés súlyától és mértékétől függetlenül – nem tartoznak bírósági felülvizsgálat hatálya alá, a bírói állásra való kinevezés aktusa pedig végleges és megváltoztathatatlan?

3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot – különösen az első kérdésben hivatkozott rendelkezéseket –, hogy azzal ellentétes az első kérdésben említett engedély kötelező erejének elismerése, különösen a bíró tisztségének gyakorlásában való felfüggesztése tekintetében, amiatt, hogy azt a fegyelmi tanácshoz hasonló szerv adta ki, ezáltal:

a) valamennyi állami hatóság (így a kérdést előterjesztő bíróság, valamint a nemzeti bíróság ítélkező testülete összetételének meghatározására és módosítására hatáskörrel rendelkező szervek, különösen a bíróság elnöke) köteles figyelmen kívül hagyni ezt az engedélyt, és köteles lehetővé tenni a nemzeti bíróság azon bírójának számára, akivel szemben ezen engedélyt kiadták, hogy e bíróság ítélkező testületének tagja legyen,

b) az a bíróság, amelynek ítélkező testületében kizárólag amiatt nem vesz részt a döntéshozatalra eredetileg kijelölt bíró, hogy ezen engedély kiterjed rá, nem minősül a törvény alapján korábban létrehozott bíróságnak, és ezáltal nem járhat el „bírósként” az uniós jog alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatos kérdésekben?

4) A fenti kérdésekre adott válaszok tekintetében jelentőséggel bír-e, hogy a fegyelmi tanács és a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a függetlenség hiánya és a tagjaik kinevezésére vonatkozó szabályok megállapított megsértése miatt nem biztosítja a hatékony bírói jogvédelmet?

17. A Tribunal Judicial da Comarca do Porto Este – Penafiel – Juízo Trabalho (Portugália) által 2020. december 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-691/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Ellentétes-e az uniós joggal, konkrétan az EUMSZ 18. cikkel annak kizárása, hogy a Código do Trabalho (munka törvénykönyve) 334. cikkében foglalt szabályozást a Código das sociedades comerciais (gazdasági társaságokról szóló törvénykönyv) 481. cikkének 2. bekezdésében előírt rendelkezés alapján másik tagállamban letelepedett vállalkozásokra alkalmazzák?

18. A Corte suprema di cassazione (Olaszország) által 2021. január 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-33/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az EUB által az indokolásban megjelölt ítélkezési gyakorlatában tett megállapítások alapján lehet-e a légi közlekedési és légiutas kísérő személyzeti ágazatban (3922/91/EGK rendelet) az „elsődlegesen annak a tagállamnak a területén alkalmazott személy, amelyben lakóhellyel rendelkezik” [módosított 1408/71 rendelet] 14. cikke (2) bekezdése a) pontjának ii. alpontjában szereplő fogalmát (a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés, a joghatóság és az egyedi munkaszerződések terén [44/2001/EK rendelet] használt,) a „munkavállaló szokásos munkavégzési helyének” [ez utóbbi rendelet] 19. cikke 2. pontjának a) alpontjában szereplő fogalmához hasonlóan értelmezni?

19. A Verwaltungsgericht Wiesbaden (Németország) által 2021. január 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-34/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2016/679 rendelet 88. cikkének (1) bekezdését, hogy valamely jogszabályi rendelkezésnek ahhoz, hogy az e rendelet 88. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, a jogok és szabadságok védelmének a munkavállalók személyes adatainak a foglalkoztatással összefüggő kezelése tekintetében történő biztosítása érdekében megállapított, pontosabban meghatározott szabálynak minősüljön, meg kell felelnie az e rendelet 88. cikkének (2) bekezdésében az ilyen rendelkezések tekintetében előírt követelményeknek?

2) Az olyan nemzeti szabály, amely nyilvánvalóan nem teljesíti a 2016/679 rendelet 88. cikkének (2) bekezdése szerinti követelményeket, ennek ellenére továbbra is alkalmazandó lehet?

Polgári ügyszak

28. A Tribunalul București (Románia) által 2020. december 2-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-652/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az 1215/2012/EU rendelet 11. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő rendelkezéseket, hogy azok kizárólag az [Európai Unió] tagállamainak joghatóságára vonatkoznak, vagy úgy, hogy azok a biztosítás kedvezményezettjének lakóhelye szerinti bíróság belső illetékességét is meghatározzák?

29. Az Oberster Gerichtshof (Ausztria) által 2020. december 22-én benyújtott előzetes

döntéshozatal iránti kérelem (C-701/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Ellentétesek-e a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) VIII. fejezetében, különösen 80. cikkének (1) és (2) bekezdésében, valamint 84. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel az olyan nemzeti rendelkezések, amelyek – a rendelet alkalmazásának nyomán követéséért és kikényszerítéséért felelős felügyeleti hatóságok beavatkozási jogkörei és az érintettek jogorvoslati lehetőségei mellett – egyrészt a versenytársak, másrészt a nemzeti jog alapján keresetindításra jogosult egyesületek, egységek és kamarák számára is lehetővé teszik, hogy az általános adatvédelmi rendelet megsértése miatt az egyes érintettek konkrét jogaink megsértésétől függetlenül és valamely érintettől kapott megbízás nélkül fellépjenek a jogsértővel szemben a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalmának vagy valamely fogyasztóvédelemről szóló törvény megsértésének vagy az érvénytelen általános szerződési feltételek alkalmazása tilalmának szempontja alapján polgári bíróságok előtt indított kereset útján?

30. A County Court at Birkenhead (Egyesült Királyság) által 2020. december 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-708/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

a. Az 1215/2012/EU rendelet 13. cikkének (3) bekezdése előírja-e, hogy a károsult által a biztosítási kötvény jogosultja vagy a biztosított ellen történő keresetindítás során hivatkozott jogalpnak biztosítási ügyre kell vonatkoznia?

b. Amennyiben az a. kérdésre igenlő választ kell adni, az, hogy a károsult által a biztosítási kötvény jogosultja vagy a biztosított ellen indítani kíván kereset a biztosító ellen indított közvetlen keresetével azonos tényállásból ered, és hogy azt a biztosító ellen indított közvetlen keresettel együtt terjeszti elő, elegendő-e annak megállapításához, hogy a károsult keresete biztosítási üggyel kapcsolatos, még ha a károsult által a biztosítási szerződés jogosultja vagy a biztosított ellen indított kereset jogalapja nem is kapcsolódik biztosításhoz?

c. Ezenkívül és másodlagosan, amennyiben az a. kérdésre igenlő választ kell adni, az, hogy a biztosító és a károsult között a biztosítási kötvény érvényességére vagy hatályára vonatkozó jogvita áll fenn, elegendő-e annak megállapításához, hogy a károsult keresete biztosítási ügy?

d. Amennyiben az a. kérdésre nemleges választ kell adni, elegendő-e, hogy a biztosító elleni közvetlen keresetindításra irányadó jog lehetővé teszi a biztosítási kötvény jogosultjának vagy a biztosítottnak a biztosító elleni közvetlen kereset vonatkozásában történő perbevonását?

31. A Supremo Tribunal de Justiça (Portugália) által 2020. december 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-716/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az 1993. szeptember 27-i 93/83/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (3) bekezdése szerinti „vezeték közvetítés” fogalmát, hogy az a valamely műsorsugárzó szervezet műsorának egy másik műsorsugárzó szervezet által történő egyidejű közvetítésén kívül magában foglalja a nyilvánosság általi vételre szánt televízió- vagy rádióműsorok elsődleges közvetítésének egyidejű és teljes egészében vezetéken történő nyilvánossághoz továbbközvetítését is (függetlenül attól, hogy a nyilvánossághoz továbbközvetítést végző személy műsorsugárzó szervezet-e vagy nem)?

2) Valamely televíziós csatorna műhold útján sugárzott műsorainak a szállodai szobákban elhelyezett

különböző televíziókészülékeken, koaxiális kábelben keresztül történő egyidejű közvetítése e műsorok olyan továbbközvetítésének minősül-e, amely az 1993. szeptember 27-i 93/83/EGK irányelv 1. cikkének (3) bekezdésében meghatározott fogalom hatálya alá tartozik?

32. A Bezirksgericht Bleiburg (Ausztria) által 2021. január 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-7/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével, valamint a tényleges érvényesülés és egyenértékűség elvével (az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerinti lojális együttműködés elvével) összefüggésben 1215/2012/EU rendelet 36. és 39. cikkét, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely szerint a bíróság előzetes kontradiktórius eljárás lefolytatása és végrehajtható okirat nélkül kizárólag a végrehajtást kérő fél állításai alapján meghozott végrehajtási végzésével szembeni egyedüli jogorvoslat az a kifogás, amelyet nyolc napon belül e tagállam nyelvén kell benyújtani akkor is, ha a végrehajtási végzést másik tagállamban olyan nyelven kézbesítik, amelyet a címzett nem ért, és a kifogást annak tizenkét napon belüli benyújtása esetén már elkésztésként elutasítják?

2) Úgy kell-e értelmezni a tényleges érvényesülés és az egyenértékűség elvével összefüggésben az 1393/2007/EK rendelet 8. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti intézkedés, amely előírja, hogy a címzettek az iratátvétel megtagadáshoz való jogáról történő tájékoztatásáról rendelkező II. mellékletben található formanyomtatvány egy héten belüli határidővel történő kézbesítésével egyúttal az egyidejűleg kézbesített végrehajtási végzéssel szemben lehetséges azon jogorvoslat benyújtásának határideje is megkezdődik, amely tekintetében nyolc napos határidőt írtak elő?

3) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18. cikkének (1) bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a végrehajtási végzéssel szembeni jogorvoslatként a kifogást írja elő, amelyet indokolással együtt nyolc napon belül kell benyújtani, és e határidő akkor is alkalmazandó, ha a végrehajtási végzés címzettje másik tagállamban rendelkezik székhellyel, és a végrehajtási végzést se nem azon tagállam hivatalos nyelvén szövegezték meg, amelyben a végrehajtási végzést kézbesítik, sem pedig azon a nyelven, amelyet a határozat címzettje megért?

Gazdasági ügyszak

22. A Landesgericht Korneuburg (Ausztria) által 2020. június 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-264/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni a 261/2004/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdését, hogy rendkívüli körülmény áll fenn, ha a járat törlése azon alapul, hogy egy másik repülőgépet visszatolnak egy szemközti kapuból, és az ennek során sérülést okoz a – később törölt járatra tervezett – repülőgép egyik magassági kormányában?

2) Úgy kell-e értelmezni e rendelet 5. cikkének (3) bekezdését és 7. cikkét, hogy az üzemeltető légi fuvarozó, amely a járat törlésének okaként rendkívüli körülmények fennállására hivatkozik, csak abban az esetben támaszkodhat a rendelet 5. cikkének (3) bekezdése szerinti mentességi okra, ha azt is bizonyítani tudja, hogy a járat törlésének a konkrét utasra háruló következményeit a helyettesítő járatra való átfoglalás sem akadályozhatta volna meg?

3) A második kérdésben említett átfoglalásnak meg kell-e felelnie pontosabb időbeli vagy minőségi kritériumoknak, különösen a rendelet 5. cikke (1) bekezdése c) pontjának iii. alpontjában vagy 8. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjában említett kritériumoknak?

23. A Juzgado de lo Mercantil no 1 de Córdoba (Spanyolország) által 2020. november 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-618/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az olyan légitársaság, amely a saját weboldalán keresztül értékesít repülőjegyeket más légitársaság kódja alatt üzemeltetett légi járatokra, a 261/2004 rendelet [3.] cikkének (5) bekezdése értelmében vett üzemeltető légi fuvarozónak minősülhet-e az említett értékesített, és más légitársaság által üzemeltetett konkrét járatok tekintetében?

2) Az olyan légitársaság, amely a saját weboldalán keresztül értékesít repülőjegyeket más légitársaság kódja alatt üzemeltetett légi járatokra, a 261/2004 rendelet [3.] cikkének (5) bekezdése értelmében vett üzemeltető légi fuvarozónak minősülhet-e az említett értékesített, és más légitársaság által üzemeltetett konkrét járatok tekintetében, ha a légi járatot üzemeltető ezen más légitársaság a légi járatot értékesítő vállalkozáscsoport tagja?

3) Azonosnak tekinthető-e a Montreali Egyezmény 45. cikke szerinti szerződött fuvarozó fogalma a 261/2004 rendelet [3.] cikkének (5) bekezdése értelmében vett üzemeltető légi fuvarozó fogalmával?

4) Azonosnak tekinthető-e a 261/2004 rendelet [3.] cikkének (5) bekezdése szerinti üzemeltető légi fuvarozó fogalmával a Montreali Egyezmény 45. cikke által hivatkozott tényleges fuvarozó fogalma?

24. A Landgericht Köln (Németország) által 2020. november 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-627/20.-C-631/20. sz. ügyek)²

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A légitfuvarozó saját munkavállalóinak szakszervezeti felhíváson alapuló sztrájkja esetében a 261/2004/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett rendkívüli körülményről van-e szó?

25. A Juzgado de Primera Instancia n.o 1 de Cazalla de la Sierra (Spanyolország) által 2020. december 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-657/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A 93/13 irányelvben foglalt jogokra és az Európai Unió Bíróságának a 2013. március 14-i és 2019. március 26-i ítéleteiben arra vonatkozóan meghatározott szempontokra is figyelemmel, hogy a fizetési kötelezettség nemteljesítésének a kölcsön futamidejéhez és összegéhez képest elég súlyosnak kell lennie ahhoz, hogy a lejárat előtti megszüntetésre vonatkozó kikötés alkalmazandó legyen, az alábbi kétség merül fel:

A fizetési kötelezettség nemteljesítésének egyidejűleg kell-e súlyosnak lennie a kölcsön összege és a kölcsön futamideje tekintetében is, vagy elegendő-e az, hogy az említett szempontok közül csak az egyik tekintetében az?

Amennyiben mind a két szempontot (a kölcsön futamidejét és összegét) figyelembe kell venni, és úgy kell értelmezni, hogy együttesen kell fennállniuk és azokat együttesen kell figyelembe venni, akkor azzal kapcsolatban merülnek fel kétségek, hogy a nemzeti jogszabály megköveteli-e (a Ley 5/2019 de contratos de crédito inmobiliario [ingatlanalapú hitelmegállapodások szabályozásáról szóló 5/2019. sz. törvény] 24. cikke) és a nemzeti ítélkezési gyakorlat (a Tribunal Supremo [legfelsőbb bíróság] 463/19. sz. ítélete) mind a két szempont mérlegelését.

Amennyiben mind a két feltételnek (a kölcsön futamideje és összege) együttesen kell fennállnia és azokat együttesen kell figyelembe venni, kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy miként kell

² A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

elbírálni azon eseteket, amelyekben az 5/19. sz. törvény alapján a kapott tőke 3 %-ának megfelelő fizetési mulasztás miatt kizárólag a kölcsön összegéhez képest következik be a súlyos nemteljesítés, a kölcsön futamidejéhez képest azonban nem valósul meg súlyos nemteljesítés az 5/19. sz. törvény 24. cikkében foglalt kizárólagos időbeli hivatkozások alapján azáltal, hogy kevesebb, mint 12 havi törlesztőrészlet megfizetése maradt el.

26. A Ráckevei Járásbíróság (Magyarország) által 2020. december 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-670/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 4. cikke (2) bekezdésének a C-186/16, Andriuc és társai ítéletben rögzített értelmezésére tekintettel világosnak és egyértelműnek minősül-e az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó olyan szerződéses rendelkezés, amely anélkül, hogy kifejezetten rendelkezne az árfolyamkockázatnak a kizárólagosan és teljes mértékben az adósra történő telepítéséről, csupán az adós olyan tartalmú nyilatkozatát tartalmazza, miszerint „tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, így különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti?

2) A fenti szerződéses rendelkezés megfelel-e a C-186/16, Andriuc és társai ítéletben rögzített azon követelménynek, hogy a fogyasztó ez alapján értékelni tudja az árfolyamkockázat viselésének a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, figyelembe véve, hogy a szerződéskötéskor a fogyasztóval aláíratott, Tájékoztató külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól címet viselő dokumentum azonos módon utal az árfolyamváltozás kedvező és kedvezőtlen hatásaira, ezzel azt a stabil árfolyamszint mellett jellemző – a Magyar Bankszövetség által is kommunikált – tendenciát sugallja, miszerint ezen kedvező és kedvezőtlen pénzügyi hatások hosszú távon kiegyenlítődnek?

3) A fenti szerződéses rendelkezés megfelel-e a C-186/16, Andriuc és társai ítéletben rögzített azon követelménynek, hogy a fogyasztó ez alapján értékelni tudja az árfolyamkockázat viselésének a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, ha sem a szerződésben, sem a szerződéskötéskor aláíratott árfolyamkockázati tájékoztatóban sem kifejezetten, sem hallgatólagosan nem szerepel, hogy a törlesztőrészlet emelkedés akár jelentős, sőt tulajdonképpen bármekkora lehet?

4) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 4. cikke (2) bekezdésének a C-186/16, Andriuc és társai ítéletben rögzített értelmezésére tekintettel világosnak és egyértelműnek minősül-e az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó olyan szerződéses rendelkezés, amelyben kifejezetten nem szerepel, hogy az árfolyamkockázatot kizárólag és teljes mértékben a fogyasztó viseli, úgy, hogy a szerződés rendelkezéseiből nem derül ki kifejezetten, hogy a törlesztőrészlet emelkedése akár jelentős, sőt tulajdonképpen bármekkora lehet?

5) Önmagában a fogyasztó erre vonatkozó, szerződéses szabványzáradékban rögzített, általános megfogalmazású nyilatkozata elegendő-e annak megállapítására, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás megfelelt a C-186/16, Andriuc és társai ítéletben foglaltaknak, miszerint a tájékoztatásnak olyannak kell lennie, hogy az alapján az átlagos fogyasztó értékelni tudja az árfolyamkockázat áthárításának a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, amikor ezt a következtetést a szerződés és a tájékoztatás

semmilyen más rendelkezése nem támasztja alá?

6) A C-186/16, Andriuc és társai ítéletben rögzítettek tekintettel megfelel-e a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 4. cikke (2) bekezdésének az a kúriai jogértelmezés, amely szerint „önmagában az, hogy az alperes tájékoztatást adott az árfolyamkockázatról, kifejezi azt, hogy ezzel a kockázattal a felperesnek reálisan számolnia kellett”?

27. A Landesgericht Korneuburg (Ausztria) által 2020. december 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-672/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 261/2004/EK rendelet 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy a rendeletet alkalmazni kell egy olyan utasra, aki már a repülőtérre érkezés előtt online bejelentkezett az utasfelvételnél és nem rendelkezik feladott poggyásszal; a repülőtér kijelző tábláján észleli a légi járat késését, a beszállókapunál további információkra vár, a légi fuvarozó pultjánál érdeklődik a foglalt járat indulásáról; az alperes alkalmazottaitól nem kap tájékoztatást arról, hogy a járat indul-e, és ha igen, mikor, és nem ajánlanak fel neki helyettesítő járatot sem; ezt követően ő maga foglal egy, a végső célállomására induló másik járatot, és az eredetileg foglalt járatot nem veszi igénybe?

2) Úgy kell-e értelmezni a 261/2004 rendelet 5. cikkének (3) bekezdését, hogy a légi fuvarozó nem köteles az e rendelet 7. cikke szerinti kártalanítás nyújtására, amennyiben az utas végső célállomását 8 óra 19 perces késéssel éri el, mivel a járatot hárommal megelőző járat során a repülőgépben villámcsapás kárt okozott; a leszállást követően a légi fuvarozó által megbízott karbantartó vállalat igénybe vett technikus csupán kisebb, a repülőgép működőképességét nem érintő károsodásokat („some minor findings”) állapított meg; a járatot kettővel megelőző járatot közlekedteték; a járatot megelőző járat közlekedtetése előtt lefolytatott repülés előtti ellenőrzés (preflight check) során kiderült, hogy a repülőgép egyelőre nem használható tovább; és a légi fuvarozó ezért az eredetileg előírányzott, károsodást szenvedett repülőgép helyett helyettesítő repülőgépet alkalmazott, amely a járatot megelőző járatot 7 óra 40 perces késéssel teljesítette?

3) Úgy kell-e értelmezni a 261/2004 rendelet 5. cikkének (3) bekezdését, hogy a légi fuvarozó által megteendő észszerű intézkedések közé tartozik az, hogy az utasnak felajánljon egy másik járatra történő átfoglalást, amely járat az utas végső célállomását 5 óra 00 perces késéssel érte volna el (és – az utas által saját kezdeményezésére eszközölt foglalás alapján – ténylegesen el is érte), noha a légi fuvarozó a járatot a már nem használható repülőgép helyett helyettesítő repülőgéppel teljesítette, amellyel az utas végső célállomását 8 óra 19 perces késéssel érte volna el?

28. A Bundesarbeitsgericht (Németország) által 2020. december 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-677/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Összeegyeztethető-e az európai részvénytársaság statútumának a munkavállalói részvételre vonatkozó kiegészítéséről szóló, 2001. október 8-i 2001/86/EK tanácsi irányelv 4. cikkének (4) bekezdésével a Gesetz über die Beteiligung der Arbeitnehmer in einer Europäischen Gesellschaft (az európai részvénytársaságban való munkavállalói részvételéről szóló törvény) 21. §-ának (6) bekezdése, amelyből a németországi székhelyű európai részvénytársaság átalakulással történő alapításának esetében az következik, hogy a felügyelőbizottság munkavállalókat képviselő tagjainak bizonyos része tekintetében külön kiválasztási eljárást kell biztosítani a szakszervezetek által javasolt személyek vonatkozásában?

29. A Sofiyski rayonon sad (Bulgária) által 2020. december 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-689/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 93/13/EGK irányelv 3. cikkének az ezen irányelv melléklete 1. pontjának e) és f) alpontjával összefüggésben értelmezett (1) bekezdését, valamint az Alapjogi Charta 15. cikkének (2) és (3) bekezdését, hogy a jóhiszeműség követelményével ellentétes feltételek megalapozzák a fogyasztó kárára eső kötelezettséget, ha azok alapján a fogyasztót a hitelmegállapodás alapján terhelő költségek jelentősen megemelkednek abban az esetben, ha a fogyasztó munkabérét nem utalják havonta a hitelező banknál vezetett számlára, figyelemmel arra, hogy a fogyasztó a szerződéses feltételek alapján köteles a munkabér-követelésén zálogjogot alapítani, attól függetlenül, hogy hogyan és melyik államban kap munkabért?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén, úgy kell-e értelmezni a 93/13/EGK irányelv 3. cikkének az ezen irányelv melléklete 1. pontjának e) és f) alpontjával összefüggésben értelmezett (1) bekezdését, hogy a jóhiszeműség követelményével ellentétes feltételek megalapozzák a fogyasztó kárára eső kötelezettséget, ha azok alapján a fogyasztónak nemcsak az a kötelezettsége, hogy munkabérét a hitelező kereskedőnél vezetett számlára utalják át, hanem ténylegesen igénybe kell vennie a hitelező kereskedő más szolgáltatásait is?

3) A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén a nemzeti bíróságnak főszabály szerint milyen szempontok alapján kell értékelnie a tisztességtelen jelleget? Figyelembe kell-e venni különösen a hitelmegállapodás tárgya és a fogyasztó által igénybe veendő mellékszolgáltatások összekapcsolásának erősségét, a mellékszolgáltatások számát és az árukapcsolás korlátozására vonatkozó nemzeti jogszabályi rendelkezéseket?

4) Alkalmazandó-e a nemzeti jog uniós joggal összhangban álló értelmezésének a Von Colson ítélet (14/83) 26. pontjában meghatározott elve a nemzeti jog más, de a nemzeti bíróság által az előtte folyamatban lévő ügyben alkalmazott európai uniós jogi aktus (a jelen ügyben a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv) tárgyával rokon jogterületet (a jelen ügyben a tisztességtelen versenyre vonatkozó rendelkezések) szabályozó nemzeti jogszabályi rendelkezések értelmezésére is?

5) Úgy kell-e értelmezni a 2005/29/EK irányelv 7. cikkének ezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével és a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének f) pontjával összefüggésben értelmezett (2) bekezdését, hogy az megtiltja a fogyasztói hitelről szóló főszerződésben az alacsonyabb hitelkamatláb feltüntetését, ha a hitel ilyen kamatlábon történő nyújtása a szerződés mellékletében meghatározott feltételektől függ? Kell-e értékelni e vizsgálat keretében a hitelkamatláb csökkentését lehetővé tevő feltételek megfogalmazásának módját, a szóban forgó csökkentés elvesztését, valamint az újabb csökkentéshez vezető eszközöket?

6) Úgy kell-e értelmezni a 2005/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontját, hogy a fogyasztó gazdasági magatartása jelentős torzításának vizsgálata során figyelembe kell venni a fogyasztói hitelt nyújtó bank piaci részesedését, az ilyen terméket igénybe vevő fogyasztók igényeire tekintettel?

7) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 3. cikkének g) pontját, hogy a fogyasztói hitelmegállapodással összefüggő azon szerződések szerinti költségek, amelyek teljesítése esetén a fogyasztói hitelmegállapodás alapján kamatkedvezmény jár, a hitel teljeshiteldíj-mutatójának részét képezik, és azokat a teljeshiteldíj-mutató kiszámítása során figyelembe kell venni?

8) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 3. cikkének a 93/13/EGK irányelv 5. cikkével összefüggésben értelmezett g) pontját, hogy a hitelmegállapodással összefüggő szerződésekben eredő kötelezettségeknek a hitelkamatláb megemelésével járó nemteljesítése esetén a teljeshiteldíj-mutatót a nemteljesítés esetén irányadó magasabb hitelkamatláb alapján is ki kell számítani?

9) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének g) pontját, hogy a teljeshiteldíj-mutató nem szabályszerű feltüntetése a kereskedő és a fogyasztó mint hitelfelvévő közötti hitelmegállapodásban a teljeshiteldíj-mutató hitelmegállapodásban való feltüntetésének elmaradásával

esik egy tekintet alá, és a nemzeti bíróságnak a teljeshiteldíj-mutató fogyasztói hitelmegállapodásban való feltüntetésének elmaradására vonatkozó jogkövetkezményeket kell alkalmaznia?

10) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48/EK irányelv 22. cikkének (4) bekezdését, hogy arányos a nemzeti jogalkotó által a fogyasztói hitelmegállapodás érvénytelensége formájában előírt szankció, amely szerint csak a nyújtott tőkeösszeget kell visszafizetni, ha a fogyasztói hitelmegállapodásban nincs pontosan feltüntetve a teljeshiteldíj-mutató?

30. A High Court of Justice Business and Property Courts of England and Wales (Egyesült Királyság) által 2020. december 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-700/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Tekintettel azon kérdések jellegére, amelyeket a nemzeti bíróságnak el kell bírálnia annak eldöntése során, hogy az Arbitration Act 1996 (a választottbíráskodásról szóló 1996. évi törvény) 66. cikke értelmében vett választottbíróági határozatnak megfelelő határozatot kell-e hoznia, minősülhet-e az említett rendelkezés alapján hozott határozat a 44/2001 rendelet 34. cikkének 3. pontja értelmében vett, abban a tagállamban hozott releváns „határozatnak”, amelyben az elismerést kérik?

2. Tekintettel arra, hogy a választottbíráskodásról szóló 1996. évi törvény 66. cikke alapján hozott határozathoz hasonló választottbíróági határozatnak megfelelő valamely határozat a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének d) pontjában szereplő, választottbíráskodással kapcsolatos kivétel folytán a 44/2001 rendelet tárgyi hatályán kívül esik, minősülhet-e az ilyen határozat a 44/2001 rendelet 34. cikkének 3. pontja értelmében vett, abban a tagállamban hozott releváns „határozatnak”, amelyben az elismerést kérik?

3. Feltéve, hogy a 44/2001 rendelet 34. cikkének 3. pontja nem alkalmazható: abban az esetben, ha egy másik tagállam határozatának elismerése és végrehajtása ellentétes lenne a nemzeti közrenddel azon az alapon, hogy az sértené a jogerő elvét valamely nemzeti választottbíróóság korábbi határozata vagy olyan korábbi határozat miatt, amelyet a választottbíróági határozatnak megfelelően hozott annak a tagállamnak a bírósága, amelyben az elismerést kérik, lehet-e a 44/2011 rendelet 34. cikkének 1. pontjára hivatkozni az elismerés vagy végrehajtás megtagadása céljából, vagy pedig a rendelet 34. cikkének 3. és 4. pontja kimerítő jelleggel rendelkezik azokról az okokról, amelyek következtében a jogerő és/vagy az összeegyeztethetetlenség megakadályozhatja a rendelet alapján hozott valamely határozat elismerését és végrehajtását?

31. A Cour de cassation (Franciaország) által 2020. december 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-724/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Szolvencia II irányelv) 292. cikkét, hogy – e rendelkezés szövege értelmében – a kártérítési igény jogosult hitelező által valamely tagállam bírósága előtt egy másik tagállamban felszámolási eljárás alatt álló biztosítóintézzettel szemben a biztosítási kárigény megtérítése érdekében indított, folyamatban lévő eljárás érinti az e biztosítóintézzettől elvont eszközt vagy megvont jogot?

2) Az előző kérdésre adandó igenlő válasz esetén a folyamatban lévő eljárás helye szerinti tagállam joga szabályozza-e a felszámolási eljárás valamennyi joghatását?

Azt alkalmazni kell-e különösen akkor, ha az:

— azt írja elő, hogy az ilyen eljárás megindításával a folyamatban lévő eljárás megszakad,

- az eljárás folytatását a hitelező biztosítási kártérítés iránti igényének a biztosítóintézet kötelezettségei közé történő bejelentéséhez, valamint a felszámolási eljárás lefolytatásáért felelős szervek perbehívásához köti,
- és megtilt minden kártérítés megfizetésére kötelezést, mivel annak immár csak a fennállását és összegét lehet megállapítani?

32. A Landgericht Köln (Németország) által 2021. január 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-8/21.–C-129/21. sz. ügyek)³

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A légitfuvarozó saját munkavállalóinak szakszervezeti felhíváson alapuló sztrájkja esetében a 261/2004/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett rendkívüli körülményről van-e szó?

33. A Landgericht Frankfurt am Main (Németország) által 2021. január 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-20/21. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikke 1. pontjának b) alpontját, hogy az e rendelkezés értelmében vett „teljesítési helyet” egy, a két vagy több szakaszra bontott teljes útvonal tekintetében megerősített egységes foglalás által jellemzett repülőút esetében az első repülési szakasz érkezési helye is alkothatja, ha az e repülési szakaszokon történő fuvarozást két különböző légi fuvarozó végzi, és a 261/2004/EK rendelet alapján benyújtott kártalanítási kereset alapját az első repülési szakasz késése képezi, és e kereset az ezen első szakaszt üzemeltető légi fuvarozó ellen irányul?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

8. A Bíróság (harmadik tanács) 2021. január 13-i ítélete (a Spetsializiran nakazatelen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – MM elleni büntetőeljárás (C-414/20. PPU. sz. ügy)⁴

1) A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősülés nem függ az európai elfogatóparancs kibocsátásáról szóló határozat és az annak alapjául szolgáló nemzeti határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségétől.

2) A 2009/299 kerethatározattal módosított, 2002/584 kerethatározat 8. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az európai elfogatóparancsot érvénytelennek kell tekinteni, amennyiben az nem az e rendelkezés értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancson vagy más, azonos joghatással bíró végrehajtható bírósági határozaton” alapul. E fogalom azon nemzeti intézkedésekre vonatkozik, amelyeket valamely igazságügyi hatóság a büntetőeljárás alá vont személy felkutatása és elfogása céljából hoz annak érdekében, hogy ezt a személyt a büntetőeljárás cselekmények elvégzése

³ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

⁴ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 12. szám, Büntető ügyszak, 31. sz. alatt.

céljából bíróság elé állítsák. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy ilyen joghatásokat vált-e ki az olyan, gyanúsítottá nyilvánító nemzeti jogi aktus, amely az alapügyben szóban forgó európai elfogatóparancs alapjául szolgál.

3) A kibocsátó tagállam jogszabályai olyan rendelkezéseinek hiányában, amelyek bírósági jogorvoslatot biztosítanak azon feltételek felülvizsgálata céljából, amelyek mellett az e tagállam igazságszolgáltatásának részét képező, azonban bíróságnak nem minősülő hatóság az európai elfogatóparancsot kibocsátotta, a 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározatot az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkében biztosított hatékony bírói jogvédelemhez való jog fényében úgy kell értelmezni, hogy az a nemzeti bíróságnak – amely az e kerethatározat 8. cikke (1) bekezdése c) pontjának értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancs[nak] vagy más, azonos joghatással bíró végrehajtható bírósági határozat[nak]” nem minősíthető nemzeti jogi aktus alapján kibocsátott európai elfogatóparancs alapján átadott személy előzetes letartóztatása fenntartása jogszerűségének vitatására irányuló jogorvoslat keretében jár el, amely jogorvoslat keretében az ezen európai elfogatóparancs uniós jog szerinti érvénytelenségére alapított jogalapot hoznak fel – lehetővé teszi, hogy megállapítsa az érvényesség ilyen felülvizsgálatára vonatkozó hatáskörének fennállását.

A 2009/299 kerethatározattal módosított, 2002/584 kerethatározatot az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkében biztosított hatékony bírói jogvédelemhez való jog fényében úgy kell értelmezni, hogy az nem követeli meg, hogy a nemzeti bíróság azon megállapítása, amely szerint a szóban forgó európai elfogatóparancsot e kerethatározat 8. cikke (1) bekezdése c) pontjának megsértésével bocsátották ki, amennyiben az nem az e rendelkezés értelmében vett „[nemzeti] elfogatóparancson vagy más, azonos joghatással bíró végrehajtható bírósági határozaton” alapul, az előzetes letartóztatásban lévő személy szabadon bocsátását eredményezze, miután a végrehajtó tagállam átadta őt a kibocsátó tagállamnak. Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy nemzeti jogának megfelelően meghatározza, milyen következményekkel járhat az ilyen nemzeti jogi aktus hiánya – így a szóban forgó európai elfogatóparancs jogalapjának hiánya – a terhelt előzetes letartóztatásának fenntartására vagy annak mellőzésére vonatkozó döntés tekintetében.

9. A Bíróság (első tanács) 2021. január 14-i ítélete (az Apelativen sad – Plovdiv [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – OM elleni büntetőeljárás (C-393/19. sz. ügy)⁵

1) A bűncselekményből származó jövedelmek, vagyon és az elkövetéshez használt eszközök elkobzásáról szóló, 2005. február 24-i 2005/212/IB tanácsi kerethatározat 2. cikkének (1) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartája 17. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a minősített csempészet elkövetéséhez használt eszköz elkobzását, amennyiben az jóhiszemű harmadik személy tulajdonában áll.

2) A 2005/212 kerethatározat 4. cikkét az Alapjogi Charta 47. cikkével összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a büntetőeljárás keretében anélkül teszi lehetővé a bűncselekmény elkövetőjétől különböző személy tulajdonában álló vagyontárgy elkobzását, hogy ez utóbbi személy hatékony jogorvoslattal rendelkezne.

10. A Bíróság (ötödik tanács) 2021. január 28-i ítélete (a Spetsializiran nakazatelen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – az IR elleni büntetőeljárás (C-649/19. sz. ügy)⁶

1) A büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkét, különösen annak (3) bekezdését, 6. cikkének (2) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az azokban említett jogok nem vonatkoznak az európai elfogatóparancs végrehajtása céljából őrizetbe vett személyekre.

⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Büntető ügyszak, 27. sz. alatt.

⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Büntető ügyszak, 1. sz. alatt.

2) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik és a negyedik kérdés vizsgálata nem tárt fel egyetlen olyan tényezőt sem, amely érinthetné a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározatnak az Európai Unió Alapjogi Chartája 6. és 47. cikkével összefüggésben értelmezett érvényességét.

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

33. A Bíróság elnökének 2020. december 4-i végzése (a Juzgado Contencioso-Administrativo no 17 de Barcelona [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-746/19. sz. ügy) ⁷

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

34. A Bíróság (tizedik tanács) 2020. december 10-i végzése (az Ufficio del Giudice di Pace di Lanciano [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-220/20. sz. ügy) ⁸

A Giudice di pace di Lanciano (lancianói békebíró, Olaszország) által a 2020. május 18-i határozattal előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

35. A Bíróság (harmadik tanács) 2021. január 13-i ítélete (a Bundesverwaltungsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Bundesrepublik Deutschland kontra XT (C-507/19. sz. ügy) ⁹

1) A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlament és tanácsi irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondatát úgy kell értelmezni, hogy annak megállapításához, hogy megszűnt-e az Egyesült Nemzetek Szervezete Palesztin Menekülteket Segélyező és Támogató Közel-Keleti Ügynökségének (UNRWA) védelme vagy támogatása, a szóban forgó helyzet valamennyi releváns tényezőjének egyedi értékelése keretében figyelembe kell venni az UNRWA működési területének valamennyi olyan szektorát, amelyek területe tekintetében az említett működési területet elhagyó, palesztin származású hontalan személy konkrét lehetőséggel rendelkezik arra, hogy oda belépjen, vagy ott biztonságos módon tartózkodjon.

2) A 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondatát úgy kell értelmezni, hogy az UNRWA védelme vagy támogatása nem tekinthető megszüntnek abban az esetben, ha a palesztin származású hontalan személy az UNRWA működési területét e terület olyan szektorából hagyta el, ahol a személyes biztonsága súlyos veszélyben volt, és ahol e szerv nem volt képes arra, hogy e hontalan személy számára biztosítsa a védelmét vagy a támogatását, ha egyrészt e személy önkéntesen távozott e szektorba az említett működési terület egy másik szektorából, ahol a személyes biztonsága nem volt súlyos veszélyben, és ahol e szerv védelmében vagy támogatásában részesülhetett, és ha másrészt a rendelkezésére álló konkrét információk alapján nem számíthatott ésszerűen arra, hogy abban a szektorban, ahová távozott, az UNRWA védelmében vagy támogatásában részesülhet, és arra sem, hogy rövid időn belül visszatérhet abba a szektorba, ahonnan távozott, aminek teljesülését a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 17. sz. alatt.

⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 104. sz. alatt.

⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 239. sz. alatt.

36. A Bíróság (első tanács) 2021. január 14-i ítélete (a Rechtbank Limburg [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – LB, Stichting Varkens in Nood, Stichting Dierenrecht, Stichting Leefbaar Buitengebied kontra College van burgemeester en wethouders van de gemeente Echt-Susteren (C-826/18. sz. ügy)¹⁰

1) A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban (Dánia), 1998. június 25-én aláírt, az Európai Közösség nevében a 2005. február 17-i 2005/370/EK tanácsi határozattal jóváhagyott egyezmény 9. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha az ezen egyezmény 2. cikkének (4) bekezdése szerinti „nyilvánosság” tagjai nem rendelkeznek ebbéli minőségükben az igazságszolgáltatáshoz való joggal egy olyan határozat vitatása érdekében, amely ezen egyezmény 6. cikkének hatálya alá tartozik. Ugyanakkor az említett egyezmény 9. cikkének (3) bekezdésével ellentétes az, ha e személyek nem rendelkeznek igazságszolgáltatáshoz való joggal a döntéshozatalban történő részvételhez való szélesebb körű, olyan jogokra való hivatkozás érdekében, amelyeket kizárólag valamely tagállam környezetvédelmi joga biztosít számukra.

2) A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én aláírt, az Európai Közösség nevében a 2005/370 határozattal jóváhagyott egyezmény 9. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha az ezen egyezmény 2. cikkének (5) bekezdése szerinti „érintett nyilvánosság” részét képező nem kormányzati szervezetek bírósági jogorvoslatának az elfogadhatósága e szervezeteknek a megtámadott határozat előkészítési eljárásában való részvételétől függ, még akkor is, ha e feltétel nem alkalmazandó akkor, ha nem róható fel nekik megalapozottan az, hogy nem vettek részt ezen eljárásban. Azonban az említett egyezmény 9. cikkének (3) bekezdésével nem ellentétes az, ha az abban foglalt bírósági jogorvoslat elfogadhatósága a felperesnek a megtámadott határozat előkészítési eljárásában való részvételétől függ, kivéve ha az ügy körülményeire tekintettel nem róható fel neki megalapozottan az, hogy nem vett részt ezen eljárásban.

37. A Bíróság (negyedik tanács) 2021. január 14-i ítélete (a High Court [Írország], az International Protection Appeals Tribunal [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – K. S., M. H.K kontra The International Protection Appeals Tribunal, The Minister for Justice and Equality, Ireland and the Attorney General (C-322/19 sz. ügy), R. A. T., D. S. kontra Minister for Justice and Equality (C-385/19 sz. ügy)¹¹

1) Egy nemzeti bíróságnak – az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló (21.) jegyzőkönyv 1. és 2. cikke, valamint 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében – az e bíróság szerinti tagállamban nem alkalmazandó, a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet figyelembe kell vennie a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 2013/33/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezéseinek értelmezése céljából, amely azonban e jegyzőkönyv 4. cikkének megfelelően alkalmazandó az említett tagállamban.

2) A 2013/33 irányelv 15. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely pusztán azon az alapon zárja ki a nemzetközi védelmet kérelmező munkaerőpiachoz való hozzáférését, hogy vele szemben az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján átadásra vonatkozó határozatot hoztak.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 5. szám, Közigazgatási újszak, 71. sz. alatt.

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Közigazgatási újszak, 167. sz. alatt.

3) A 2013/33 irányelv 15. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy:

- a nemzetközi védelem iránti kérelemmel kapcsolatos elsőfokú határozat elfogadásában bekövetkező, a nemzetközi védelmet kérelmező által a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal folytatandó együttműködés hiányából eredő késelem a kérelmezőnek tudható be;
- egy tagállam nem tulajdoníthatja a nemzetközi védelmet kérelmezőnek a nemzetközi védelem iránti kérelemmel kapcsolatos elsőfokú határozat elfogadásában bekövetkező késelemet amiatt, hogy a kérelmező a kérelmét nem a 604/2013 rendelet 13. cikke szerinti, első belépés helye szerinti tagállamban nyújtotta be;
- egy tagállam nem tulajdoníthatja a nemzetközi védelmet kérelmezőnek a nemzetközi védelem iránti kérelmének megvizsgálásában bekövetkező, a 604/2013 rendelet alapján az e kérelmezővel szemben hozott átadásra vonatkozó határozattal szembeni halasztó hatályú jogorvoslat e kérelmező általi előterjesztéséből eredő késelemet.

38. A Bíróság (negyedik tanács) 2021. január 14-i ítélete (a Raad van State [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – RTS infra BVBA, Aannemingsbedrijf Norré-Behaegel kontra Vlaams Gewest (C-387/19. sz. ügy)¹²

1) A 2015. november 24-i (EU) 2015/2170 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel módosított, a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 57. cikkének (6) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami gyakorlat, amely szerint az érintett gazdasági szereplő a részvételi jelentkezésének vagy ajánlatának a benyújtásakor önként köteles bizonyítékot szolgáltatni az annak igazolására hozott korrekciós intézkedésekre vonatkozóan, hogy a 2015/2170 felhatalmazáson alapuló rendelettel módosított ezen irányelv 57. cikkének (4) bekezdése szerint vele szemben fennálló fakultatív kizárási ok ellenére megbízható, amennyiben ilyen kötelezettség nem következik sem az alkalmazandó nemzeti szabályozásból, sem pedig a közbeszerzési dokumentumokból. Ezzel szemben a 2015/2170 felhatalmazáson alapuló rendelettel módosított említett irányelv 57. cikkének (6) bekezdésével nem ellentétes az ilyen kötelezettség, ha azt az alkalmazandó nemzeti szabályozás világosan, pontosan és egyértelműen előírja, és ha azt a közbeszerzési dokumentumokban az érintett gazdasági szereplő tudomására hozzák.

2) A 2015/2170 felhatalmazáson alapuló rendelettel módosított 2014/24 irányelv 57. cikkének (6) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az közvetlen hatállyal bír.

39. A Bíróság (első tanács) 2021. január 14-i ítélete (a Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – TQ kontra Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (C-441/19. sz. ügy)¹³

1) A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, ezen irányelv 5. cikkének a) pontjával, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája 24. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben, akként kell értelmezni, hogy az érintett tagállamnak kiutasítási határozatnak kísérő nélküli kiskorúval szemben történő meghozatalát megelőzően e kiskorú helyzetét átfogó és mélyreható módon, a gyermek mindenek felett álló érdekére megfelelő figyelmet fordítva kell vizsgálnia. Ennek keretében e tagállamnak meg kell győződnie arról, hogy a szóban forgó, kísérő nélküli kiskorú számára a fogadó államban megfelelő befogadási lehetőség áll rendelkezésre.

2) A 2008/115 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, ezen irányelv 5. cikkének a) pontjával összefüggésben és az Európai Unió Alapjogi Chartája 24. cikkének (2) bekezdésére tekintettel akként kell értelmezni,

¹² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 183. sz. alatt.

¹³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 195. sz. alatt.

hogy a tagállam kizárólag életkoruk szerint nem tehet különbséget a kísérő nélküli kiskorúak között a megfelelő befogadási lehetőség fogadó államban való fennállásának vizsgálatára céljából.

3) A 2008/115 irányelv 8. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy a tagállam, miután egy kísérő nélküli kiskorúval szemben kiutasítási határozatot hozott, és ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összhangban meggyőződött arról, hogy e kiskorú egy családtagjához, kinevezett gondviselőhöz vagy a fogadó állam megfelelő befogadó létesítményéhez kerül, tartózkodik e kiskorú kitoloncolásának ezt követő fogantatásától a kiskorú 18. életévének betöltéséig.

40. A Bíróság (második tanács) 2021. január 14-i ítélete (a Korkein hallinto-oikeus [Finnország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – A Kilpailu- ja kuluttajavirasto által indított eljárás (C-450/19. sz. ügy)¹⁴

Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy ha az a vállalkozás, amely feltételezhetően részt vett e rendelkezés olyan egységes és folyamatos megsértésében, amelynek utolsó tényállási eleme abból állt, hogy a versenytársaival összehangolt módon jelentkezett egy építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés odaítélése céljából közzétett ajánlati felhívásra, elnyerte e közbeszerzést, és az ajánlatkérővel olyan építési szerződést kötött, amely meghatározta e közbeszerzés alapvető jellemzőit, különösen pedig az említett munkák ellenértékéért fizetendő teljes díjat, amely munkák teljesítése és a díj megfizetése időben szakaszosan elhúzódva történik, a jogsértési időszak az azon időpontig terjedő időszakra felel meg, amikor aláírásra kerül az említett vállalkozás és az ajánlatkérő közötti azon szerződés, amely a vállalkozás által összehangolt módon benyújtott ajánlat alapján jött létre. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy mikor határozták meg véglegesen a szóban forgó közbeszerzés alapvető jellemzőit, különösen pedig a munkák ellenértékéért fizetendő teljes díjat.

41. A Bíróság (második tanács) 2021. január 20-i ítélete (az Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Secretary of State for the Home Department kontra O A (C-255/19. sz. ügy)¹⁵

1) A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv 11. cikke (1) bekezdésének e) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben a menekült jogállás megszűnésével kapcsolatosan szereplő „védelemnek” ugyanazon követelményeknek kell megfelelnie, mint amelyek e jogállás megadása tekintetében az ezen irányelv 2. cikkének a 7. cikk (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett c) pontjából következnek.

2) A 2004/83 irányelv 11. cikke ezen irányelv 7. cikke (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésének e) pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan magánszereplők, mint az érintett harmadik országbeli állampolgár családja vagy klánja által nyújtott esetleges szociális és pénzügyi támogatás nem felel meg az e rendelkezésekből eredő védelmi követelményeknek, ennél fogva az ilyen támogatás nem releváns az ezen irányelv 7. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti, állam által nyújtott védelem hatékonyságának vagy rendelkezésre állásának értékelése céljából, sem annak meghatározása érdekében, hogy fennáll-e az említett irányelv 11. cikkének az ezen irányelv 2. cikke c) pontjával együttesen értelmezett (1) bekezdésének e) pontja értelmében vett üldöztetéstől való megalapozott félelem.

42. A Bíróság (első tanács) 2021. január 20-i ítélete (a Bundesverwaltungsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Land Baden-Württemberg kontra

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási újszak, 197. sz. alatt.

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Közigazgatási újszak, 144. sz. alatt.

D. R. (C-619/19. sz. ügy)¹⁶

1) A környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférésről és a 90/313/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. január 28-i 2003/4/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikke (1) bekezdése első albekezdésének e) pontját úgy kell értelmezni, hogy a „belső közlemények” fogalma valamennyi olyan dokumentumra kiterjed, amely az adott hatóságon belül kering, és amely a hozzáférés iránti kérelem időpontjában még nem hagyta el annak belső szervezetét, adott esetben az említett hatóság általi kézhezvételt követően, amennyiben e kézhezvételt megelőzően azt nem hozták nyilvánosságra, vagy azt nem kellett volna nyilvánosságra hozni.

2) A 2003/4 irányelv 4. cikke (1) bekezdése első albekezdésének e) pontját úgy kell értelmezni, hogy a környezeti információkhoz való hozzáféréshez való jog alóli, egy adott hatóság belső közleményei tekintetében e rendelkezésben előírt kivétel időbeli korlátozás nélkül érvényesül. E kivétel azonban csak azon időtartam alatt alkalmazható, amely alatt a kért információ védelme indokolt.

43. A Bíróság (második tanács) 2021. január 21-i ítélete (az Înalta Curte de Casație și Justiție [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Consiliul Concurenței kontra Whiteland Import Export SRL (C-308/19. sz. ügy)¹⁷

1) Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti bíróságok nem kötelesek az [EUMSZ 101.] és [EUMSZ 102. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet 25. cikkének (3) bekezdését alkalmazni valamely nemzeti versenyhatóság uniós versenyjogi jogsértések miatti szankciók kiszabására vonatkozó hatáskörei gyakorlásának elévülése tárgyában.

2) Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését és az EUMSZ 101. cikket a tényleges érvényesülés elvére tekintettel úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint – amint azt a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok értelmezik – a nemzeti versenyhatóság által elfogadott, az uniós versenyjog szabályainak megsértésére vonatkozó vizsgálat megindítására vonatkozó határozat e hatóság utolsó olyan cselekménye, amely megszakítja a szankciók kiszabására vonatkozó hatáskörei gyakorlásának elévülését, és kizárja, hogy valamely későbbi üldözési vagy vizsgálati cselekmény annak folyását megszakítsa, amennyiben az érintett elévülési rendszer elemeinek összességét figyelembe véve bebizonyosodik, hogy e kizárás az ilyen jogsértést megvalósító cselekmények szisztematikus büntetlenségének veszélyét vonja maga után, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

44. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2021. január 21-i ítélete (a Tribunal Superior de Justicia de Cataluña [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) kontra BT (C-843/19. sz. ügy)¹⁸

A férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 79/7/EGK tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az általános szociális biztonsági rendszerben biztosított munkavállaló önkéntes előrehozott nyugdíjba vonulása esetén a biztosított előrehozott öregségi nyugdíjhoz való jogát ahhoz a feltételhez köti, hogy az előrehozott öregségi nyugdíj összegének legalább a nyugdíjminimum azon összegének kell megfelelnie, amelyre a munkavállaló 65 éves korában jogosult lenne, még abban az esetben sem, ha – amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia – az említett szabályozás a női munkavállalókat a férfi munkavállalókhöz képest különösen hátrányosan érinti, de csak amennyiben ez a következmény nemen alapuló hátrányos megkülönböztetéstől független, jogszerű szociálpolitikai célokkal igazolható.

¹⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 3. sz. alatt.

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 174. sz. alatt.

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Munkaügyi ügyszak, 12. sz. alatt.

45. A Bíróság (nagytanács) 2021. január 26-i ítélete (a Bundesverwaltungsgericht [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Johannes Dietrich (C-422/19. sz. ügy), Norbert Häring (C-423/19. sz. ügy) kontra Hessischer Rundfunk¹⁹

1) Az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdésének c) pontjával, az EUMSZ 128. cikk (1) bekezdésével és az EUMSZ 133. cikkel, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló (4.) jegyzőkönyv 16. cikke első bekezdésének harmadik mondatával összefüggésben értelmezett EUMSZ 2. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal – függetlenül attól, hogy az Európai Unió gyakorolta-e a monetáris politika területén az európénznemű tagállamok tekintetében fennálló kizárólagos hatáskörét – ellentétes, ha valamely tagállam olyan rendelkezést fogad el, amely a céljára és a tartalmára tekintettel az euróban denominált bankjegyek törvényes fizetőeszközi minőségére vonatkozó jogi szabályozást határoz meg. Ezzel szemben azzal nem ellentétes, ha valamely tagállam a saját hatáskörének gyakorlása – mint például a közigazgatásának megszervezése – keretében olyan rendelkezést fogad el, amely arra kötelezi az említett közigazgatási szervet, hogy fogadja el az általa előírt pénzügyi kötelezettségek készpénzzel történő fizetését.

2) Az EUMSZ 128. cikk (1) bekezdésének harmadik mondatát, a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló (4.) jegyzőkönyv 16. cikke első bekezdésének harmadik mondatát, valamint az euró bevezetéséről szóló, 1998. május 3-i 974/98/EK tanácsi rendelet 10. cikkének második mondatát úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely kizárja a hatóságok által előírt fizetési kötelezettség euróban denominált bankjegyekkel történő teljesítésének lehetőségét, feltéve hogy először is e szabályozásnak nem célja és nem hatása az e bankjegyek törvényes fizetőeszközi minőségére vonatkozó jogi szabályozás megállapítása, másodszor, hogy e szabályozás nem vezet de iure vagy de facto az említett bankjegyek eltörléséhez, különösen azáltal, hogy megkérdőjelezi a fizetési kötelezettség – főszabály szerint – ilyen készpénzzel történő teljesítésére vonatkozó lehetőséget, harmadszor, hogy e szabályozást közérdekű megfontolásokból fogadták el, negyedszer, hogy az e szabályozásban foglalt készpénzfizetési korlátozás alkalmas az általa követett közérdekű cél elérésére, és ötödször, hogy nem haladja meg az annak eléréséhez szükséges mértéket abban az értelemben, hogy rendelkezésre állnak más törvényes eszközök a fizetési kötelezettség teljesítéséhez.

46. A Bíróság (negyedik tanács) 2021. január 27-i ítélete (a Tribunal Supremo [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Ayuntamiento de Pamplona kontra Orange España SAU (C-764/18. sz. ügy)²⁰

1) A 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azt a helyhez kötött telefonszolgáltatásokat és internet-hozzáférést nyújtó vállalkozásokra is alkalmazni kell.

2) A 2009/140 irányelvvel módosított 2002/20 irányelv 12. és 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az elektronikus hírközléshez szükséges infrastruktúra vagy hálózat tulajdonosi jogaival rendelkező, és azt helyhez kötött telefonszolgáltatások vagy internet-hozzáférés nyújtására használó vállalkozásokra olyan díjat vet ki, amelynek összegét kizárólag az e vállalkozások által az érintett tagállam területén éves szinten elért bruttó bevétel alapján határozzák meg.

47. A Bíróság (negyedik tanács) 2021. január 27-i ítélete (a College van Beroep voor het bedrijfsleven [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – De Ruitershof kontra

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 189. sz. alatt.

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, 54. sz. alatt.

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (C-361/19. sz. ügy)²¹

A közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 97. cikke (1) bekezdésének első albekezdését és 99. cikke (1) bekezdésének első albekezdését, valamint az 1306/2013 rendelet alkalmazási szabályainak az integrált igazgatási és kontrollrendszer, a vidékfejlesztési intézkedések és a kölcsönös megfeleltetés tekintetében történő megállapításáról szóló, 2014. július 17-i 809/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet 73. cikke (4) bekezdése első albekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a közvetlen kifizetéseknek a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó szabályok megsértése miatti csökkentését az azon évre vonatkozóan nyújtott vagy nyújtandó kifizetések alapján kell kiszámítani, amelynek során az ilyen jogsértés megvalósult.

48. A Bíróság (nagytanács) 2021. február 2-i ítélete (a Corte costituzionale [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – DB kontra Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob) (C-481/19. sz. ügy)²²

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. és 48. cikkével összefüggésben értelmezett, a bennfentes kereskedelemről és a piaci manipulációról (piaci visszaélés) szóló, 2003. január 28-i 2003/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 14. cikkének (3) bekezdését és a piaci visszaélésekről (piaci visszaélésekről szóló rendelet), valamint a 2003/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2003/124/EK, a 2003/125/EK és a 2004/72/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 16-i 596/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 30. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azok lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy ne szankcionáljanak olyan természetes személyt, aki az illetékes hatóság által az ezen irányelv vagy az e rendelet alapján vele szemben folytatott vizsgálat keretében e hatósággal szemben megtagadja olyan válaszok adását, amelyek alapján felmerülhet a büntető jellegű közigazgatási szankcióval büntetendő jogsértésért való felelőssége vagy büntetőjogi felelőssége.

49. A Bíróság (negyedik tanács) 2021. február 3-i ítélete (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Federazione Italiana Giuoco Calcio (FIGC), Consorzio Ge.Se.Av. S. c. arl kontra De Vellis Servizi Globali Srl (C-155/19. és C-156/19. sz. egyesített ügyek)²³

1) A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdése 4. pontjának a) alpontját úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti jog által kimerítő jelleggel meghatározott közjogi feladatokkal megbízott jogalany akkor is kifejezetten az e rendelkezés értelmében vett, nem ipari vagy kereskedelmi jellegű közfeladatok ellátására létrehozott jogalanynak tekinthető, ha nem valamely közigazgatási szerv, hanem a magánjog hatálya alá tartozó szervezet formájában hozták létre, és egyes tevékenységei, amelyek tekintetében önfinanszírozási képességgel rendelkezik, nem bírnak közjogi jelleggel.

2) A 2014/24 irányelv 2. cikke (1) bekezdése 4. pontjának c) alpontja szerinti alternatíva második fordulatát úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely nemzeti sportszövetség a nemzeti jog alapján ügyvezetési autonómiával rendelkezik, e szövetség ügyvezetése csak akkor tekinthető úgy, hogy az az említett hatóság ellenőrzése alatt áll, ha az említett szövetség tekintetében az e hatóságra ruházott hatáskörök átfogó elemzéséből kitűnik, hogy az ügyvezetés olyan aktív ellenőrzés alatt áll, amely de facto olyan mértékben kétséges teszi ezen autonómiát, amely lehetővé teszi az említett hatóságnak, hogy befolyásolja a szövetség közbeszerzési szerződéseket érintő határozatait. Az a körülmény, hogy a különböző nemzeti sportszövetségek befolyást gyakorolnak az érintett hatóság tevékenységére azáltal, hogy annak fő tanácsadó testületeiben többségben képviseltetik magukat, csak akkor releváns, ha

²¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 179. sz. alatt.

²² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 233. sz. alatt.

²³ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, 132. sz. alatt.

megállapítható, hogy minden egyes nemzeti sportszövetség – a hasonló helyzetben lévő többi sportszövetség befolyásától függetlenül – önmagában jelentős befolyást gyakorolhat a CONI által a szövetség ügyvezetése tekintetében gyakorolt ellenőrzésre, amelynek következtében ezen ellenőrzés semlegesítésre kerül, és az ilyen nemzeti sportszövetség így újra visszanyeri az ügyvezetése feletti ellenőrzést.

50. A Bíróság (harmadik tanács) 2021. február 3-i ítélete (a Landgericht Stuttgart [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Fussl Modestraße Mayr GmbH kontra SevenOne Media GmbH, ProSiebenSat.1 TV Deutschland GmbH, ProSiebenSat.1 Media SE (C-555/19. sz. ügy)²⁴

A tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) 4. cikkének (1) bekezdését, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 11. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely megtiltja a televíziós műsorszolgáltatók számára, hogy az ország egész területén sugárzott műsoraik keretében olyan televíziós reklámokat sugározzanak, amelyek terjesztése regionális szinten korlátozott.

Az EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az ilyen nemzeti szabályozás, amennyiben alkalmas az általa követett, a regionális és helyi szintű tömegtájékoztatás sokszínűségének védelmére irányuló cél megvalósítására, és nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

Az Alapjogi Charta 20. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az ilyen nemzeti szabályozás, amennyiben az nem eredményez egyenlőtlen bánásmódot a nemzeti televíziós műsorszolgáltatók és az internetes reklámszolgáltatók között a reklámok regionális szintű sugárzását illetően, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

51. A Bíróság (hatodik tanács) 2021. február 4-i ítélete (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Azienda Agricola Ambrosi Nicola Giuseppe és társai kontra Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA), Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (C-640/19. sz. ügy)²⁵

1) A 2008. március 17-i 248/2008/EK tanácsi rendelettel módosított, a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2007. október 22-i 1234/2007/EK tanácsi rendelet 55., 65. és 78. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok nem zárják ki a tej és egyéb tejtermékek termelésére vonatkozó nemzeti kvóták, valamint a többletjelölések kiszámításából azon tejmennyiségeket, amelyek oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott, harmadik országokba irányuló exportra szánt sajtok előállítására szolgálnak.

2) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés vizsgálata nem tárt fel egyetlen olyan tényezőt sem, amely érintheti a 248/2008 rendelettel módosított 1234/2007 rendelet 55., 65. és 78. cikkének érvényességét.

52. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2021. február 4-i ítélete (a Conseil d'État [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – DQ kontra Ministre de la Transition écologique

²⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 244. sz. alatt.

²⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 12. szám, Közigazgatási ügyszak, 265. sz. alatt.

et solidaire, Ministre de l'Action et des Comptes publics (C-903/19. sz. ügy)²⁶

Az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzata VIII. melléklete 11. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az öregségi nyugdíjra való jogosultság biztosításmatematikai egyenértéke átvitelének igénylésére jogosultak mind azok a tisztviselők és szerződéses alkalmazottak, akik valamely nemzeti közigazgatási hatóságnál először lépnek szolgálatba azt követően, hogy valamely uniós intézménynél alkalmazásban álltak, mind pedig azok, akik e nemzeti közigazgatási hatósághoz visszatérnek azután, hogy személyes okokkal indokolt rendelkezési állományba helyezés vagy szabadság keretében az ilyen uniós intézménynél alkalmazásban álltak.

Pénzügyi jogterület

22. A Bíróság (kilencedik tanács) 2020. december 3-i végzése (a Curtea de Apel Alba Iulia [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Siebenburgisches Nugat SRL kontra Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov, Agenția Națională de Administrare Fiscală – Direcția Generală a Vămilor – Direcția Regională Vamală Brașov – Biroul Vamal de Interior Sibiu (C-99/20. sz. ügy)²⁷

A vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendeletnek a 2015. október 6-i (EU) 2015/1754 bizottsági végrehajtási rendeletből eredő változata I. mellékletében szereplő Kombinált Nomenklatúrát úgy kell értelmezni, hogy a kész (festett, nikkellel bevont, krómmal bevont) csövekből álló függönyrúd-alkotórészek a 8302 41 90 vámtarifaszám alá tartoznak, feltéve hogy e kész csövek nem csupán kívánt darabokra vágott profilokból, rudakból vagy csövekből állnak, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata e termékek tarifális besorolása érdekében.

23. A Bíróság elnökének 2020. december 21-i végzése (a Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen Afdeling Gent [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-246/20. sz. ügy)²⁸

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

24. A Bíróság (első tanács) 2021. január 20-i ítélete (a Finanzgericht des Saarlandes [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – QM kontra Finanzamt Saarbrücken (C-288/19. sz. ügy)²⁹

A 2008. február 12-i 2008/8/EK tanácsi irányelvvel módosított, a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 56. cikkének (2) bekezdésének első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy a vállalkozás vagyona részét képező járműnek az adóalany által az alkalmazottja részére való rendelkezésre bocsátása nem tartozik annak hatálya alá, ha ez az ügylet nem minősül az ezen irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtásnak. Ezzel szemben, amennyiben az említett 2. cikk (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtásról van szó, és ezen alkalmazott bérleti díj ellenében, harminc napot meghaladó időtartamra folyamatosan jogosult e jármű magáncélú használatára, és más személyek e használatból való kizárására, az ilyen ügyletekre az említett 56. cikk (2) bekezdésének első albekezdése alkalmazandó.

25. A Bíróság (első tanács) 2021. január 20-i ítélete (a Riigikohus [Észtország] előzetes

²⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Munkaügyi ügyszak, 16. sz. alatt.

²⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 64. sz. alatt.

²⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 76. sz. alatt.

²⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, 132. sz. alatt.

döntéshozatal iránti kérelme) – Maksu- ja Tolliamet kontra Heavyinstall OÜ (C-420/19. sz. ügy)³⁰

Az adókból, vámokból, illetékekből és egyéb intézkedésekből eredő követelések behajtására irányuló kölcsönös segítségnyújtásról szóló, 2010. március 16-i 2010/24/EU tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy a megkeresett tagállam azon bíróságait, amelyek biztosítási intézkedések iránti kérelmet bírálnak el, köti az említett intézkedések alkalmazása tekintetében előírt feltételek ténybeli és jogi tiszteletben tartására vonatkozó, a megkereső tagállam hatóságai által végzett értékelés, különösen akkor, ha ez az értékelés szerepel az e 16. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében előírt, e kérelemhez csatolt dokumentumban.

26. A Bíróság (első tanács) 2021. január 20-i ítélete (a Högsta förvaltningsdomstolen [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Lexel AB kontra Skatteverket (C-484/19. sz. ügy)³¹

Az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, amelynek értelmében a valamely tagállamban letelepedett társaság nem jogosult az ugyanazon csoporthoz tartozó, valamely másik tagállamban letelepedett társaság részére fizetett kamatok levonására, amennyiben úgy tűnik, hogy e társaságok egymással szembeni kölcsönös kötelezettségeit elsősorban abból a célból vállalták, hogy jelentős adóelőnyt szerezzenek, míg nem tekintenek úgy, hogy ilyen adóelőny áll fenn, ha mindkét társaság az első tagállamban rendelkezik székhellyel, mivel ebben az esetben alkalmazandók lennének rájuk a csoporton belüli pénzügyi transzferekre vonatkozó rendelkezések.

27. A Bíróság (harmadik tanács) 2021. január 21-i ítélete (az Înalta Curte de Casație și Justiție [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor kontra a felszámolója, a Pro Management Insolv IPURL által képviselt Asociația culturală „Suflet de Român” (C-501/19. sz. ügy)³²

1) A 2010. december 7-i 2010/88/EU tanácsi irányelvvel módosított, a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy a zeneműveken fennálló szerzői jogok jogosultja ellenérték fejében szolgáltatást nyújt valamely előadás-szervező, a végső felhasználó számára, ha ez utóbbit egy nem kizárólagos engedéllyel felhatalmazzák arra, hogy e műveket – a kijelölt közös jogkezelő szervezet által a saját nevében eljárva, de a szerzői jogok e jogosultja számára beszedett díjak fizetése ellenében – a nyilvánosságához közvetítse.

2) A 2010/88 irányelvvel módosított 2006/112/EK irányelv 28. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a közös jogkezelő szervezet, amely saját nevében, de a zeneműveken fennálló szerzői jogok jogosultjai számára beszedi a védelem alatt álló műveik nyilvánosságához való közvetítésének engedélyezésére ellenértékeként nekik járó díjakat, e cikk értelmében vett „adóalanyi” minőségben jár el, és ennél fogva úgy kell tekinteni, hogy e szolgáltatásnyújtásban e jogosultaktól azt megelőzően részesült, hogy azt ő maga a végső felhasználóknak teljesítette volna. Ilyen esetben e szervezetnek a saját nevében a végső felhasználó részére olyan számlákat kell kiállítania, amelyeken szerepelnek az attól beszedett, hozzáadottérték-adót (héát) magukban foglaló díjak. A szerzői jogok jogosultjai pedig kötelesek a közös jogkezelő szervezet számára a kapott díjakra tekintettel nyújtott szolgáltatásért héát tartalmazó számlákat kiállítani.

28. A Bíróság (hatodik tanács) 2021. január 20-i ítélete (a Curtea de Apel Alba Iulia [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Administrația Județeană a Finanțelor

³⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak, 188. sz. alatt.

³¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 215. sz. alatt.

³² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 12. szám, Közigazgatási ügyszak, 253. sz. alatt.

Publice Sibiu, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov kontra LN (C-655/19. sz. ügy)³³

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontját és 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azon ügylet, amely révén valamely személynek egy korábban nyújtott kölcsön behajtása érdekében indított végrehajtási eljárás keretében lefoglalt ingatlant ítélnék oda, és e személy ezen ingatlant ezt követően értékesíti, önmagában nem minősül gazdasági tevékenységnek, amennyiben ezen ügylet a tulajdonjog egyszerű gyakorlásának és a magánvagyon megfelelő kezelésének a körébe tartozik, így az említett személyt a szóban forgó ügyletre tekintettel nem lehet adóalanyként tekinteni.

29. A Bíróság (hetedik tanács) 2021. február 3-i ítélete (Finanzgericht Düsseldorf [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Rottendorf Pharma GmbH kontra Hauptzollamt Bielefeld (C-92/20. sz. ügy)³⁴

A Közös Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 239. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egyrészt valamely gazdasági szereplő csak akkor kérheti az általa megfizetett vámok visszafizetését, ha különleges helyzetben van, és részéről nem áll fenn nyilvánvaló gondatlanság vagy megtévesztés, másrészt pedig az a körülmény, hogy az érintett árukat az Európai Unió gazdasági körforgásába való belépés nélkül újraexportálták egy harmadik országba, nem elegendő annak megállapításához, hogy e gazdasági szereplő ilyen különleges helyzetben volt. Ugyanez a következtetés érvényes arra az esetre is, ha a szóban forgó vámok kivetéséhez vezető magatartást az e gazdasági szereplő számítógépes rendszerében található információkkal kapcsolatos hiba okozta, amennyiben e hiba elkerülhető lett volna, ha ugyanezen gazdasági szereplő figyelembe vette volna a részére adott engedélyben meghatározott feltételeket.

30. A Bíróság (negyedik tanács) 2021. február 4-i ítélete (a Finanzgericht Hamburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – eurocylinder systems AG kontra Hauptzollamt Hamburg (C-324/19. sz. ügy)³⁵

A Kínai Népköztársaságból származó egyes varrat nélküli vas- vagy acélcsövek behozatalára vonatkozó végleges dömpingellenes vám kivetéséről és a kivetett ideiglenes vám végleges beszedéséről szóló, 2009. szeptember 24-i 926/2009/EK tanácsi rendelet érvénytelen.

31. A Bíróság (kilencedik tanács) 2021. február 4-i ítélete (a First-tier Tribunal (Tax Chamber) [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – JCM Europe (UK) Ltd kontra Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (C-760/19. sz. ügy)³⁶

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések: vizsgálata nem tárt fel olyan tényezőket, amelyek érinthetik az egyes áruk Kombinált Nomenklátúra szerinti besorolásáról szóló, 2016. szeptember 28-i (EU) 2016/1760 bizottsági végrehajtási rendelet érvényességét.

Munkaügyi ügyszak

6. A Bíróság elnökének 2020. november 23-i végzése (a Tribunale di Vicenza [Olaszország])

³³ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, Adó- és vámügyek, 11. sz. alatt.

³⁴ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, Pénzügyi jogterület, 53. sz. alatt.

³⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 157. sz. alatt.

³⁶ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, Adó- és vámügyek, 14. sz. alatt.

előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-834/19. sz. ügy)³⁷

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

7. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. december 3-i végzése (a Cour du travail de Liège [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Agence fédérale pour l'Accueil des demandeurs d'asile (Fedasil) kontra M. (C-67/20. sz. ügy), C. (C-68/20 sz. ügy), C. (C-69/20 sz. ügy)³⁸

A cour du travail de Liège (Belgium) 2020. február 10-i határozataival előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmekről nem szükséges határozni.

8. A Bíróság (nagytanács) 2021. január 26-i ítélete (a Sąd Okręgowy w Krakowie [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – VL kontra Szpital Kliniczny im. dra J. Babińskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie (C-16/19. sz. ügy)³⁹

A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 2. cikkét akként kell értelmezni, hogy:

- *a munkáltató azon gyakorlata, hogy azon fogyatékossgal élő munkavállalók számára folyósít bérkiegészítést, akik fogyatékossgat elismerő igazolásukat az e munkáltató által megválasztott időpontot követően nyújtották be, míg azon fogyatékossgal élő munkavállalók számára, akik ezt az igazolást ezen időpontot megelőzően nyújtották be, nem folyósít bérkiegészítést, minősülhet közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek, amennyiben bebizonyosodik, hogy e gyakorlat a fogyatékossgához elválaszthatatlanul kapcsolódó kritériumon alapul, amennyiben véglegesen lehetlenné teheti ezen időbeli feltétel teljesítését munkavállalók egy egyértelműen meghatározott csoportja számára, amely csoport mindazon fogyatékossgal élő munkavállalókból áll, akik munkáltatójának szükségszerűen tudomása volt egészségi állapotukról e gyakorlat bevezetésekor;*
- *az említett gyakorlat, noha látszólag semleges, minősülhet fogyatékossgon alapuló közvetett hátrányos megkülönböztetésnek, amennyiben bebizonyosodik, hogy hátrányos helyzetbe hoz egyes fogyatékossgal élő munkavállalókat fogyatékossguk jellege, például feltűnő volta miatt, vagy annak folytán, hogy e fogyatékossg a munkafeltételeket illető észszerű alkalmazkodási intézkedéseket tesz szükségessé, jogszerű cél által objektíve nem igazolható, és az e cél elérésére irányuló eszközök nem megfelelőek és szükségesek.*

Polgári ügyszak

22. A Bíróság (tizedik) 2020. november 26-i végzése (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-318/20. sz. ügy)⁴⁰

A Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) által a 2020. február 13-i határozatban előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

23. A Bíróság (hatodik tanács) 2021. február 3-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Stichting Waternet kontra MG (C-

³⁷ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 3. szám, Munkaügyi ügyszak, 10. sz. alatt.

³⁸ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület, 66. sz. alatt.

³⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Munkaügyi ügyszak, 32. sz. alatt.

⁴⁰ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 11. szám, Polgári ügyszak, 58. sz. alatt.

922/19. sz. ügy)⁴¹

1) A távollévők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikke, továbbá a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 27. cikke – együttesen értelmezve a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkének (5) bekezdésével és I. mellékletének 29. pontjával – nem szabályozza a szerződések létrejöttét, vagyis a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a nemzeti szabályozás alapján értékelje, hogy valamely szerződés egy vízszolgáltató társaság és egy fogyasztó között az utóbbi kifejezett beleegyezésének hiányában is létrejöttek tekinthető-e.

2) A „nem kért értékesítésnek” a 2005/29 irányelv I. mellékletének 29. pontja értelmében vett fogalmát akként kell értelmezni – fenntartva, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak e tekintetben vizsgálatokat kell végeznie –, hogy az nem foglalja magában valamely ivóvíz szolgáltató társaság azon kereskedelmi gyakorlatát, amely abban nyilvánul meg, hogy valamely fogyasztónak egy korábban is lakott lakásba történő beköltözése során fenntartja a vízszolgáltatási közhálózathoz való csatlakozást, amennyiben e fogyasztó nem választhatja meg az e szolgáltatást nyújtó szolgáltatót, továbbá e szolgáltató a vízfogyasztástól függően költségfedezeti alapú, átlátható és hátrányos megkülönböztetéstől mentes díjakat számláz, az említett fogyasztó pedig tudja, hogy az említett lakás csatlakoztatva van a vízszolgáltatási közhálózathoz, és hogy a vízszolgáltatás díjköteles.

Gazdasági ügyszak

25. A Bíróság elnökének 2020. december 14-i végzése (az Amtsgericht Hamburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-467/20. sz. ügy)⁴²

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

26. Az Európai Unió Bírósága 2021. január 14-ei végzése (a Landesgericht Korneuburg (Ausztria) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Airhelp Limited kontra Austrian Airlines AG (C-264/20. sz. ügy)⁴³

1. A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az állóhelyen álló repülőgép magassági kormányának egy másik légitársaság repülőgépének wingletjével való, e másik repülőgép mozgása által okozott összeütközése az e rendelkezés értelmében vett „rendkívüli körülmények” fogalmába tartozik.

2. A 261/2004 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontját akként kell értelmezni, hogy az eredetileg tervezett járat rendkívüli körülmények miatti törlése esetén a légitársaság által az utasnak nyújtott, olyan járatra szóló átfoglalás, amellyel az utas az útjának végső célállomását az eredetileg tervezett érkezési naptól követő napon éri el, „észszerű intézkedésnek” minősül – amely e vállalkozást mentesíti az e rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c) pontjában és 7. cikkének (1) bekezdésében írt kártalanítási kötelezettsége alól –, amennyiben nem volt lehetséges e légitársaság vagy más légitársaság közvetlen vagy csatlakozást magában foglaló olyan járatára szóló átfoglalás, amely az érintett légitársaság következő járatánál kisebb késéssel érkezik, kivéve ha e légitársaság bizonyítja, hogy számára ezen

⁴¹ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 4. szám, Polgári ügyszak, 21. sz. alatt.

⁴² A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 1. szám, Gazdasági ügyszak, 7. sz. alatt.

⁴³ A kérdést l.: Hírlevél XII. évfolyam 4. szám, Gazdasági ügyszak, sz. alatt.

átfogalás végrehajtása az adott időpontban fennálló kapacitásaira tekintettel elviselhetetlen áldozattal járt volna; ennek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

27. A Bíróság (első tanács) 2021. január 27-i ítélete (a Gerechthof te Amszterdam [Hollandia] és a Gerechthof Den Haag [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Dexia Nederland BV kontra XXX (C-229/19. sz. ügy), Z (C-289/19. sz. ügy)⁴⁴

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv rendelkezéseit akként kell értelmezni, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó által kötött, kockázati elemet tartalmazó szerződésben – így például részvénylízingszerződésben – szereplő feltételt tisztességtelennek kell tekinteni, ha e feltétel az adott szerződés teljesítése során, e szerződés megkötésének körülményeire figyelemmel és a szerződéskötés időpontjából tekintve, jelentős egyenlőtlenséget hozhat létre a felek jogaiban és kötelezettségeiben, még akkor is, ha ezen egyenlőtlenség csak bizonyos körülmények bekövetkezése esetén jöhetne létre, illetve még ha más körülmények között e feltétel akár előnyös is lehetne a fogyasztó számára. Ezen belül a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az eladónak vagy szolgáltatónak a szerződés idő előtti felmondása esetére járó előnyt előre meghatározó feltétel a szerződéskötés körülményeire figyelemmel alkalmas volt-e már e szerződés megkötésétől kezdve arra, hogy ilyen egyenlőtlenséget hozzon létre.

2) A 93/13 irányelv rendelkezéseit akként kell értelmezni, hogy az az eladó vagy szolgáltató, aki a nemzeti bíróság által tisztességtelennek és ezért semmisnek nyilvánított feltételt alkalmaz a fogyasztóval szemben, amennyiben a szerződés e feltétel kihagyásával is teljesíthető, nem követelheti a nemzeti jog azon diszpozitív rendelkezésében biztosított törvényi kártérítést, amelyet e feltétel hiányában kellett volna alkalmazni.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

VIII. A Törvényszék 2021. január 27-i ítélete – Lengyelország kontra Bizottság (T-699/17. sz. ügy)

1) A Törvényszék megsemmisíti a 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti elérhető legjobb technikákkal (BAT) kapcsolatos következtetéseknek a nagy tüzelőberendezések tekintetében történő meghatározásáról szóló, 2017. július 31-i (EU) 2017/1442 bizottsági végrehajtási határozatot.

2) A Törvényszék fenntartja a jelen rendelkező rész 1. pontja értelmében megsemmisített végrehajtási határozat joghatásait az azt felváltani hivatott és a minősített többségnek az átmeneti rendelkezésekről szóló (36. sz.) jegyzőkönyv 3. cikkének (3) bekezdésében előírt szabályai szerint elfogadott új jogi aktus – ésszerű, a jelen ítélet kihirdetésétől számított tizenkét hónapot meg nem haladó határidőn belül történő – hatálybalépéséig.

3) Az Európai Bizottság a saját költségein felül viseli a Lengyel Köztársaság részéről felmerült költségeket is.

4) A Belga Királyság, a Bolgár Köztársaság, a Francia Köztársaság, Magyarország és a Svéd Királyság maga viseli saját költségeit.

IX. 2021. január 27-én benyújtott kereset – Magyarország kontra Bizottság (T-57/21. sz.)

⁴⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 7. szám, Polgári ügyszak, 43. sz. alatt.; Hírlevél X. évfolyam 9. szám, Polgári ügyszak, 56. sz. alatt.

ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kérelmek:

A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

- semmisítse meg az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) terhére a tagállamok által kifizetett egyes kiadásoknak az európai uniós finanszírozásból való kizárásáról szóló, 2020. november 18-i (EU) 2020/1734 bizottsági végrehajtási határozatot (1) a Magyarországra vonatkozó azon részben, amely a megfelelő számú helyszíni ellenőrzés elvégzésének hiányára hivatkozással kizárja az uniós finanszírozásból a 2018-as pénzügyi évre vonatkozóan a területalapú támogatásokat, valamint
- a Bizottságot kötelezze az eljárás költségeinek viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek:

Keresete alátámasztása érdekében a felperes egy jogalapra hivatkozik.

A felperes álláspontja szerint a Bizottság helytelenül értelmezi a 809/2014/EU rendelet 35. cikkében foglalt „illetékes hatóság a következő évben megfelelő mértékben növeli a helyszíni ellenőrzésnek alávetendő kedvezményezettek számát” fordulatot, és erre a helytelen értelmezésre alapítva egy téves gyakorlatot alakít ki. A felperes szerint a kizárás azon alapul, hogy Bizottság a munkadokumentumaiban magára nézve olyan értelmezést tekint kötelezőnek, amely egyrészt szakmailag helytelen, másrészt nem áll összhangban a hivatkozott rendeleti előírással.

A Bizottság a munkadokumentumok elfogadásával gyakorlatilag elvonta a tagállamok hatáskörét arra vonatkozóan, hogy maguk határozzák meg a helyszíni ellenőrzésbe vont további kedvezményezettek számának szükségesnek ítélt mértékét. A vitatott kizárás jogellenes, mert a rendelettel ellentétben a Bizottság egy meghatározott számítási módszer alkalmazásával konkrétan meghatározza az ellenőrzési arány növelésének egyetlen helyesnek tartott mértékét. Ez a meghatározás ráadásul szakmailag is megalapozatlan figyelemmel arra, hogy a Bizottság nincs tekintettel a tagállami ellenőrzések és azok eredményessége különbözőségére.

X. A Bíróság (hetedik tanács) 2021. február 3-i ítélete – Európai Bizottság kontra Magyarország (C-637/18. sz. ügy)⁴⁵

1) Magyarország,

- mivel egyrészt 2005. január 1-jétől egészen a 2017. év végéig a HU0001 – Budapest térsége és a HU0008 – Sajó völgy zónákban, másrészt 2011. június 11-től (a 2014-es év kivételével) egészen a 2017. év végéig a HU0006 – Pécs térsége zónában rendszeresen és tartósan túllépte a PM10 koncentrációra vonatkozó napi határértéket, nem teljesítette a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkének és XI. mellékletének egymással összefüggésben értelmezett rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit, és
- mivel 2010. június 11-től kezdődően nem fogadta el a megfelelő intézkedéseket annak biztosításához, hogy a PM10 koncentrációra vonatkozó napi határértéket e zónákban tiszteletben tartsák, nem teljesítette a 2008/50 irányelv önmagában, illetve ezen irányelv XV. mellékletének A. szakaszával összefüggésben értelmezett 23. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, különösen az említett irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdése szerinti, annak biztosítására irányuló kötelezettséget, hogy a határértékek túllépésének időtartama a lehető legrövidebb legyen.

⁴⁵ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 12. szám, Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt, XXIX. sz. alatt.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Bpkf.I.240/2021/2.

A fellebbezést elutasító végzés helybenhagyása tanácsulésen, egyben az eljárás alá vont személy által az Alkotmánybíróság eljárásának, valamint az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló indítványának elutasítása.

Az előzetes döntéshozatali eljárás a közösségi jog egységes értelmezését és alkalmazását biztosítja úgy, hogy az Európai Bíróság számára értelmezési monopóliumot biztosít. Az eljárás alá vont személy által indítványozott kérdések, azonban nem közösségi jog értelmezésére, hanem a jelen ügyben eljáró törvényszék és ítéletábra eljárása tekintetében a jogsértés megállapítására irányult.

Az eljárás alá vont személy által hivatkozott az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) 77. cikke „A felügyeleti hatóságnál történő panasztételhez való jog”, míg a 78. cikke „A felügyeleti hatósággal szembeni hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogra”, míg az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről 53. cikke „A felügyeleti hatósággal szembeni hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog” vonatkozásában tartalmaz szabályozást. Jelen ügyben az adatvédelmi kifogás elbírálása tárgyában az Info tv. 71/A. §-a alapján nem a felügyeleti hatóság, hanem a bíróság járt el.

Az indítványban megjelölt Európai Unió Alapjogi Chartájának (2010/C 83/02) 8. cikk értelmében „Mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez”, míg a 47. cikk szerint „Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja.” Jelen ügy alapját a volt eljárás alá vont személy adatvédelmi kifogása képezte, amelynek elbírálásáról a bíróság köteles dönteni, ezzel a bíróság előtti hatékony jogorvoslat biztosított.

Mindezek alapján a Kúria a volt eljárás alá vont személynek az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét a Be. 489. § (3) bekezdésre figyelemmel a Be. 597. § (3) bekezdése alapján elutasította.

Bfv.I.1.208/2020/13.

Az alapügyben eljáró bíróság a büntetővégzésben a terhelttel szemben gyermekpornográfia büntette miatt szabott ki büntetést, azonban a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem alkalmazott foglalkozástól eltiltást. A Kúria a törvénytörő büntetés tényét megállapította, azonban az ügy iratai alapján az ügydöntő határozat megváltoztatására nem volt törvényes lehetősége, ezért a jogerős büntetővégzést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította tanácsulésen.

Az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről, valamint a 2004/68/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló 2011. december 13-i 2011/92/Eu irányelve 5. cikke tartalmazza – a 2. cikk a), b) és f) pontjában írt fogalom meghatározásra is figyelemmel – a gyermekpornográfiával kapcsolatos bűncselekmények meghatározását. Továbbá az irányelv a végleges hatályú foglalkozástól eltiltást sem zárja ki. A Kúria egyben utalt arra, hogy az utóbbi tekintetében a 11. cikk (1) bekezdése

kimondja: „A bűncselekmények ismételt elkövetése kockázatának elkerülése érdekében a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az a természetes személy, akit a 3-7. cikkben említett bűncselekmények valamelyikéért elítéltek, átmenetileg vagy véglegesen eltiltható legyen legalább az olyan szakmai tevékenységek gyakorlásától, amelyek a gyermekekkel való közvetlen és rendszeres kapcsolattartással járnak.”

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

Kfv.VII.37.480/2020/7.

A referencia időszakban az Egyesült Királyságból származó jövedelem nem képezheti az Mmtv. szerinti havi átlagjövedelem számításának alapját, amennyiben az nem minősül az Art. hatálya alá tartozó egészségbiztosítási járulék alapjául szolgáló jövedelemnek.

A 2011. évi CXCI. törvény (továbbiakban: Mmtv.) 1. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a törvény rendelkezéseit a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek hatálya alá tartozó személyre és ellátásra az uniós rendeletek szabályai szerint kell alkalmazni, így a 883/2004/EK rendeletet (továbbiakban: EK rendelet), valamint az ehhez kapcsolódó konkrét eljárási szabályokat tartalmazó 987/2009/EK rendelet (továbbiakban: EK Vhr.) szerint. Az EK rendelet általános elvként rögzíti, hogy alapvető célja a nemzeti szociális biztonsági jogszabályok különleges sajátosságainak tiszteletben tartása mellett az egyes nemzeti jogszabályok egymással összhangban történő alkalmazására egy koordinációs rendszer kidolgozása. E célkitűzéseket a különböző nemzeti jogszabályok szerint figyelembe vett, az ellátáshoz való jogosultság megszerzéséhez és fenntartásához, valamint az ellátások összegének kiszámításához szükséges időszakok összesítésével, továbbá az EK rendelet hatálya alá tartozó különböző csoportokba tartozó személyek számára nyújtott ellátásokkal kell elérni. Szükséges, hogy a közösségen belül mozgó személyek csak egyetlen tagállam szociális biztonsági rendszere alá tartozzanak, csak egy tagállam jogszabályai kerüljenek alkalmazásra, a nemzeti jogszabályok halmozódása elkerülése céljából.

A koordinációs rendszer egyik legfontosabb eleme az időszakok összesítése. Ennek lényege, hogy egy tagállam illetékes intézménye oly módon veszi figyelembe a más tagállam szabályai szerint szerzett biztosítási, (...) tevékenységi vagy tartózkodási időket, mintha azokat az általa alkalmazott jogszabályok szerint szerezték volna meg. Az Mmtv. szerinti rehabilitációs ellátás és rokkantsági ellátás az „A” típusú jogszabályi körbe tartozik, tekintettel arra, hogy az ellátások összege nem függ az előzetes biztosítási idő mértékétől, ez csupán az ellátásokra való jogosultság megállapítása során figyelembe vett tényező. Ezért Magyarországon az EGT államban szerzett biztosítási idő számítására és a jogosultsághoz történő beszámításra csak annyiban van szükség, amennyiben a jogosultság megállapításához a magyar biztosítási idők nem elégségesek. Az előzetes biztosítási idő szükséges mértékét, mint jogosultsági feltételt az Mmtv. 2. § (1) bekezdés a) pontja tartalmazza. Az uniós rendeletek alapján az ellátást az egyéb jogosultsági feltételek teljesülése esetén is csak akkor kell megállapítani, ha az igénylő Magyarországon legalább egy év biztosítási időt szerzett. (A kivételt jelentő eseteket az Mmtv. 2. § (2) bekezdése határozza meg).

A bíróság helytállóan állapította meg, hogy Magyarország és az Egyesült Királyság is „A” típusú jogszabályokat alkalmaz, azaz a rokkantsági ellátás összege a biztosítási vagy tartózkodási idő tartalmától független [EK rendelet 44. cikk (1) bekezdés és VI. melléklet].

Az EK rendelet 45. cikke – a biztosítási vagy tartózkodási időtől függő ellátásra jogosultsági feltétel esetében – az 51. cikk (1) bekezdését értelemszerűen alkalmazandó szabályként jelöli meg. Az EK rendelet 51. cikk (1) bekezdése az időszakok összesítésére vonatkozó különös rendelkezéseket tartalmazza és kizárólag a biztosítási időhöz kötött jogosultságok esetében rendeli az időszakok összesítését, a jövedelmek összeszámításáról nem rendelkezik.

Az EK rendelet 46. cikke csak a „B” típusú jogszabályok vagy „A” és „B” típusú jogszabályok hatálya alá tartozó személyekre vonatkozóan rendeli alkalmazni az 5. fejezet rendelkezéseit. A 46. cikk a felperes vonatkozásában nem alkalmazható, mivel ő kizárólag „A” típusú jogszabályok hatálya alá

tartozik. A 44. cikk (2) bekezdése értelmében az a személy, aki egymást követően vagy váltakozva két vagy több tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozott, és kizárólag az A típusú jogszabályok szerint szerzett biztosítási vagy tartózkodási időt, az ellátásokra kizárólag annak a tagállamnak az intézményétől jogosult, amelynek jogszabályait akkor alkalmazták, amikor a munkaképtelenséget követően a rokkantság bekövetkezett, szükség esetén figyelembe véve a 45. cikket, és az ilyen ellátásokat az említett jogszabályokkal összhangban kapja, azaz a felperes esetében csak az egyik tagállam, azaz Magyarország szabályait kell alkalmazni. Az EK rendelet 44. cikke a jelen esetre vonatkoztatva sem az 52.-53. és 56. cikkek alkalmazását nem írja elő, ugyanis ezek a rendelkezések már a külön fejezetben szabályozott öregségi és túlélő nyugdíjakra vonatkoznak. Rokkantsági ellátásokra ezeket a rendelkezéseket csak akkor lehet alkalmazni, ha ezt az EK rendelet külön előírja. A kizárólag az "A" típusú jogszabályokat érintő tényállásokra ilyen utalás csak az 53. cikk (3) bek. és 55. cikk (3) bek. vonatkozásában van, de ezek itt nem relevánsak. Ezek a rendelkezések az ellátások halmozódására, illetve más tagállamból szerzett jövedelemre vonatkoznak, mint kizáró-felfüggesztő feltételre. Azonban a jelen perben nem merül fel halmozódás kérdése, mivel az Egyesült Királyságban nem állapítottak meg a felperes részére – joghatóság hiányára hivatkozással – semmilyen ellátást.

Felperes egymást követően tartozott két „A” típusú jogszabályokat alkalmazó tagállam joga alá. Magyarországon megállapították a rokkantságát, ezt követően a magyar szabályok alapján kell megállapítani az ellátásra való jogosultságát. A 45. cikk a jogvita elbírálása szempontjából nem releváns, mert jelen esetben nem az egy adott szakmában, tevékenységben szerzett időnek van jelentősége, tekintettel arra, hogy az Mmtv. alapján szinte bármilyen biztosítási idővel lehet jogot szerezni az ellátásokra.

A fentiek szerint mivel a felperes kizárólag a magyar intézménytől jogosult ellátásra, amelyet magyar jogszabályok alapján állapítanak meg a részére, ezért kizárólag a magyar jogszabályok (Mmtv.) alapján kell megállapítani a rokkantsági ellátása összegét.

Az Mmtv. 12. § által szabályozott rokkantsági ellátás összegének meghatározását a jogosult korábbi jövedelme, azaz a havi átlagjövedelem képezi azzal, hogy az Mmtv. az ellátások minimum és maximum összegét szigorú korlátok közé szorítja. A havi átlagjövedelem fogalmát az Mmtv. 1. § (2) bekezdésének 3. pontja határozza meg. Eszerint a havi átlagjövedelem a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző naptári évben (referencia időszak) elért, pénzügyi egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem napi átlagának harmincszorosa; ha a jogosult a referencia időszakban nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlagának harmincszorosa. Amennyiben a megváltozott munkaképességű személyek ellátására való jogosultság feltételeinek megfelelő személy nem rendelkezik a rokkantsági ellátás összegének megállapításánál figyelembe vehető az Mmtv. 1. § (2) bekezdés 3. pontja szerinti havi átlagjövedelemmel, akkor az Mmtv.-ben az adott ellátási kategória vonatkozásában meghatározott minimum összegre jogosult. Az Mmtv. a havi átlagjövedelem meghatározásánál nem rendeli az EGT tagállamban szerzett jövedelmek figyelembevételét, szemben például a keresőtevékenység meghatározásánál, amikor úgy rendelkezik, hogy az uniós rendeletek hatálya alá tartozó személy esetén az EGT államban, a szociális biztonsági tárgyú nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó személy esetén az egyezményben részes államban fennálló kereső tevékenység is keresőtevékenységnek minősül.

Mindezekből látható, hogy a rokkantsági ellátás összege nem önmagában a jövedelem szerzéshez kapcsolódó jogkövetkezmény, hanem ahhoz, hogy az adott jövedelem után pénzügyi egészségbiztosítási járulék fizetés is történjen. Nem vitatottan a felperes az Egyesült Királyságban szerzett jövedelme után a járulékot nem fizette meg, ezért a külföldi jövedelem figyelembevételére nem volt lehetőség. Felperes Magyarországon sem a referencia időszakban, sem a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző időszakban nem rendelkezett legalább 180 naptári napi pénzügyi egészségbiztosítási járulékalapot képező jövedelemmel, ezért az ellátás megállapításánál az alapösszeget kell figyelembe venni.

Az EK rendelet 6. cikke kiköti, hogy a más tagállamokban felhalmozott társadalombiztosítási időszakokat is figyelembe kell venni a társadalombiztosítási ellátáshoz való jog meghatározásakor (összevonódási szabályok). Ezért az alperes jogszerűen járt el, amikor az Egyesült Királyságban szerzett

biztosítási időt úgy tekintette, mintha azt a felperes Magyarországon szerezte volna és ennek megfelelően állapította meg a felperes rokkantsági ellátásra való jogosultságát. Az EK rendelet 6. cikke és az EK Vhr. 12. cikke kizárólag az időszakok összesítésére vonatkozó rendelkezést tartalmaz és nem tér ki, nem is terjeszthető ki ezen cikk egy másik tagállamban megszerzett jövedelem figyelembevételére.

Az EK rendelet 5. cikkében megfogalmazott, a nemzeti hovatartozástól független egyenlő bánásmód alapelve az Európai Unió egyik legfontosabb alapelve, amely az állampolgárságon alapuló diszkrimináció tilalmát jelenti, azaz azt, hogy egy adott tagállam területén jogszerűen tartózkodó személy vonatkozásában ugyanazok a jogok és kötelezettségek az irányadóak, mint a saját állampolgárai tekintetében. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az EK rendelet 5. cikke alapján látta kötelezően beszámítandónak a felperes rokkantsági ellátása összegébe az Egyesült Királyságban szerzett jövedelmét. Az EK rendelet 5. cikke értelmében ugyanis, ha az illetékes tagállam jogszabályai szerint a szociális biztonsági ellátások és egyéb jövedelmek kézhezvétele meghatározott jogkövetkezményekkel jár, az ilyen jogszabályok vonatkozó rendelkezéseit ugyancsak alkalmazni kell az olyan egyenértékű ellátások kézhezvételére, amelyeket egy másik tagállam jogszabályai alapján szereznek, illetve egy másik tagállamban szerzett jövedelemre. Jelen esetben azonban a rokkantsági ellátás összege meghatározásánál nem önmagában a jövedelem szerzéshez fűződik jogkövetkezmény a fentebb kifejtettek szerint, hanem ahhoz, hogy az adott jövedelem után az 2017. évi CL törvényben előírt pénzbeli egészségbiztosítási járulék fizetés is megtörtént.

Kfv.II.37.612/2020/8.

A közjegyző által vezetett Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásában szereplő különnemű felek közötti élettársi kapcsolat esetén a magyar állampolgárral élő külföldi állampolgár a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyekre vonatkozó törvényben a 2. § b) pontban szereplő családtag fogalmának nem felel meg, ezért esetében a hatóság jogszerűen vizsgálja a törvényben meghatározott további feltételek fennállását. Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár a magyar állampolgárral fennálló élettársi kapcsolatán túl az egyéb feltételeket igazolni nem tudja, a tartózkodási engedély iránti kérelem elutasítására jogszerűen kerül sor.

A 2007. évi I. törvény (a továbbiakban: Szmvt.) 2. § b) pont bj) alpontja értelmében e törvény alkalmazásában családtag a magyar állampolgár élettársa, amennyiben a magyar hatóság vagy Európai Unió más tagállamának hatósága előtt regisztrált élettársi kapcsolatot létesített. Az Szmvt. 8. § (1) bekezdése a családtagként történő tartózkodás további feltételeit állapítja meg, mely feltételek igazolásának körülményeit a 113/2007. (V. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 27. § (1) bekezdése, a lakóhely, illetve tartózkodás hely ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket pedig a 27. § (2) bekezdése tartalmazza. A Vhr. 27. §-nak 2016. július 1. napján hatályba lépett (3) bekezdése kimondja, hogy az eljáró hatóság az Szmvt. 8. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakon túl az 8. § (1) bekezdés a) pontja alapján előterjesztett tartózkodási kártya kiadására irányuló kérelem elbírálása során értékeli az élettársi nyilatkozatok nyilvántartásába történő bejegyzésről szóló határozatot is. E jogszabályi módosítás révén vált egyértelművé, hogy a jogalkotó a családtag fogalmánál nem kívánt megengedőbb szabályokat alkalmazni a 2004/38/EK irányelvben (a továbbiakban: Irányelv) foglaltaknál.

Az Irányelv 2. cikk 2. pont b) alpontja alapján családtagnak minősül az uniós polgár élettársa, akivel egy tagállam jogszabályai alapján létrejött regisztrált élettársi kapcsolatban él, ha a fogadó tagállam jogszabályai a regisztrált élettársi kapcsolatot a házassággal egyenértékűnek tekintik, és a fogadó tagállam vonatkozó jogszabályaiban megállapított feltételekkel összhangban van.

A fenti rendelkezések figyelembevételével az alperes a felülvizsgálati kérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy az Szmvt. és a Vhr. felhívott rendelkezéseinek együtt értelmezése alapján az Szmvt. 2. § b) pont bj) alpontja kizárólag a házastárssal azonos kategóriába eső, azonos nemű élettársakat emelte ki és kívánta ezáltal családtagként pozitív elismerni, amennyiben a kapcsolatuk a nyilvántartásban is szerepel, míg a külön nemű élettársak esetén ez a feltétel nem teljesül. A felperes ezért nem az Szmvt. 2. § b) pont bi), illetőleg bj) alpontja alá, hanem az Szmvt. 8. § (1) bekezdés a) pontja alá tartozó családtagi kategóriába tartozik.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében helytállóan utalt arra is, hogy a magyar szabályozásban a 2009. évi XXIX. törvény az azonos nemű párok között bejegyzett élettársi kapcsolathoz fűz az Irányelv 2. cikk 2. pont b) alpontjában rögzített joghatást, és ezt támasztják alá a 2013. évi V. rendelkezései is, amelyek az élettársak közötti polgárjogi viszonyok érdekében megkövetelik a 2008. évi XLV. törvény 36/A. §-a szerinti, közjegyző előtti élettársi nyilvántartásba történő bejegyzést. Ennek elsősorban az élettársak közötti vitás vagyoni jogi kérdésekben van jelentősége, míg az Szmtv. rendelkezései e nyilvántartáshoz nem fűznek olyan joghatást, amely a családi minőséget az Szmtv. 2. § b) pont bi), illetve bj) alpontja alapján alátámasztaná.

Kfv.II.37.885/2020/6.

Az Szmtv. 94. § (2) bekezdés f) pontja kiskorú gyermekre nem alkalmazható, figyelemmel az Alaptörvény család jogintézményét védő és a családot szülő-gyermek viszonyaként is definiáló rendelkezésére.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban vizsgálta az Európai Parlament és Tanács unió polgárainak és családtagjainak a tagállamok területén történő szabad mozgásához és tartózkodásához való jogáról, valamint a 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá [...] hatályon kívül helyezéséről szóló 2004/38/EK irányelv (továbbiakban: Irányelv) 12. cikk (3) bekezdésének értelmezésével összefüggésben az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének az indokoltságát, de a vizsgálat eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének nincs helye az alábbiak miatt.

Az Irányelv 12. cikk (3) bekezdése az alábbiakról rendelkezik: „Az uniós polgárnak a fogadó tagállamból történő távozása vagy halála nem vonja maga után gyermeke vagy felügyeleti jogot gyakorló szülő tartózkodási jogának elvesztését, állampolgárságukra tekintet nélkül, ha a gyermekek fogadó tagállamban tartózkodnak, és ott egy oktatási intézménybe tanulmányok folytatása céljából beiratkoztak, tanulmányaik befejezéséig”.

A közigazgatási per központjában álló alperesi határozat döntése jogalapját a 2007. évi I. törvényre (a továbbiakban: Szmtv.) alapította, annak 94. § (2) bekezdés f) pontjára, mely törvény jogharmonizációs záradékában az Irányelv is feltüntetésre került, mely szerint a szabályozás az irányelvnek való megfelelést is szolgálja.

A felperes az Irányelv 12. cikk (3) bekezdésében foglalt feltételeknek „első olvasatra” megfelel, hiszen magyar állampolgárságú édesapja van, azaz mint uniós polgár gyermeke, mint családtag volt jogosult a tartózkodási kártyára is, kiskorú, és emellett tanulmányait Magyarországon folytatja.

A Kúria megvizsgálta az Európai Unió Bírósága ítélkezési gyakorlatát az irányelv családtag fogalma, illetve az irányelv 12. és 13. cikke rendelkezései értelmezésére vonatkozóan.

Az Európai Unió Bírósága többször megerősítette, hogy az irányelv célja, hogy megkönnyítse a tagállamok területén való szabad mozgás és tartózkodás jogát. Éppen ezért, az az uniós polgár, aki soha nem élt a szabad mozgás jogával, sem maga, sem családtagja nem hivatkozhat az irányelvi rendelkezésekre (C-87/12. számú ítélet 30. pont, C-434/09. számú ítélet 39. pont).

Az Európai Unió Bírósága jogértelmezése során azt is megállapította, hogy amennyiben az uniós polgár nem tartozik az Irányelv 3. cikk (1) bekezdése értelmében vett kedvezményezett fogalmába, családtagja sem tartozik e fogalomba, figyelemmel arra, hogy az Irányelv által a kedvezményezett családtagjaira ruházott jogok nem az említett családtagok saját jogai, hanem olyan származtatott jogok, amelyek a kedvezményezett családtagjaként szereztek (C-434/09. számú McCarthy ügy ítélet 42. pont).

Az Európai Unió Bírósága értelmezése szerint azon harmadik országbeli állampolgárok, akik valamely uniós polgár családtagjai, kizárólag ezen uniós polgár tartózkodási helye szerinti fogadó államban hivatkozhatnak az irányelv szerinti tartózkodási jogra, más tagállamban nem (C-40/11. számú ítélet 63., 64. pontok).

Mindebből a Kúria azt a következtetést vonta le, hogy a felperes bár uniós polgár családtagja, mivel az uniós polgár tartózkodási helye szerinti fogadó tagállamtól eltérő tagállamban kíván a családtagjára tekintettel tartózkodási jogára hivatkozni, az említett irányelv hatálya rá nem terjed ki.

Az Európai Unió Bírósága a C-40/11. számú Lida ügyben az ítélet rendelkező részében mondta ki, hogy az Irányelv által nem szabályozott, és az uniós polgárságra vonatkozó rendelkezésekhez nem kapcsolódó esetekben a harmadik országbeli állampolgárok nem hivatkozhatnak egy uniós polgártól származtatott tartózkodási jogra, azaz az uniós polgár származási tagállamában (jelesül Magyarországon) a harmadik országbeli állampolgár (a nigériai állampolgárságú kiskorú felperes) az irányelvre származékos tartózkodási joga megteremtése érdekében nem hivatkozhat.

Fordított diszkrimináció tilalmával kapcsolatos uniós jogi gyakorlatot, melynek alkalmazásához a nemzeti jog – így az Alaptörvény – diszkrimináció tilalmi rendelkezéseit kell vizsgálni, azért nem kellett jelen ügyben feltárni, mert a felperes felülvizsgálati kérelmében is hivatkozott szülő- gyermek viszonyra vonatkozó szabályokra, és kifejezetten az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdésére tekintettel kellett az Szmtv. perbeli szabályait értelmezni. Az Alaptörvény fenti rendelkezése alapján pedig közvetlenül az Szmtv. 94. § (2) bekezdés f) pontjának jogszerűtlen alkalmazását kellett megállapítani a konkrét ügyben az alábbi indokok alapján.

Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására, vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A Kúria az Szmtv. 94. § (2) bekezdés f) pontja - Alaptörvény 28. cikk szerinti - értelmezése eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az a felperes esetére, a perbeli közigazgatási jogvitában nem alkalmazható.

Az Szmtv. 94. § átmeneti rendelkezéseit a 2018. évi CXXX. törvény építette be az Szmtv.-be, és ezzel a magyar állampolgárok harmadik országbeli családtagjai a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) hatálya alá kerültek.

Az Szmtv. 94. § (2) bekezdés f) pontja szerint azon harmadik országbeli állampolgár, aki a módosító törvény hatálybalépésekor érvényes, magyar állampolgárok családtagja részére kiállított tartózkodási kártyával vagy állandó tartózkodási kártyával rendelkezik, tartózkodási kártya vagy állandó tartózkodási kártya érvényességének lejártáig kérelmére nemzeti letelepedési engedélyt kap, kivéve, ha a magyar állampolgárral tényleges életközösség nem áll fenn.

A Kúria álláspontja szerint az Szmtv. 94. § (2) bekezdés f) pontját nem lehet szöveggörnyezetéből kiragadva értelmezni, nem lehet a törvény szabályozásának logikájából kiragadva értelmezni, és az Alaptörvény 28. cikk szerinti értelmezésnek az felel meg, hogy az Szmtv. 94. § (2) bekezdés f) pontja nem az Szmtv. 2. § b) pontjában felsorolt valamennyi családtagra vonatkozatható szabályozást tartalmaz.

Az Szmtv. 94. § (2) bekezdése letelepedési engedély alóli kivételeket megállapító a)-d) pontjai a harmadik országbeli állampolgárok oldalán fennálló, felróható magatartásokat sorolják fel (pl. hamis adat szolgáltatása, büntetett előélet), míg a g)-h) pontban felsorolt esetek bár nem felróható, de a harmadik országbeli állampolgár oldalán fennálló objektív körülményeket szabályozzák (pl.ország elhagyása).

A 94. § (2) bekezdés f) pontja a volt házastársakra – a többi Szmtv. 2. § b) pontjában felsorolt családtaghoz képest – eleve eltérő szabályozást tartalmaz, és a szabályozásból az következik, hogy nem szűnik meg a tartózkodási joga a házastársnak, ha egyrészt harmadik országbeli állampolgár magyar állampolgár házastársa meghal (függetlenül a házasság hosszától), másrészt a harmadik országbeli állampolgár és magyar állampolgárság házassága annak megszűnéséig három évig fennáll) – tehát függetlenül az életközösség fennállásától.

Mindebből következően a harmadik országbeli állampolgárra, mint volt házastársra az Szmtv. 94. § (2) bekezdés f) pontja eleve nem vonatkozhat.

Az értelmezett rendelkezés a kiskorú, tanulmányait folytató harmadik országbeli állampolgár gyermekekre

pedig az alábbiak miatt nem vonatkozhat.

Az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése második mondata szerint a családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony. Alaptörvényünk az L) cikk (1) bekezdés első mondatában deklarálja, hogy Magyarország védi a családot is, mint a nemzet fennmaradásának alapját. A perbeli esetben a kiskorú felperes és magyar állampolgárságú édesapja függetlenül attól, hogy egy háztartásban élnek-e, családot alkotnak.

A negyedik Alaptörvény-módosítással emelkedtek alkotmányos rangra azok a szabályok, amelyek a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvényben már korábban is megjelentek jogrendszerünkben.

Emellett a gyermekek védelméről szóló New York-ban 1989. november 20-án kelt Egyezményt az 1991. évi LXIV. törvény hirdette ki, melynek 3. cikk (1) bekezdése deklarálja, hogy a gyermekeket érintő minden cselekményben, függetlenül attól, hogy állami vagy magán szociális jóléti intézmények, bíróságok, közigazgatási hatóságok vagy jogalkotó szervek hajtják-e végre, a gyermek mindenképp felett álló érdekét kell figyelembe venni, és ugyanezen egyezmény 9. cikke (3) bekezdése rögzíti, hogy a részes államok tiszteletben tartják az egyik vagy mindkét szülőtől elszakadt gyermek azon jogát, hogy rendszeresen fenntartsák személyes tapasztalataikat és közvetlen kapcsolatukat mindkét szülővel, kivéve, ha ez ellentétes a gyermek érdekeivel.

Amennyiben az alperes jogértelmezését fogadná el a Kúria, az azt jelentené, hogy egy harmadik országbeli állampolgár gyermek tartózkodási joga azon az alapon is megszűnik, hogy a szülői felügyeleti jog megmaradása mellett magyar állampolgár és harmadik országbeli állampolgár szülei elválnak, és a magyar állampolgár szülő külön háztartásba költözik.

A Kúria álláspontja szerint a gyermek mindenképp felett álló érdeke szerinti, valamint az Alaptörvény L) cikk (3) bekezdése család jogintézményét védő rendelkezésének megfelelő értelmezésnek az felel meg, amennyiben az Szmvtv. 94. § (2) bekezdés f) pontja a kiskorú felperesre nem vonatkoztatható.

Kfv.IV.38.059/2020/8.

Sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, ha a hatóság a megelőző eljárásban megvalósult jogsértés kiküszöbölésére előírt megismételt eljárásban, a jogosultsági feltételek és eljárási szabályok változására úgy alapítja az eljárást megszüntető végzését, hogy a felperes kérelemmel való rendelkezési jogára nem biztosít lehetőséget.

A Kúria a Kfv.IV.38.286/2019/14. számú ítéletében elemezte az Európai Unió Bíróságának a 2004/38/EK Irányelv 3. cikk (1) bekezdése értelmezésével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatát és elvi élel állapította meg, hogy az Irányelv 3. cikk (1) bekezdéséből – attól függetlenül, hogy az az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 21. cikk (1) bekezdése tekintetében a közvetlen hatály meglétét az Európai Unió Bírósága elismerte (C-413/99 Baumbast ítélet) – a saját tagállamában tartózkodó uniós polgár nem uniós állampolgárságú házastársának (élettársának) származékos joga még analógia útján sem vezethető le. Mindezt alátámasztja az Európai Unió Bírósága C-165/16. számú (Lounes-ügy) ítélete is, melyben egyrészt leszögezte az Európai Unió Bírósága, hogy állandó ítélkezési gyakorlata értelmében „a 2004/38 irányelv célja, hogy megkönnyítse és megerősítse a tagállamok területén való szabad mozgás és tartózkodás alapvető és egyéni jogának a gyakorlását, amelyet közvetlenül az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése ruház az uniós polgárokra.” Ugyanakkor egyértelműen kinyilvánította, hogy „az említett irányelvek nem célja, hogy az uniós polgárnak az állampolgársága szerinti tagállamban való tartózkodását szabályozza. Következésképpen (...) az sem célja, hogy ugyanezen tagállam területén származékos tartózkodási jogot biztosítson az ezen uniós polgár harmadik állam állampolgárságával rendelkező családtagjai számára. (...) Az Európai Unió Bírósága csak azokban az esetekben ismeri el az uniós polgár harmadik állam állampolgárságával rendelkező családtagját megillető származékos tartózkodási jogot, ha az az uniós polgár szabad mozgásához való joga hatékony gyakorlásának biztosításához szükséges.” E származékos jog célja és igazolása tehát azon a megállapításon alapul, hogy a jog elismerésének megtagadása sértheti többek között a szabad mozgást, valamint az uniós polgár EUMSZ 21. cikk (1) bekezdéséből eredő jogainak gyakorlását és hatékony

érvényesülését. A jelen ügy tényállása ettől eltér, hiszen az nem függ össze magyar állampolgár családtag szabad mozgásának és másik tagállamban való tartózkodási jogának gyakorlásával.

Kfv.VII.38.071/2020/9.; Kfv.VII.38.065/2020/9.; Kfv.VII.37.037/2021/7.

Munkaidőnek minősül az előjáró parancsa alapján meghatározott helyen való rendelkezésre állás függetlenül attól, hogy történt-e tényleges munkavégzés, így a pihenőidőnek nem minősülő időre (azaz a munkaidőre) túlmunkadíjazás jár.

A Kúria mindenekelőtt rögzíti, hogy az azonos tárgyban folyamatban volt, azonos tényállású ügyekben hozott ítéleteiben (Kf.VII.39.750/2020/7., Kf.VII.40.260/2020/7, Kf.VII.38.066/2020/6., Kf.VII.37.016/2020/6.) a 2015. évi XLII. törvényben (továbbiakban: Hszt.) 2. § 28. és 30. pontjai alkalmazásával megállapította, hogy a jelen per felperesével azonos időszakban és szolgálati helyen dolgozó, a migrációs válsághelyzet során felmerült határvédelmi feladatokat ellátó felperesek szolgálati helye a k.-i laktanya, szolgálatelljesítési helye az államhatár volt (Hszt. 2. § 28. és 31. pontjai).

A Kúria a hivatkozott határozataiban a 2003/88/EK Irányelv (továbbiakban: EK irányelv) 2. cikk 1., 2. pontjai, a 89/391/EGK irányelv (a továbbiakban: EGK irányelv) 2. cikk (2) bekezdése, a Hszt. 141. §-a és az Európai Unió Bírósága ítélet értelmezése körében kifejtett érvei a jelen eljárásban is irányadóak. Ennek értelmében a közösségi jog elsőbbségének elve alapján elsődlegesen az EK irányelv alkalmazhatóságáról kellett döntenie. Főszabály szerint az EK irányelv 2. cikk 1. és 2. pontjai, az 1. cikk (3) bekezdése és az – ezen bekezdés utaló szabálya folytán alkalmazandó – EGK irányelv 2. cikk (2) bekezdése rendelkezéseit a rendőrökre, így a készenléti rendőrség állományába tartozó hivatásos állományú tagjaira is alkalmazni kell. A perbeli esetben azt kellett vizsgálni, hogy a felperes által 2015. szeptemberében a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben ellátott határvédelmi tevékenység megalapozza-e az EGK irányelv 2. cikk (2) bekezdése által meghatározott kivétel szabály alkalmazását, azaz olyan rendkívüli helyzetnek tekinthető-e, amely az EK irányelv 2. cikk 1. és 2. pontjai alkalmazását kizárják. Az Európai Unió Bírósága a C-211/19. számú ügyben kimondta, hogy a kivételt megszorítóan kell értelmezni, akkor is alkalmazni kell az EK irányelvet, ha a szokásos körülmények között végzett tevékenységhez kapcsolódó beavatkozások a természetüknél fogva előre nem láthatóak, így a hivatásos állományúak egészsége és biztonsága emiatt veszélynek lehet kitéve. A kivétel csak olyan rendkívüli események esetén alkalmazható, amelyek súlyossága és mértéke az élet, az egészség vagy a közösség biztonságának védelméhez nélkülözhetetlen intézkedéseket tesz szükségessé és amelyek megfelelő teljesítését veszélyeztetné az EK irányelv szabályainak a betartása (32., 41., 43. §). Az Európai Unió Bírósága az ítélete 44., 45. §-ában kétségét fejezte ki a tekintetben, hogy a külső határoknak a Készenléti Rendőrség általi őrzésével kapcsolatos feladatok az irányelvben meghatározott sajátos jellemzőkkel rendelkezének és így a kivétel alkalmazására lehetőség lenne. E körben a nemzeti bíróságnak az összes releváns körülményt figyelembe kell vennie, így a nemzeti bíróságnak meg kell győződnie arról, hogy a körülmények súlyosságára és mértékére tekintettel nem volt-e lehetséges az érintett szolgálatot oly módon megszervezni, hogy valamennyi tagja az EK irányelvben meghatározott követelményeknek megfelelő pihenőidőben részesülhessen, vagy lehetett volna olyan rotációs mechanizmust előírni, amely lehetővé teszi, hogy minden hivatásos állományú számára biztosítsák az EK irányelvnek megfelelő pihenőidőt. A kivétel alkalmazása esetén is a lehető legmesszebbmenőkig biztosítani kell a hivatásos állományúak biztonságát és egészségvédelmét [C-211/19. ügy]. Annak megítélése, hogy rendkívüli helyzet áll vagy állt-e fenn, a tagállami bíróság hatáskörébe tartozik.

A Kúria megállapította, hogy a válsághelyzet tartós fennállásából azt a következtetést kell levonni, hogy nem állt fenn a perbeli időszakban olyan rendkívüli helyzet, amely mellett a munkaidő tervezésére ne lett volna lehetőség. Egy sajátos közszolgálati tevékenység általában, rendes körülmények között történő ellátása mellett nem vonható ki az irányelv hatálya alól (Európai Unió Bírósága C-211/19. ügy). Az események rendkívüli jellegéből még nem következik, hogy a helyzetet kizárólag a Készenléti Rendőrség személyi állományának a szolgálati helyen történő, tartós készenlétségben tartásával lehetett kezelni. 2015. szeptember hónapra szolgálat tervezet készült, amely a pihenőnapok beosztását is tartalmazta. Az alperes nem bizonyította, hogy a pihenőidő megfelelő biztosítása sértette volna a folyamatosan ellátandó feladatok teljesítését és emiatt veszélybe került volna a határ vagy a lakosság védelme.

Az eljáró bíróságok a hivatkozott Korm. rendeletekre, valamint az alperes által a tömeges illegális bevándorlás visszaszorítása érdekében tett technikai intézkedések, a feladat ellátásához szükséges hivatásos állomány biztosítása érdekében a rendőrségen belüli erő- és eszköz átcsoportosítására alapították az EK irányelv alóli kivétel alkalmazhatóságát. A Kormány olyan jogszabályt nem alkotott, amely azt mondta volna ki, hogy az adott körülmények között az EK irányelv munkaidőre és pihenőidőre vonatkozó szabályait nem kellene irányadónak tekinteni, vagy amely az alperes állományának munkaidő-szervezésére vonatkozóan eltérő szabályozást tartalmazott volna.

Mindezekből következően az EK irányelv 2. cikk 1. és 2. pontjai, valamint a nemzeti szabályok értelmezésével kellett vizsgálni, hogy a felperes által elismerni kért időtartam készenlétnak vagy túlszolgáltatnak minősül-e.

Az Európai Unió Bírósága gyakorlata szerint (Simap C-303/98., Jaeger C-151/02., Dellasz C-14/04., Matzak C-518/15., Pfeiffer C-397/01., Tyco C-266/14.), ha egy adott időszakban a munkavállaló a munkáltatója rendelkezésére állt vagy munkát végzett, azt munkaidőnek kell tekinteni. Az uniós jogban a munkaidő és a pihenőidő egymást kizáró fogalmak, amelyek között nincs köztes kategória, így a munkáltató részére végzett tevékenység keretében töltött készenléti időt vagy munkaidőnek vagy pihenőidőnek kell tekinteni. A munkaidő és a pihenőidő fogalmát nem szabad a különböző tagállami szabályozások előírásainak megfelelően értelmezni, mivel ezek közösségi jogi fogalmak, amelyeket objektív jellemzők alapján kell meghatározni az Irányelv rendszerének és céljának figyelembevételével. Az Európai Unió Bírósága a Matzak C-518/15. számú, és a Jaeger C-151/02. számú ügyekben kifejtette, hogy abban az esetben, ha a munkavállaló a készenlétet olyan készenléti rendszer szerint teljesíti, amelynek értelmében folyamatosan elérhetőnek kell lennie anélkül, hogy kötelessége lenne jelen lenni a munkahelyén, akkor kizárólag a tevékenység tényleges nyújtásához kapcsolódó időt kell munkaidőnek tekinteni, mivel a munkavállaló, még ha a munkáltató rendelkezésére áll is, kevesebb kötelezettség mellett, de saját maga oszthatja be idejét. A készenlétnél töltött idő munkaidőnek minősül abban az esetben, ha a munkavállaló köteles a készenléti időt lakóhelyén tölteni, a munkáltatója rendelkezésére állni és képesnek kell lennie a munkahelyére 8 percnél belül beérni. E kötelezettségek ugyanis objektíve korlátozzák a munkavállaló azon lehetőségét, hogy személyes és társadalmi szükségleteire fordítsa az idejét.

Az Európai Unió Bírósága által követett ítélkezési gyakorlat alapján a felperes részére alperes által elrendelt készenléti időtartamát az EK irányelv alkalmazása szempontjából munkaidőnek kell tekinteni.

Az EBH 2018.M.35. számú eseti döntés jelen ügyben csak annyiban lehet irányadó, hogy a készenléti feltétele, hogy a pihenőhelyként kijelölt helynek a szolgálati helytől el kell különülnie. Az elvi határozatban felhozott tényállás szerint a szolgálati hely az államhatár, a pihenőhelyként kijelölt hely a kollégium volt, ellentétben a jelen perbeli tényállással, ahol a szolgálati hely és a pihenőhely egyaránt a k.-i laktanya területe volt. Az Európai Unió Bírósága a C-266/14., C-518/15. és C-151/02. számú ügyekben arra mutatott rá, hogy a lekötöttség nem földrajzi helyzethez kötöttségi állapotot jelent, hanem az érintett munkavállaló autonómiájának erős és lényeges korlátozását. Ez egyben azt is jelenti, hogy a perbeli időszak – a készségi szolgálat ideje – a Hszt. 139.-140. §-ai alapján is szolgálat teljesítési időnek, azaz túlszolgáltatnak minősül. A munkaidőre járó díjazás szabályozására az Európai Uniónak nincs jogalkotási hatásköre [az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 153. § (5) bekezdés].

A Hszt. 141. § (1) bekezdése a készenléti fogalmát nem, csak a készenléti feltételeit határozza meg a következők szerint. A hivatásos állomány tagja szolgálatteljesítési időn kívül, szolgálati érdekből, szolgálatra képes állapotban olyan elérhető, szolgálati helyen kívüli helyen tartózkodik, ahonnan szolgálati feladatra bármikor igénybe vehető. A feltételek közül legalább egy, a szolgálati helyen kívüli tartózkodás nem valósult meg, mivel a felperes szolgálati helye a k.-i laktanya területe volt, amelyet nem vitatottan nem hagyott el szolgálati érdekből előjárói utasításra és ott kellett rendelkezésre állnia, ezért a készenléti szabályainak az alkalmazására nem kerülhet sor. Ugyanakkor az is egyértelmű, hogy a szolgálati helyen tartózkodás időtartamát pihenőidőnek nem lehet tekinteni.

A Hszt. 139. § (1) bekezdése értelmében a szolgálatteljesítési időn túl, valamint a munkaszüneti és pihenőnapon teljesített szolgálat, amely nem szűkíthető le a tényleges feladatellátásra, túlszolgáltatnak minősül. A hivatásos állomány tagja a szolgálat ellátásával összefüggésben köteles az előírt helyen és időben szolgálatképes állapotban megjelenni, ezt az állapotot a szolgálat teljes ideje alatt fenntartani és

feladatát teljesíteni, valamint e célból rendelkezésre állni [Hszt. 102. § (1) bekezdés a) pont].

A fentebb kifejtettekre figyelemmel munkaidőnek nem csak a tényleges feladatteljesítési időszak tekintendő, hanem az az időszak is, amelyben a hivatásos állomány tagja előljárója parancsának teljesítésére rendelkezésre áll, azaz szolgálatot teljesít. Ezért nincs jelentősége annak, hogy sor került-e tényleges munkavégzésre, mivel a rendelkezésre állással töltött idő is szolgálatnak – a heti szolgálatteljesítési idő túllépése miatt – túlszolgálatnak minősül, amelyért a túlszolgálatra előírt díjazás jár.

Kfv.IV.35.002/2021/5.

Az ítélet teljességét megkövetelő Kp. 86. § (1) bekezdésének megsértése az elsőfokú bírósági eljárásban olyan súlyú eljárási szabályszegés, amely a Kp. 121. § (1) bekezdése a) pontja alapján szükségszerűen vezet a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélet hatályon kívül helyezéséhez és az ügyben eljárt bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasításához.

A Kúria a felülvizsgálati érvek sorrendjében elsőként azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte-e a megelőző eljárásban hozott jogerős ítélet indokolását akként, hogy az a szabálytalanság elkövetését és annak ismétlődő jellegét illetően véglegesen lezárta a felek közötti jogvitát, az új eljárásban az alperes feladatát csak a felelősségi alakzat megállapítása és a jogszabályoknak megfelelő szankció kiválasztása képezte azzal, hogy a felperessel szemben a Bizottság 1122/2009/EK rendelete (a továbbiakban: EK rendelet) 72. cikke szerinti szándékos cselekmény jogkövetkezményei is alkalmazhatók az évente megtörtént figyelmeztetés következtében.

A szabályszegés megvalósulása körében a felperes jogorvoslati joga nem nyílt meg, mert a jogorvoslatihoz való alkotmányos jogát a korábbi bírósági eljárásban már érvényesítette, az új eljárás tárgyul megszabott szankcionálást pedig az első és másodfokú hatóság a cselekmény minősítését követően elvégezte. A határozatokból egyértelműen megállapítható, hogy a hatóság a bírói iránymutatás szerint minden egyes megfelelési szabályszegést a 81/2009 (VII. 10.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVM rendelet) megadott szempontok alapján értékelte. A "gyommentes állapot megőrzése" előírásnak meg nem felelést jogszerűen minősítette szándékosnak az alperes az EK rendelet 71. cikke (5) bekezdés azon rendelkezésére figyelemmel, hogy a felperessel szemben megállapított szankció mértéke - a meg nem felelés ismétlődése következtében - a 2011-es támogatási évben elérte a maximális 15%-os mértéket és az elsőfokú hatóság a 2019. április 17-én kelt 1980818999 számú határozatában figyelmeztette a felperest, hogy ugyanazt a meg nem felelést a következő két év bármelyikében az EK rendelet 72. cikke alapján szándékos cselekménynek fogja tekinteni. Azt is pontosan tartalmazta az alperes határozata, hogy támogatáscsökkentést az EK rendelet 72. cikk (2) bekezdése alapján állapította meg a figyelmeztetésben szereplő mértékben. Ezek után az elsőfokú bíróság a Kp. 2. § (4) bekezdésének megfelelően, a kereseti kérelem keretei között helyesen határozta meg feladatát annak vizsgálatában, hogy az alperes a jogszabályoknak megfelelő mértékű szankciót alkalmazott-e a megismételt eljárásban, hiszen éppen ennek megállapítására irányult a jelen peres eljárás. A felperes keresetében a szankció számításával összefüggésben jelölt meg számos anyagi jogi jogszabálysértést teljes körű elbírálása azonban nem történt meg az elsőfokú bíróság eljárásában.

A 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 86. § (1) bekezdése alapján a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemről döntést kell hozni. Az elsőfokú bíróság e jogszabályi előírást megsértette azáltal, hogy a jogerős ítélet indokolása az alkalmazandó jogszabályok szövegszerű ismertetésén túlmenően, azok értelmezésére vonatkozó jogi indokolást nem tartalmaz. Az EK rendelet 72. cikkének (2) bekezdését még csak nem is idézi, holott a felperes által sérelmezett szankciószámítás éppen ezen az uniós rendelkezésen alapul. Így arra vonatkozó megállapítás sem található az ítéletben, hogy a felperes jogi álláspontját és a szűkítő feltétellel összefüggésben kifejtett jogszabály-értelmezését miért nem fogadta el a bíróság. Nem adta az elsőfokú bíróság jogszabállyal alátámasztott magyarázatát azon megállapításának sem, hogy a figyelmeztetésben megjelölt és az elsőfokú hatóság által kiszabott 100%-os támogatáscsökkentés és az ismételt szándékos meg nem felelésekre vonatkozó áthúzó szankció mennyiben felel meg az EK rendelet 72. cikk (2) bekezdésének, holott éppen ez volt a jelen per tárgya.

Kfv.IV.35.006/2021/8.

A földhasználó a földhasználata jogszerűségét okirattal igazolhatja. Annak megítélése, hogy a földhasználó földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívüli okból nem került bejegyzésre az ügy egyedi körülményeinek teljeskörű értékelésétől függ.

A 28/2014. (III. 27.) VM rendelet (a továbbiakban: VM rendelet) 1. § 9. pontja szerint a jogszerű földhasználó a 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: támogatási törvény) 44. § (4)-(7) bekezdése alapján jogszerű földhasználónak minősülő mezőgazdasági termelő.

A 73/2009/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: EK rendelet) 2. cikk a) és b) pontjai szerint:

- a) „mezőgazdasági termelő”: olyan természetes vagy jogi személy, illetve természetes vagy jogi személyek csoportja – tekintet nélkül az ilyen csoport vagy tagjainak nemzeti jog szerinti jogállására – akinek, illetve amelynek a gazdasága a Közösség területén található a Szerződés 299. cikkében meghatározottak szerint, és aki, illetve amely mezőgazdasági tevékenységet folytat;
- b) „gazdaság”: egy adott mezőgazdasági termelő által vezetett és egyazon tagállam területén található termelőegységek összessége;

A támogatási törvény 44. § (4) bekezdése szerint az ügyfelet a kérelmében megjelölt földterületekre nézve jogszerű földhasználónak kell tekinteni, amíg annak vonatkozásában kétség nem merül fel, vagy a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv a 46. § alapján lefolytatott ellenőrzési eljárása alapján rendelkezésre álló okirat ezt alátámasztja.

A támogatási törvény 44. § (7) bekezdése kimondja, hogy az ügyfél földhasználata jogszerűségét - amennyiben az egyes támogatási jogcímekre vonatkozó jogszabályok másként nem rendelkeznek e dátumról - a kérelem benyújtására nyitva álló határidő utolsó napja szerinti hatályos állapotot alátámasztó - az (5) bekezdés szerint eset alkalmazásában a következő sorrend szerinti - alábbi okiratokkal igazolhatja:

- a) földhasználati lap,
- b) a családi gazdálkodó ügyfél esetében családi gazdaság alapításáról szóló megállapodás,
- c) haszonbérleti szerződés,
- d) közös tulajdonban álló, termelési integráció megvalósítása érdekében megkötött alhaszonbérlettel vagy önkéntes cserével érintett földrészleteket használó, továbbá azon ügyfél vonatkozásában, akinek az adott földterületre fennálló használata a földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívüli okból nem került bejegyzésre, egyéb használatot igazoló okirat.

A Kúria gyakorlata egységes abban a körben, hogy az ügyfél földhasználata jogszerűségét okirattal köteles igazolni. Helytállóan hívta fel az elsőfokú bíróság ebben a Kúria Kfv.IV.35.319/2013/3., illetve Kfv.IV.35.069/2014/4. számú ítéleteit is. Ezekben a döntésekben a Kúria már megállapította, hogy a tagállamoknak van szabályozási mozgástere abban a kérdésben, hogy a Közösség pénzügyi érdekeinek védelme céljából az egységes területalapú támogatások megszerzését az Európai Unió rendeletén túli támogatás jogszerű felhasználását további garanciákkal biztosító többletfeltételekkel bátyázzák körbe. Ilyen többletgaranciát jelent az a dokumentáció, amely a támogatással érintett parcella birtoklásának jogszerűségét igazolja. A támogatási törvény és a felperes által hivatkozott uniós jog között tehát az alkalmazandó jog tartalmát tekintve ellentét nem volt megállapítható.

A Kúria hivatkozott döntéseiben már kimunkálta, hogy a jogszerű földhasználat igazolásának nem kizárólagos forrása a földhasználati nyilvántartás.

A támogatási törvény 44. § (6) bekezdése előírja, hogy a mezőgazdasági támogatási szerv felhívására az ügyfél köteles földhasználata jogszerűségét igazolni. A (7) bekezdés értelmében pedig ennek okiratokkal tehet eleget. A támogatási törvény 44. § (7) bekezdés d) pontjának második fordulója a földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívüli okból be nem jegyzett földhasználó esetében egyéb használatot igazoló okiratot is elfogadhatónak tekint. Az, hogy milyen tartalmú okirat nyújtható be és milyen tartalmú okirat adása várható el az ügyféltől, az adott ügy egyedi körülményeitől is függ

A felperes által a hatósági eljárásban becsatolt részítelet 2015. december 8. napján emelkedett jogerőre, melyet a bíróság 2016. január 5. napján állapított meg. Ez a K. tulajdonszerzését igazoló a jogerős részítelet kifejezetten rögzíti, hogy „a használat pontos ideje nem volt a bizonyítási eljárás során megállapítható, de tény, hogy a felperes [az adott perben: K.] a 90-es évek elejétől kezdve használta az érintett területeket és a 15 év elbirtoklási időt figyelembe véve ez a keresetindításkor (2012. január 27.) már mindenképpen letelt.” Megállapítható tehát, hogy a becsatolt részítelet – visszamenőleg – megállapította azt a közhiteles nyilvántartásba való bejegyzésen kívül keletkezett jogi tény, hogy az adott ingatlanban K. legkésőbb ekkor tulajdont szerzett.

A Kúria megállapította: az, hogy ilyen körülmények között a tulajdonos a tulajdonjoga bírósági megállapítását követően állít ki földhasználatára vonatkozó okiratot, az önhiba hiányára utal. Az eljárásban becsatolt okirat tartalmát tekintve arra irányul, hogy a felperes földhasználatát a tulajdonos tulajdonszerzésétől kezdődő időponttól igazolja. Az, hogy a felperes által a hatósági eljárásban becsatolt részítelet és az alapján kiállított földhasználati igazolás a támogatási kérelem benyújtását követően keletkezett, önmagában nem zárja ki azt, hogy az intézkedésben való részvétel feltételei a támogatási törvény 55. § (1) bekezdésének megfelelően a kérelem benyújtásakor ne álltak volna fenn.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a felperes által az eljárásban becsatolt iratok a részíteletben feltüntetett ingatlan vonatkozásában olyan okiratnak minősülnek, amely olyan személy jogszerű földhasználat igazolását célozza, aki a földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívül nem került bejegyzésre.

Kpkf.VI.39.459/2021/2.

Az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése szerint a Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel - sarkalatos törvényben meghatározottak szerint - egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

Az Európai Unió Bírósága jogértelmezésében a kiutasítási ügyekben a Charta 47. cikke arra kötelezi a tagállamokat, hogy az eljárás bizonyos szakaszában biztosítsák az érintett harmadik országbeli állampolgár számára a közigazgatási hatóság által elfogadott kiutasítási határozat bármiféle megtámadása érdekében a bírósághoz fordulás lehetőségét (C-924/19. PPU és C-925/19. PPU számú egyesített ügyekben hozott ítélet [129] pont}. Hangsúlyozva, hogy az adott területre vonatkozó uniós szabályozás hiányában az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata kijelölni a hatáskörrel rendelkező bíróságokat és meghatározni az uniós jogrendből származó egyéni jogok védelmének biztosítására irányuló jogorvoslatok eljárási szabályait, a tagállamok felelőssége, hogy minden esetben biztosítsák az említett jogokkal kapcsolatban a Charta 47. cikkében biztosított hatékony bírói jogvédelemhez való jog tiszteletben tartását (C-924/19. PPU és C-925/19. PPU számú egyesített ügyekben hozott ítélet [142] pont). Az Európai Unió Bírósága szerint sérül a hatékony jogvédelem elve, ha a nemzeti jogrend egészéből az következik, hogy nem létezik olyan bírósági jogorvoslat, amellyel akár közvetett módon biztosítható lenne a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak tiszteletben tartása, illetve, ha a jogalanyok bírósághoz fordulásának az lenne az egyetlen módja, hogy kénytelenek lennének jogot sérteni (C-924/19. PPU és C-925/19. PPU számú egyesített ügyekben hozott ítélet [143] pont).

A Kúria megállapította, hogy a felperes esetén a bírósághoz fordulás joga nem sérült, a jelen eljárás alapját képező határozat nem zárta ki a felperes azon jogát, hogy a bírósági előtti eljárásban – akár az uniós jogon alapuló – érveit előadja, azokat a bíróság megvizsgálhassa. A felperes személyes jelenléte a közigazgatási per során nem kötelező, továbbá az eljárásban a jogi képviselője biztosított.

Pénzügyi jogterület

Kfv.I.35.203/2020/5.

A vámhatóság a vámszabályt megsértő személytől eltérő tulajdonos vagyontárgyára irányuló elkobzást, mint intézkedést kizárólag a törvényi feltételek bizonyított fennállta esetén alkalmazhat.

Az üzemanyag behozatala a gépjármű üzemeltetése céljából történt, amely behozatal szabványos

tartályban nem vámköteles [1186/2009/EK rendeletének (a továbbiakban: Vámmentességi rendelet) 107. cikk (1) bekezdés a) pont]. Nem volt vitatott a perben a szakvélemény alapján sem, hogy az autóbuszba szerelt két tartály összeköttetésben állt, mindkettőben lévő üzemanyag így együttesen szolgálhatta a gépjármű hajtását. Ebből az következik, hogy a tartály beépítése nem a vámszabályok megkerülését, hanem a gépjármű üzemanyag-ellátását szolgálta.

A felperes által hivatkozott C-152/13. számú (Holger-)ítélet ugyan belső piaci szabályok értelmezését tartalmazza, az Európai Unió Bírósága döntése 34. pontjában utal arra, hogy »szabvány-üzemanyagtartályok« fogalmának a különböző relevánsnak tűnő rendelkezésekben található meghatározásai nem mutatnak jelentős eltérést a vámjogi szabályokban foglalt definíciótól. Ennek következtében a korábban hatályban volt vámjogi szabályok értelmezésére hozott C-247/97. számú (Schoonbroodt-)ítéletben levezetett érvelését alkalmazhatónak találta a belső piaci szabályra, amikor megállapította, hogy «A „szabvány-üzemanyagtartálynak” az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 24. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésében foglalt fogalmát úgy kell értelmezni, hogy abba beletartoznak a kereskedelmi gépjárművekbe azok közvetlen üzemanyag-ellátása céljából szilárdan beépített tartályok, ha ezeket a gyártótól eltérő személy szerelte be, amennyiben az említett tartályok az üzemanyagnak közvetlenül e gépjármű motorjában való felhasználását teszik lehetővé mind meghajtásra, mind adott esetben szállítás közben a hűtő- és egyéb rendszerek működtetésére.» Mindennek következtében csupán azon tény alapján, hogy a póttartályt nem a gyártó szerelte be, annak szabványon kívülisége a Vámmentességi rendelet 107. cikk (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással sem állapítható meg.

Az elsőfokú hatóság az új eljárásban köteles a szakértői vélemény kiegészíttetni annak érdekében, hogy az alapján egyértelműen megállapítható legyen, hogy a póttartály beépítése mely szabványnak, műszaki tartalmú jogszabálynak nem felel meg. Köteles figyelembe venni, hogy az Európai Unió Bírósága joggyakorlata [C-247/97. (Schoonbroodt)] értelmében az üzemanyagtartály szabványossága nem a gyártó általi beépítés tényétől függ, így önmagában az nem zárja ki az üzemanyag abban történő behozatalának vámmentességét, hogy azt nem az autóbusz gyártója szerelte be. Az elkobzás feltételeként azonban csak azok a jogszabálysértések értékelhetők a jármű műszaki állapotát illetően, amelyek okozati összefüggésben állnak a vámjogi szabályok megsértésével, a közlekedésbiztonsági hiányosságok nem. A vámszabályt megsértő személytől eltérő tulajdonos vagyontárgyára irányuló súlyos intézkedést – az egyéb törvényi feltételek fennállta esetén is - kizárólag az 952/2013/EU rendelet (Uniói Vámkodex) 42. cikkében megkövetelt arányosság szempontjait is figyelembe véve alkalmazhat.

Kfv.I.35.221/2020/6.

A tőkeemelés cégjogi rendeltetésének meg nem felelő, végelszámolás lebonyolíthatóságát célzó adózói döntés egyéb jövedelmet eredményez, utána tao fizetési kötelezettség áll fenn.

A felperes keresetében előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett, melyet az elsőfokú bíróság elutasított. A Kúria hangsúlyozza, hogy az 2008/7/EK irányelve (a továbbiakban: EK Irányelv) a tőkeemelést terhelő közvetett adók tilalmáról rendelkezik, jelen esetben azonban nem a tőkeemelés lett megadóztatva, hanem a nem rendeltetésszerű joggyakorlás jogkövetkezményeit alkalmazta az adóhatóság. Márpedig az Európai Unió Bírósága ítélezési gyakorlata is lehetővé teszi az adóhatóság számára az ügyletek átminősítését, amire helytállóan utalt az elsőfokú bíróság konkrét döntés megjelölésével (C-255/02.). A Kúria szerint nem volt olyan közösségi jogkérdés, amely az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárás keretében történő értelmezését indokolta volna.

Kfv.I.35.024/2021/7.

Az Art. 1. §-ának rendelkezéseit, első és második mondatát nem lehet egymástól elkülönülten értelmezni, a két mondat egységet képez, együtt határozzák meg a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét. Tényleges tartalmát áfa ügyben történő visszatérítési igény elbírálása során a bírói gyakorlat által a levonási jog kapcsán kimunkált hármasteszt analóg alkalmazásával lehet megállapítani.

A Kúria már több döntésében utalt arra, hogy a 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) szabályozása általánosságban határozza meg a rendeltetésellenes joggyakorlást, pontos elhatárolást, hogy az milyen magatartással valósul meg és mely körülmények fennállása esetén állapítható meg, nem ad, a jogalkalmazóra bízva a konkrét eset releváns tényállási elemeinek értékelése alapján annak meghatározását. A törvényi rendelkezés értelmezése során a Kúria nemcsak annak nyelvtani tartalmát, hanem a szövegkörnyezetét és célkitűzéseit figyelembe vette és tekintettel volt az Európai Unió Bíróságának áfa ügyekben hozott visszaélésszerű magatartás és az adókikerülés kapcsán kifejtett tételeire is. Erre figyelemmel vette át és alkalmazza azt a három lépcsős tesztet, melyet az Európai Unió Bírósága a Halifax ügy kapcsán kidolgozott és tekinti azóta is ezt irányadónak a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapításakor. Ugyan az Európai Unió Bírósága az áfalevonási jog alapfeltételeként dolgozta ki a háromlépcsős tesztet, azonban analógia útján a visszatérítési jog elbírálásakor is ugyanúgy alkalmazandó. Rögzíthető, hogy mind az Európai Unió Bírósága, mind a magyar bíróságok által felállított mérce súlyos, rosszhiszemű adókijátszásra irányuló magatartást minősít nem rendeltetészerű magatartásnak.

Helytállóan járt el az elsőfokú bíróság mikor e szempontból elemezte a szerződés létrejöttét, a gazdasági események megvalósulását és a felperesnek behajthatatlanság kapcsán tett intézkedéseit és jogszerű következtetésre jutott, amikor azt rögzítette, hogy a felperes és adósa között létrejött szerződésből, a felek közötti jogviszonyból hiányoznak azok az elemek, amelyek a rendeltetésellenes joggyakorlásra jellemzőek. Mindazok, amiket az alperes a szerződéses kapcsolat, a szerződés teljesítése, fizetéképtelenség felismerhetősége, felperes gazdasági döntéseinek észszerősége kapcsán a felperes terhére rótt nem tartoznak a rendeltetésű joggyakorlás elvének tartalmi elemei közé, ezek sem egyenként, sem összességükben nem valósítanak meg rendeltetésellenes joggyakorlást, ezért a rendeltetésellenes, visszaélésszerű magatartás megállapítására jogellenesen került sor.

Hangsúlyozza a Kúria azt is, hogy bár a 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Héa-irányelv) erre lehetőséget biztosított, 2020. január 1-ig a magyar áfa törvényi szabályozás nem rendelkezett a behajthatatlan követelés esetében az adó alapszökkenési lehetőségről. Ezt a hiányosságot kívánta az alperes az Art. 1. §-ra hivatkozással támasztott többletfeltételekkel pótolni. Törvényi előírás hiányában az adózók az irányelv közvetlen hatályára hivatkozva, majd az Európai Unió Bírósága-nek a C-292/19. számú döntését követően élhettek ezzel a lehetőséggel. A PORR végzés egyértelműsítette, hogy az irányelv 90.cikkének (2) bekezdésében „említett eltérési lehetőség csak arra irányul, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára, hogy küzdjenek a fizetendő összegek behajtásával kapcsolatos bizonytalansággal szemben, és nem azt a kérdést szabályozza, hogy nemfizetés esetén el lehet-e tekinteni az adóalapszökkenéstől.” „Ugyanis azon lehetőség elismerése, hogy a tagállamok ilyen esetben bármely héaalapszökkenést kizárjanak, ellentétes lenne a héa-semlegesség elvével, amelyből többek között az következik, hogy az államkincstár érdekében adóbeszedőként eljáró vállalkozást teljes egészében mentesíteni kell azon gazdasági tevékenysége során fizetendő vagy megfizetett héa terhe alól, amely maga is héa-köteles.” [22-23. pont] Azt is kifejtette, hogy „az a helyzet, amelyet az adósnak a hitelezőivel szemben fennálló kötelezettségei végleges csökkentése jellemez, nem minősíthető a héairányelv 90. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „nemfizetésnek”. [25. pont]

Ami az alperesnek azt az érvelését illeti, hogy a költségvetést kár érte, mert az adós felszámolása következtében elesik attól a lehetőségtől, hogy visszakövetelje azt, – melyet egyébként a perben az alperes nem is igazolt, – azért nem állja meg a helyét, mert az Európai Unió Bírósága álláspontja szerint az irányelvből következően az állam nem szedhet be több adót, mint amennyit „az állam javára adóbeszedőként eljáró vállalkozás” beszedett. Másrészt az adóhatósági álláspont és jogszabály értelmezés sérti az áfa semlegesség és arányosság elvét is, mert azon intézkedések, amelyeket a tagállamok az adó pontos beszedése és az adósalás megakadályozása érdekében elfogadhatnak, nem haladhatják meg az e célok eléréséhez szükséges mértéket. Márpedig az az értelmezés, amit az alperes az Art. 1. §-nak tulajdonít éppen ezt valósítaná meg, továbbá olyan feltételrendszert támaszt az adózókkal szemben, amelyek jogszabály alkotás hiányában normatív előírásként nem jelennek meg, emiatt ez a jogbiztonság alapvető követelményével is ellentétes.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.III.21.184/2019/11.; Pfv.III.21.619/2019/12.

Az Európai Unió Bírósága ítélkezési gyakorlata az uniós jog kiegészítő jogforrása, de az erre történő hivatkozás nem pótolja a megsértettként állított uniós jog konkrét rendelkezésének a megjelölését. Alaptörvényt sértő jogalkotással vagy jogalkotási mulasztással okozott kár megtérítése iránti igény érvényesítésének feltétele a jogalkotási tevékenység, illetve mulasztás alaptörvény-ellenességét kimondó alkotmánybírói határozat. Az Egyezményben és a Jegyzőkönyvben vállalt kötelezettségek teljesítése az EJEB előtt kényszeríthető ki, azok megsértéséből eredő kártérítési igény a nemzeti bíróság előtt nem érvényesíthető.

Az Európai Unió Bírósága ítélkezési gyakorlata az uniós jog kiegészítő jogforrása, de az erre történő hivatkozás nem pótolja a megsértettként állított uniós jog konkrét rendelkezésének a megjelölését. A 11/2020. (VI. 3.) AB határozatban is írtak szerint az uniós jog kötelező ereje az Alaptörvény E) cikkén alapul, alkalmazandó konkrét uniós jogi aktus hiányában nem lehetséges az Európai Unió Bírósága ítéletének kiterjesztő értelmezésével a hazai jogszabályt figyelmen kívül hagyni {Indokolás [54] és [59]}. Mivel a felperes az uniós jog megsértett konkrét rendelkezését nem jelölte meg, ezért a Kúria azt nem vizsgálhatta. Erre figyelemmel szükségtelen az uniós jog értelmezésére irányuló előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése.

Pfv.V.20.096/2020/19.

1.) A biztosító a 2002/92/EK irányelvre figyelemmel köteles az általa megbízott függő biztosításközvetítőkért teljes felelősséget vállalni. A biztosító ezért az állandó ügynöke által a jogviszonyával összefüggésben harmadik személynek okozott kárért minden esetben a Ptk. 6:540. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, az alkalmazottakért való felelősség szabályai szerint felel.

2.) A függő biztosításközvetítő (ügynök) az állandó jellegű megbízási jogviszonyával összefüggésben okozza a kárt, ha a biztosításközvetítői tevékenységével kapcsolatban megtevésztő magatartást tanúsít, illetve a megbízás folytán kerül abba a helyzetbe, hogy harmadik személynek szerződésen kívül kárt okozhat.

A 2003. évi LX. törvény (a továbbiakban: régi Bit.) 48. § (2) bekezdése értelmében az ügynök – és az általa közvetítésre igénybe vett, vele munkaviszonyban, megbízási, illetve munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy – közvetítői tevékenysége során okozott kárért a biztosító felelős. A 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:542. § [Felelősség a megbízott károkozásáért] jelen ügyre alkalmazandó (2) bekezdése szerint állandó jellegű megbízási viszony esetén a károsult a kárigényét az alkalmazott károkozásáért való felelősség szabályai szerint is érvényesítheti. Ez utóbbi utaló szabály alapján irányadó a Ptk. 6:540. §-a [Felelősség az alkalmazott és a jogi személy tagja károkozásáért], amelyre tekintettel a harmadik személynek a jogviszonyával összefüggésben kárt okozó alkalmazottért a károsulttal szemben a munkáltató felelős. A Ptk. rendelkezéseit a régi Bit. 48. § (2) bekezdésével együtt alkalmazva ez azt jelenti – figyelemmel az Európai Parlament és Tanács biztosítási közvetítésről szóló 2002. december 9-i 2002/92/EK irányelv (a továbbiakban: Biztosításközvetítői irányelv) 2. Cikk 7. pontjában foglalt követelményre, miszerint a függő közvetítői minőség előfeltétele, hogy az ilyen közvetítőkért az őket megbízó biztosító teljes felelősséget vállaljon –, hogy a Ptk. 6:542. § (2) bekezdésében a bíróság számára biztosított mérlegelési lehetőség az ügynökért való kárfelelősség esetén kizárt. A biztosító az ügynöke által okozott kárért minden esetben a Ptk. 6:540. § (1) bekezdésében foglaltak alapján az alkalmazottért való felelősség szabályai szerint, azaz munkáltató módjára felel. Emiatt nincs jelenősége ilyen esetben a biztosító – így adott esetben a II. rendű alperes – tevékenysége jogellenességének, felróhatóságának, mivel a felelősségét nem a saját magatartása, hanem az állandó megbízottjáért való, a régi Bit. 48. § (2) bekezdése és a Ptk. 6:540. § (1) bekezdése szerinti helytállása

alapozza meg. A jogvita elbírálása során tehát a II. rendű alperesi magatartás jogellenességét nem kellett vizsgálni, a felperes által érvényesített követelés ténylegesen a megbízott magatartásáért való helytállásra irányult.

A perben kérdésként merült fel, hogy az ügynök harmadik személynek kárt okozó, a biztosításközvetítói szerződésbe ütköző – bűncselekményt megvalósító – tevékenysége minősíthető-e olyan károkozó magatartásnak, amiért a biztosító teljes felelősséggel tartozik. A régi Bit. 48. § (2) bekezdése és a Ptk. 6:540. § (1) bekezdés alapján e körben annak van jelentősége, hogy az ügynök a biztosításközvetítói tevékenysége során, illetve az erre irányuló állandó jellegű megbízási jogviszonyával összefüggésben okozta-e a kárt. Ha az ügynök a megbízás folytán kerül abba a helyzetbe, hogy harmadik személynek kárt okozhat – mert pl. a biztosításközvetítói tevékenységével kapcsolatban megtévesztő magatartást tanúsít –, a kárt a megbízási jogviszonyával összefüggésben okozza, hiszen a biztosítóval fennálló szerződése teszi lehetővé a csalárd eljárását: ez pedig a biztosító kárfelelősségét megalapozza. A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes a II. rendű alperessel megkötendő/megkötöttnek vélt biztosítási szerződésre való befizetés érdekében adta át a keresetben megjelölt összegű pénzt. Az ügynök a II. rendű alperes jogelődjénél fennálló biztosításközvetítói minőségét felhasználva a felperest megtévesztette arra vonatkozó utalásaival, hogy biztosítási terméket értékesít, a felperes által átadott pénzeket erre fizeti be. A II. rendű alperesi jogelőd által használt vagy erre utaló nyomtatványok is azt igazolják, hogy a felperes a fizetést a biztosításra szánta. Az irányadó tényállásból nem következik, hogy a felperes tudott volna arról, hogy az ügynök a neki átadott összegeket egy magánbefektetésre használja fel.

Pfv.IV.20.423/2020/4.

Személyes adatok törlése iránt az Általános Adatvédelmi Rendelet (GDPR) alapján indított perben, ha a törlést korábbi sajtóközleményből kéri, érdemérlelges szükséges abban a körben, hogy a felperes magánszférájának és személyes adatainak védelme, vagy a véleménynyilvánításhoz, a tájékoztatáshoz (tájékoztatóhoz) való jog élvez-e elsőbbséget. A mérlelges során értékelni kell az adat jellegét, jelentőségét és az időmúlás hatását.

Az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. A 2010. évi CIV. tv az (továbbiakban: Smtv.) 10. §-a értelmében mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 4. pontja szerint bűnügyi személyes adat a büntetőeljárás során, vagy azt megelőzően a bűncselekménnyel vagy a büntetőeljárással összefüggésben a büntetőeljárás lefolytatására, illetve a bűncselekmények felderítésére jogosult szerveknél, valamint a büntetés-végrehajtás szervezeténél keletkezett, az érintettel kapcsolatba hozható, valamint a büntetett előéletre vonatkozó személyes adat. A személyes adatok kezelésének alapelveit az Infotv. 4. §-a tartalmazza. Az (1) bekezdés szerint személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie. A (2) bekezdés szerint csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető. A (4) bekezdés értelmében az adatkezelés során biztosítani kell az adatok pontosságát, teljességét és – ha az adatkezelés céljára tekintettel szükséges – naprakészségét, valamint azt, hogy az érintettet csak az adatkezelés céljához szükséges ideig lehessen azonosítani. Az 5. § (1) bekezdése szerint személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul [a] pont], vagy azt törvény, vagy – törvény felhatalmazása alapján az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli [b] pont]. A (2) bekezdés értelmében különleges adat a 6. §-ban meghatározott esetekben, valamint akkor kezelhető, ha az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul [a] pont].

A 2016/679/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: GDPR) 17. cikke tartalmazza a

törléshez való jogot („az elfeledtetéshez való jog”). Az (1) bekezdés értelmében az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül törölje a rá vonatkozó személyes adatokat, az adatkezelő pedig köteles arra, hogy az érintettre vonatkozó személyes adatokat indokolatlan késedelem nélkül törölje, ha a személyes adatokra már nincs szükség abból a célból, amelyből azokat gyűjtötték, vagy más módon kezelték [a) pont].

Az alperes arra hivatkozott, hogy a kifogásolt cikk témája Magyarország akkor egyik legismertebb vállalkozója, X. és a családtagjaival szembeni büntetőeljárásokról való hiteles, objektív tájékoztatás, és az Smtv. 10.§-a garantálja a „közönség jogait”. Az információ hiteles és objektív volt, ezt alátámasztotta, hogy az információ X. ügyvédjétől származott. Az alperes szerint nevezett személy családtagjaival szembeni büntetőeljárások is közérdeklődésre tartanak számot és a kérdéses információnak a jelenben is relevanciája van. A felperes szerint ezek az indokok nem helytállóak, az alperes adatkezelése során megsértette az adattakarékosság elvét, valamint a bíróságok által elvégzett érdekösszemérés alapján ténylegesen a felperes magánszférájának, személyes adatai védelmének van elsőbbsége a véleménynyilvánítási, tájékozódási joggal szemben.

A jelenben már alapvetően jelentéktelen információról van szó, amely ráadásul nem is tekinthető teljesnek, mert a felperessel szemben a nyomozás megszüntetésére vonatkozó információt nem tartalmazta, ez az információ a későbbiekben sem került közlésre. A cikk tartalmi körén belül, annak lényegéhez képest, a felperesre vonatkozó közlés nem volt jelentős, a felperes édesapja, személyének megítéléséhez sem társított fontos, új információt. Tekintettel kell lenni az igen jelentős időmúlásra, és arra is, hogy a felperes nem minősül közszereplőnek. Az időmúlás jelentőségét mutatja az is, hogy a GDPR 17.§-a kifejezetten „az elfeledtetéshez való jogot” biztosítja. A perbeli személyes adatok törlése ezért nem sérti a közönség tájékoztatáshoz fűződő jogát, így a törlés megtagadása jogsértő volt.

Pfv.I.20.521/2020/9.

Amennyiben az árfolyamkockázatra vonatkozó hitelezői tájékoztató megfelelő volt, az adós általában nem hivatkozhat eredményesen az árfolyam változása miatt megnövekedett törlesztőrészekkel összefüggő érdekbeli lehetetlenülésre.

Az alacsony mértékű törlesztő részlet nem lehet valamely szerződés célja (kauzája): kölcsönszerződés esetében a szerződés célja általában áruvásárlás, beruházás vagy bármely, az adós által elérni kívánt cél, melyhez az alacsony törlesztő részek kedvezőbb feltételeket jelentenek csupán, a hitel felvételére azonban nyilvánvalóan nem azért kerül sor, hogy az adós alacsony részleteket fizethessen. Nem kétséges ugyanakkor, hogy a törlesztő részek nagysága lényeges szerződési feltétel, melyet a perbeli szerződés esetében – a konstrukcióból fakadóan – nagyban befolyásolt a lerovó pénznem (forint) kirovó valutához (CHF) viszonyított árfolyam változása. Az ezzel kapcsolatos kockázat telepítése, mint főszolgáltatás akkor minősülhet tisztességtelennek, ekként semmisnek, ha az azzal kapcsolatos tájékoztatás [1996. évi CXII. törvény (régi Hpt.) 203.§ (5) és (6) bekezdés] alapján a kockázat az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára nem volt világos, nem volt átlátható (2/2014. polgári jogegységi határozat III/1. pontjához fűzött indokolás).

A fogyasztó tájékozottságának megítélésekor valamennyi, releváns körülményre figyelemmel kell lenni, így a reklámokra, és esetleges, az írásbelivel ellentétes szóbeli tájékoztatásokra is (2/2014. PJE, Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítélet), és ha a pénzügyi adott téves tájékoztatást, annak következményeit nem háríthatja az adósra. A körülmények tényleges relevanciája azonban mindig az adott eset összefüggésében ítéltető meg, és attól sem lehet eltekinteni, hogy az adósnak külön tájékoztatás nélkül is tudnia kellett: az árfolyamváltozás mechanizmusát nem az alperes irányítja, így garantálni sem tudja a törlesztő részek összegének változatlanosságát. A forint bekövetkezett mértékű árfolyamromlása nem volt előre látható (ezt a felperes által idézett pénzügyi szakemberek nyilatkozatai is alátámasztják), a folyamat ellentétes, a felperes számára kedvező irányt is vehetett volna, hosszú távon pedig kiegyenlítődésképpen lehetett számítani. Ez az a kockázat, amely végül a felperes hátrányára realizálódott és amely az alperes tájékoztatásából – a szerződés VII. pontjából és az írásbeli általános tájékoztatóból – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes, átlagos fogyasztó számára felismerhető volt. A Kúria hangsúlyozza: az általános tájékozottság és az észszerű figyelem azt is jelenti, hogy a

pénzintézet tájékoztatási kötelezettsége mellett a fogyasztó részéről is elvárás a megköthető kölcsönügylettel kapcsolatos informálódás, az az alapszintű tudás, hogy a pénzügyi folyamatokat nem a pénzintézet irányítja, így módon nem is garantálhatja azt. Mindezt, és a felperes által is „köztudomású”-ként jellemzett adatokat az alperes tájékoztatójával összevetve a szerződés megkötésekor számára egyértelműnek kellett lennie: az árfolyamkockázat felső határ nélkül őt terheli.

Az I. rendű alperes írásbeli tájékoztatójából kiderült, hogy az adósoknak jelentős árfolyamkockázatuk keletkezhet, ami a törlesztő részletek – értelemszerűen ugyancsak jelentős mértékű – növekedésével jár, azzal, hogy ez a kockázat előre nem látható és nem kiszámítható többletköltségeket okozhat és ezt a kockázatot a szerződés megkötésével az adósok magukra vállalják. A szerződéskori információs környezet, a pénzügyi szakemberek nyilatkozatai, az egyedi szerződés megkötésénél eljáró ügyintézőtől kapott információk az I. rendű alperes általános, a teljes futamidőre szóló tájékoztatását nem írhatják felül, 25 év alatt a piaci mozgásoknak kitett szerződési elemek jelentős változáson mehetnek keresztül, erre a veszélyre az I. rendű alperes tájékoztatója megfelelően figyelmeztetett. A konstrukció ugyanakkor éppen a pénzügyi folyamatok kiegyenlítő hatása miatt alkalmas a hosszú távú jogviszony kezelésére. A felperes által hivatkozott ellentétes szakmai vélemények ugyancsak arra utalnak, hogy a szerződéskötés időpontjában az alperes sem láthatta előre az árfolyamváltozás irányát és annak mértékét, ez azonban nem a bank tévedése, hanem maga a kockázat, melyet a felperes a kedvező feltételekre, az alacsony kamatra és törlesztő részletekre figyelemmel, megfelelő tájékoztatás ismeretében magára vállalt.

Az I. rendű alperes eleget tett a régi Hpt. 203.§ (5) és (6) bekezdése által előírt tájékoztatási kötelezettségének, a tájékoztatás hibája miatt az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel, illetve a szerződés egésze nem érvénytelen és létrejöttének hiánya nem állapítható meg.

Pfv.IV.20.531/2020/5.

1. A magánélet védelmének része a személyes adatok védelméhez való jog, amelyet alapjogként az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése tartalmaz. A személyes adat törlése iránti perben az érvényesített igény nem a fél vagyoni jogain alapul, az értéke pénzösszegben nem kifejezhető, ezért nem tartozik a vagyoni jogi perek közé. Vagyoni jogi perben a felülvizsgálat kizártságára vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatóak, ha a felperes valódi tárgyi keresethalmazatban vagyoni jogi igény mellett nem vagyoni jogi igényt is érvényesít.

2. Az információs önrendelkezési jog (a személyes adatok védelméhez való jog) mint alapjog is korlátozható. Ennek megítélése során elsősorban a célhoz kötöttség követelményének való megfelelést, a személyes adatok nyilvánosságra hozatala és a közérdek meglétének viszonyát kell mérlegelni a szükségesség-arányosság tesztjén belül.

A Kúriának az alperes felülvizsgálati kérelme alapján abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperesnek az adott ügyben van-e passzív perbeli legitimitációja, a törlés iránti kérelem vele mint adatkezelővel szemben érvényesíthető-e.

A 2016/679/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: GDPR) 4. cikk 7. pont határozza meg az adatkezelő fogalmát: az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza; ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja.

A GDPR alkalmazandóvá válásával az adatkezelés lehetséges jogalapjait ugyan már nem az Infotv. határozza meg [6. cikk (1) bekezdés], azonban a GDPR 6. cikk (2) bekezdése szerint a „[R]endeletben foglalt, adatkezelésre vonatkozó szabályok alkalmazásának kiigazítása érdekében, a tagállamok az (1) bekezdés c) és e) pontjának való megfelelés céljából fenntarthatnak vagy bevezethetnek konkrét rendelkezéseket, amelyekben pontosabban meghatározzák az adatkezelésre vonatkozó konkrét követelményeket, és amelyekben további intézkedéseket tesznek az adatkezelés jogszerűségének és tisztességességének biztosítására”.

Ilyen tagállami rendelkezés többek között a 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 9.

pontja, amely szerint adatkezelő az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely - törvényben vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott keretek között - önállóan vagy másokkal együtt az adat kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja.

Az alperes adatkezelői „minőségének” megállapítása nem attól függ, hogy a perbeli cikk a közszolgálati vagyron részét képezi-e, mivel a GDPR 4. cikk 2. és 7. pontja, valamint az Infotv. 3. § 9. pontja alapján adatkezelő nemcsak a tulajdonos (a vagyron felett rendelkezési jogot gyakorló) személy lehet. A GDPR (158) preambulumbekzdése külön rögzíti is, hogy azt az archiválási célokat szolgáló személyes adatok kezelésekor is alkalmazni kell. Az alperes felülvizsgálati kérelmében arra helytállóan hivatkozott, hogy a jogerős ítélet iratellenesen állapította meg, hogy a hírarchívumra nem tett külön tény -vagy jogállítást, mivel a 10. sorszámú válasziratában és a fellebbezésében is megjelölte az Alap tulajdonosi joggyakorlásával és archiválásával - az adatkezelést is idesorolva - kapcsolatos tényállításait és az ezt alátámasztó jogszabályokat. A Kúria megítélése szerint a GDPR és az Infotv. fogalom meghatározása miatt az alperes által megjelölt jogszabályok értelmezése és alkalmazása (2010. évi CVXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 100. § (1) bekezdés, a 203. § 31. és 33. pont) helyett azt kellett vizsgálni, hogy az alperes végez-e adatkezelést a sérelmezett cikk tárgyában. Az alperes mint közszolgálati médiaszolgáltató általános definícióját az Mttv. 98. § (1) bekezdése határozza meg, utalva a konkrét feladataira [Mttv. 83. §, amelynek (3) bekezdése szerint részt vesz a tevékenysége során birtokába került kulturális értékek és történelmi jelentőségű dokumentumok tartós megőrzésében, archivumban való elhelyezésében, szakszerű összegyűjtésében, gondozásában is]. Közszolgálati médiaszolgáltatóként pedig a hírügynökségi tevékenységének ellátása során az Mttv. 101. §-ában meghatározott különleges közszolgálati feladatokat is ellát.

A sérelmezett cikk – bárki által megtekinthető módon - jelenleg az X. honlapon található, amelynek az impresszuma szerint az alperes a kiadója [Mttv.46. § (9) bekezdés a) pont] és a kiadásért felelős személy, vagyis az Mttv. 3. § -a alapján az alperes tartozik felelősséggel a hírarchívumban közzétett tartalomért. Az alperes hivatkozásával szemben a honlapon az nincs feltüntetve, hogy az archívumot nem az alperes kezeli, ezért helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az alperes adatkezelői minősége fennáll.

Helytállóan indult ki a másodfokú bíróság abból, hogy a felek egyezően adták elő, hogy a felperes nem járult hozzá a személyes adatának közléséhez, illetve tárolásához, a másodfokú eljárásban pedig az alperes már nem vitatta, hogy az a felperes bűnügyi személyes adata, ezért a GDPR 17. cikk (1) bekezdése alapján a törléshez (elfeledtetéshez) való jogát gyakorolhatja. Az információs önrendelkezési jog (a személyes adatok védelméhez való jog) mint alapjog is korlátozható, egyrészt az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján, valamint a GDPR 17. cikk (3) bekezdése szerinti esetekben. Az Alkotmánybíróság - az általános feltételeken túl - kidolgozta a speciális (garanciális) feltételeit is a korlátozásnak, kimondva, hogy elsősorban a célhoz kötöttség követelményének való megfelelést, a személyes adatok nyilvánosságra hozatala és a közérdek meglétének viszonyát kell mérlegelni a szükségesség -arányosság tesztjén belül {3167/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [24], [26]}. Az uniós jogban ennek az alapjognak az érvényesülését jelenleg a GDPR biztosítja. A GDPR 17. cikke (3) bekezdése alapján sem abszolút jog a személyes adatok védelméhez való jog.

Alapítvánul állította az alperes, hogy azért nem terheli a törlési kötelezettség, mert a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékozódáshoz való jog gyakorlása céljából, a személyes adatok kezelését előíró, az adatkezelőre alkalmazandó uniós vagy tagállami jog szerinti kötelezettség teljesítése, illetve közérdekből vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlása keretében végzett feladat végrehajtása és a közérdekű archiválás céljából szükséges azt fenntartania, a személyes adat törlése valószínűsíthetően lehetetlenné tenné vagy komolyan veszélyeztetné az adatkezelést.

A GDPR hatályba lépése előtt az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve biztosította a személyes adatokkal való rendelkezési szabadságot, ezért – a hasonló szabályozás miatt - az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: Európai Unió Bírósága) a törléshez való jog értelmezése tárgyában tett megállapításai a GDPR értelmezése körében is irányadóak. Az Európai Unió Bírósága már több

ügyben is megállapította, hogy ezt a társadalomban betöltött szerepének függvényében kell figyelembe venni, egyúttal az arányosság elvével összhangban biztosítva, hogy egyensúlyban legyen más alapvető jogokkal (lásd ebben az értelemben: 2010. november 9-i Volker und Markus Schecke és Eifert ítélet, C-92/09 és C-93/09, EU:C:2010:662, 48. pont; 2017. július 26-i I/15 [EU–Kanada PNR-megállapodás] vélemény, EU:C:2017:592, 136. pont). Az Európai Unió Bírósága a C-136/17. sz. ügyben hozott ítéletében az „érdekmérlegelés” szempontjainak értékelésénél arra is felhívta a figyelmet, hogy „a 95/46 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének c)–e) pontjában foglalt e követelményekből – amelyeket immár a 2016/679 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének c)–e) pontja tartalmaz – az következik, hogy idővel még a pontos, nem hibás adatokat érintő, eredetileg jogszerű adatkezelés is összeegyeztethetlenné válhat ezzel az irányelvvél vagy e rendelettel, ha ezen adatok a gyűjtésük vagy kezelésük céljára tekintettel már nem szükségesek. Ez a helyzet többek között akkor, ha az adatok e célokra és az eltelt időre tekintettel nem pontosak, nem, vagy már nem relevánsak, illetve túlzó mértékűek (2014. május 13-i Google Spain és Google ítélet, C-131/12, EU:C:2014:317, 93. pont), [C-136/2019.számú ügy, indokolás [74]]”. Ezen kívül utalt arra is, hogy „az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az érintett személyek által az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én aláírt európai egyezmény 8. cikke alapján annak érdekében benyújtott kérelmek, hogy tiltsák meg az e személyekkel szemben a múltban folytatott büntetőeljárásokról szóló különböző médiatudósítások interneten keresztül történő rendelkezésre bocsátását, megkövetelik az említett személyek magánéletének tiszteletben tartásához való jog, illetve különösen a nyilvánosság tájékozódási szabadsága közötti megfelelő egyensúly vizsgálatát. E megfelelő egyensúly megtalálása során figyelembe kell venni a sajtó demokratikus társadalomban betöltött jelentős szerepét, amely magában foglalja a bírósági eljárásokra vonatkozó beszámolók és megjegyzések készítését. A média ilyen információk és eszmék közlésében álló szerepét a nyilvánosság információkhoz jutásának joga kíséri. Az Emberi Jogok Európai Bírósága ebben az összefüggésben elismerte, hogy a nyilvánosságnak nemcsak az aktuális eseményekről való tájékoztatáshoz fűződik érdeke, hanem ahhoz is, hogy a múltbeli eseményekre vonatkozó kutatásokat végezzen, ugyanakkor a büntetőeljárások tekintetében a közérdek terjedelme eltérő, és idővel – különösen az ügy körülményeinek függvényében – változhat (EJEB, 2018. június 28., M. L. és W. W. kontra Németország, CE:ECHR:2018:0628JUD006079810, 89. és 100–102. §), C-136/17. számú, 2019. szeptember 24-i ítélet, indokolás[76]]”.

A jelen esetben az eljáró bíróságok a szükséges érdekösszemérést a felperes magánszférához, személyes adatai védelméhez fűződő joga, valamint az alperes által megjelölt, a GDPR 17. cikk (3) bekezdés a), b) és d) pontja körében a szükségesség-arányosság egybevetésével elvégezték. Az megfelel az Európai Unió Bírósága és az Alkotmánybíróság által meghatározott szempontoknak, ezért jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy fennállnak a GDPR 17. cikk (1) bekezdése szerinti feltételek. A jelenben már alapvetően jelentéktelen információról van szó, amely ráadásul nem is tekinthető teljesnek, mert a felperest jogerősen felmentő információt a cikk nem tartalmazza, az később nem került közlésre. A cikkben belül - annak lényegéhez képest - a felperes bünyügyi személyes adata nem jelentős, a felperes édesapja, Tasnádi Péter személyének megítéléséhez sem társított fontos, új információt. A mérlegelésnél tekintettel kell lenni az igen jelentős időmúlásra és arra is, hogy a felperes nem minősül közszereplőnek, illetve, hogy a közérdeklődésre számot tartó büntetőügyben a felperest jogerősen felmentették. Az időmúlás jelentőségére utal, hogy a GDPR 17.§-a „az elfeledtetéshez való jog” kifejezést is használja. Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint azt is vizsgálni kell, hogy a véleménynyilvánítás joga más, a felperes magánszféráját kímélő, illetve annak védelmét biztosító, azt nem sértő módon, például a név nélküli (anonimitással) történő tudósítással is elérhető-e... egy hír hitelessége, illetve annak megítélése önmagában egy adott személy nevének a nyilvánosságra hozatalával nem feltétlenül megerősíthető. A hitelesség ugyanis csupán akként teszi arányossá a közlést, ha az ennél kevesebbel nem teljesíthető {3212/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [53]}. A cikkben a nem közszereplő felperes neve, hanem a családi kapcsolata szolgált hírértékkel, ezért a törölni rendelt adatok megismerése lehetőségének elmaradása nem sérti a közönség tájékoztatáshoz fűződő jogát, nem veszélyezteti az archiválást, ezért a törlés megtagadása jogsértő volt.

Pfv.I.20.536/2020/8.

A világos és érthető árfolyamkockázati tájékoztatás nem tisztességtelen. Az adott szerződési feltétel akár a szerződés elsődleges tárgyának minősül, akár nem, az írásbeli szerződési feltételnek mindig világosnak és érhetőnek kell lennie.

I. A rendelkezésre álló iratanyagból megállapíthatóan megfelelő tartalmú árfolyamkockázati tájékoztatásban részesültek a felperesek mindkét szerződés esetében. Az árfolyamkockázati tájékoztatás érthető és világos volt. Megalapozottan jutottak a bíróságok azon következtetésükre, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelt az Európai Unió Bírósága által megfogalmazott feltételrendszernek is. A felperesek maguk jelentették ki: tudomásuk van arról, hogy a szerződések futamideje alatt a folyósítás napján érvényes, az I. rendű alperes által alkalmazott forint/deviza árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése esetén a devizában megállapított törlesztő részletek forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Tudomásul vették, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik. Az árfolyamkockázatból adódó veszteség lehetőségét gondosan megfontolták és fizetőképességüknek megfelelően mérlegelték.

Mindkét szerződés megkötését megelőzően a kölcsönök igénylésekor kockázatteltáró nyilatkozatot írtak alá a felperesek, kellő idő állt a rendelkezésükre a deviza alapú kölcsönök felvételével összefüggő árfolyamkockázat megfontolására, ezen túlmenően a szerződéseket tartalmazó közjegyzői okiratok V.4. pontjában is szerepel kockázatteltáró nyilatkozat az árfolyamkockázatot illetően.

Az árfolyamkockázati tájékoztatás – összhangban az Európai Unió Bíróságának a C-51/17. és a C-227/18. számú ügyekben kifejtett iránymutatásaival – megfelelő volt, hiszen kitűnt belőle, hogy a felperesekre hátrányos árfolyamváltozásnak nincsen felső határa, vagyis a törlesztő részletek akár jelentősen is megemelkedhetnek. A tájékoztatásból megállapíthatóan az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a kölcsönök futamideje alatt is bekövetkezhet. Az árfolyamkockázatot a felpereseknek azért kell viselniük, mert a kölcsönszerződések kirovó pénzneme JPY, illetve CHF volt, ugyanakkor a jövedelmük nem ezekben a devizákban keletkezett. A világos és érthető megfogalmazás követelményének megfelel az a deviza alapú kölcsönszerződés, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, amennyiben a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték emelkedhet, vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. A felperesek úgy nyilatkoztak, hogy az árfolyamkockázatból adódó veszteség lehetőségét gondosan megfontolták és fizetőképességüknek megfelelően mérlegelték. Amennyiben a felperesek úgy ítélték volna meg, hogy információhiány miatt nem tudnak megalapozott döntést hozni, nem voltak elzárva annak lehetőségétől, hogy további tájékoztatást kérjenek, erre vonatkozóan azonban adat nem merült fel. A tájékoztatási kötelezettség természetesen nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére.

II. A szerződő felek mindkét szerződés esetében a kezelési költség évi mértékét 2,4%-ban határozták meg. A kezelési költség számításának alapját a felülvizsgálati érveléssel ellentétben meghatározták, hiszen a deviza alapú kölcsön összegek éves százalékos mértéke volt a kezelési költség.

A kezelési költség a banki adminisztrációért felszámított költségátalány, ezzel szemben a kamatfelár a referencia kamatlábon (pl.: BUBOR, EURIBOR, LIBOR) felül fizetendő kamat. Mértéke általában attól függ, hogy az adott pénzügyi szolgáltató milyen kockázatúnak minősíti az adóst. A kamatfelár és a kezelési költség a felülvizsgálati érveléssel ellentétben nem egymást fedő fogalmak.

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-ei 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: irányelv) 4. cikkének (2) bekezdését átültető 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 209.§ (5) bekezdése értelmében a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó törvényi rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, ha azok egyébként világosak és érthetőek.

Az Európai Unió Bírósága a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében akként foglalt állást, hogy a „szerződés elsődleges tárgyát”, vagyis a „főszolgáltatást” megállapító szerződési feltételeknek azok

tekintendők, amelyek a szerződést jellemző szolgáltatást határozzák meg.

A kezelési költség akár a szerződés elsődleges tárgyának minősül és ebből következően az irányelv 4. cikke (2) bekezdésének a hatálya alá tartozik, akár nem, az irányelv 4. cikke (2) bekezdésében foglalt átláthatósági követelménnyel azonos követelményt ír elő az irányelv 5. cikke is, amely szerint az írásbeli szerződési feltételeknek „mindig” világosaknak és érthetőeknek kell lenniük. A világosság és az érthetőség követelményének a kezelési költséget érintő szerződési feltételek megfeleltek. Az adott szerződéses rendelkezések tisztességtelensége és ebből következő érvénytelensége nem állapítható meg.

E körben utal továbbá arra a Kúria: az Európai Unió Bírósága a C-621/17. számú ügyben kifejtette, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, nem kívánja meg, hogy a fogyasztói kölcsönszerződésben foglalt, egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételekben, amely a fogyasztót terhelő kezelési költség összegét, annak kiszámításának módját és teljesítésének idejét pontosan meghatározzák, az érintett összeg ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást is részletezzék. A kölcsönszerződéshez kapcsolódó kezelési költségre vonatkozó szerződési feltétel, amely nem teszi lehetővé az e költség ellenében nyújtott konkrét szolgáltatások egyértelmű azonosítását, a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben főszabály szerint nem idéz elő jelentős egyenlőtlenséget a fogyasztó kárára a jóhiszeműség követelményével ellentétben.

Pfv.V.20.699/2020/6.

Ha a támogató a szabálytalanság megállapításának jogkövetkezményeként állt el a támogatási szerződéstől, a kedvezményezett az elállás jogszerűségét polgári perben vitathatja. Ez esetben a polgári per tárgyát képezheti annak vizsgálata, hogy történt-e szabálytalanság, a támogatót megilleti-e az elállás joga, valamint ez a jogkövetkezmény igazodik-e a szabálytalanság súlyához.

A másodfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy a felek között a támogatási szerződés megkötésével atipikus polgári jogi jogviszony jött létre. Tévesen ítélte meg azonban, hogy az adott esetben mi adott alapot a támogatási szerződéstől való elállásra, ezért figyelmen kívül hagyta a szabálytalanságkezelést meghatározó jogszabályi rendelkezéseket [4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 83-100. §]. A perben rendelkezésre álló okiratok tartalmából következően a szabálytalansági eljárás megindításáról, lezárásáról, a jogorvoslati kérelem elbírálásáról hozott döntések a felperes szerződéses kötelezettségének a megsértésén alapultak. A felperesnek az ÁSZF 10.2. pontjában rögzített kötelezettsége a projekt fenntartása volt. Az e pontban meghatározott további kikötés egy jogosultságot határoz meg, azt tartalmazza, hogy a felperes az elidegenítés, bérbeadás, megterhelés jogát milyen feltételek mellett gyakorolhatja. A másodfokú bíróság – egyetértve az elsőfokú bírósággal – e jogosultságot tévesen értékelte megszegett szerződéses kötelezettségként. A támogatott beruházással létrehozott vagyon engedély nélküli bérbe adása nem jelenti az ÁSZF 7.1. a), c) pontjában nevesített szerződésszegést, hanem az azt okozó körülmények egyike, amelynek fennállása mellett a szabálytalansági eljárás döntéshozója szerint a kedvezményezett már nem felel meg a pályázati feltételeknek, a projekt pedig nem teljesíti a 1083/2006/EK tanácsi rendelete (a továbbiakban: Tanácsi rendelet) 57. cikk (1) bekezdésében foglaltakat. A másodfokú bíróságnak ezért ténybelileg és a következőkben kifejtettek miatt jogilag is megalapozatlan az a következtetése, hogy az alperes a bérleti szerződés előzetes jóváhagyás nélküli megkötése okán közölt elállást a felperessel, és a kedvezményezett e magatartása önmagában eredményezi a támogató elállását.

A perben rendelkezésre álló okiratok szerint a támogatási folyamat során a lebonyolításban érintett szervezet a támogatási szerződés 3.4. pontjában, az ÁSZF 10.2., 11.1., 11.2. pontjában foglaltak megsértésében megnyilvánuló jogsértés és ennek következtében pénzügyi érdeksérelem veszélye miatt szabálytalanság gyanúját észlelte. A felperessel szemben emiatt szabálytalansági eljárás megindításáról született döntés a Rendelet 84. § (4) bekezdése szerint.

A szabálytalansági gyanú alapján indult szabálytalansági eljárás lefolytatásának részletes szabályait az 547/2013. (XII. 30.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Működési kézikönyv) tartalmazza. A Rendelet a szabálytalanságkezelés rendjét akként határozza meg, hogy amennyiben a szabálytalansági eljárást lebonyolító irányító hatóság vagy közreműködő szervezet szabálytalanságot állapít meg, az eljárás az ennek megtörténtét rögzítő tájékoztatással zárul. E megállapítással szemben jogorvoslatnak van helye,

amelyet a központi koordinációs szerv bírál el. A jogorvoslati kérelem alapján a központi koordinációs szerv a következő tartalmú megállapításokat teheti: helybenhagyja a szabálytalansági megállapítást; megsemmisíti azt; megsemmisíti a szabálytalansági megállapítást és új szabálytalansági eljárás lefolytatására utasítja a lebonyolításban résztvevő szervezetet. Lehetősége van továbbá arra is, hogy amennyiben a szabálytalansági döntésben foglaltakhoz képest új gyanú merül fel, a szabálytalansági eljárást lefolytató szervezetet új szabálytalansági eljárás lefolytatására utasítsa. A jogorvoslati kérelem elbírálásáról a központi koordinációs szerv tájékoztatást küld a szabálytalansági eljárás során eljáró szervezetnek, amely gondoskodik a döntés közléséről. Az irányító hatóság ezen a módon nyilatkozik – a döntés tartalmától függően – a támogatás visszavonásáról és a szerződéstől való elállásról.

A Kúriának a pénzügyi támogatásokkal kapcsolatos perek hatásköri kérdéseiről szóló 1/2012. (XII. 10.) KMK-PK véleménye értelmében közigazgatási hatáskör csak akkor állapítható meg, ha arról jogszabály – az első fokon eljáró hatóság megnevezésével – egyértelműen rendelkezik. A szabálytalanságot megállapító és a jogkövetkezményt elrendelő döntés a Rendelet konkrét jogszabályi rendelkezésének hiányában nem minősül hatósági határozatnak, a döntés meghozói nem közigazgatási hatóságként járnak el. A Rendelet 83-100. §-a szerinti eljárás, illetve az azon alapuló döntés jogszerűsége ezért önállóan, hatósági határozatként közigazgatási bíróság előtt nem vitatható. Az Alkotmánybíróság a 3385/2018. (XII. 14.) AB határozatban kifejtette, hogy a szerződéstől való elállás és a támogatás visszafizetésének kötelezettsége esetén a kedvezményezett jogvédelme polgári perben biztosítható [1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 7. § (1) bekezdés]. Nincs akadálya a bírósági út igénybevételenek, illetve a polgári perrendtartás szerinti jogorvoslati lehetőségek igénybevételenek, továbbá annak sem, hogy a bíróság a szerződéstől való elállás jogszerűségét érdemben megvizsgálja. A szabálytalansági eljárás belüli jogorvoslat további igénybevételenek korlátozása nem értelmezhető a polgári perrendtartás szerint a feleket és a bírót megillető jogosultságok és kötelezettségek korlátozásaként, így a bizonyítás vagy a jogorvoslat vonatkozásában is a polgári perrendtartás szabályai alkalmazandók. Mindezekre tekintettel az elállás jogszerűsége körében a szabálytalanság tényleges megvalósulása polgári perben vitássá tehető, azt az eljáró bíróságnak érdemben vizsgálnia kell.

A perbeli jogvita elbírálása során mindezekre tekintettel jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy a szabálytalansági eljárásban a Rendelet 90. §-a alapján szabálytalanság megtörténtét megállapító és jogkövetkezményként elállást, valamint visszafizetést elrendelő döntés született, és az alperes a támogatási szerződéstől való elállásról ennek alapján nyilatkozott.

A Rendelet a 123. §-ának a) pontjában a jogalkotó deklarálta, hogy a Tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg, az Európai Unió jogának érvényesülését szolgálja. A Rendelet szabálytalanság fogalmát meghatározó rendelkezését ezért a Tanácsi rendeletre és az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) gyakorlatára tekintettel kell értelmezni [az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének (3) bekezdésében lefektetett, ún. lojális együttműködés elve]. A Rendelet 2. § (1) bekezdésének 24. pontja értelmében szabálytalanság: a Tanácsi rendelet 2. cikk 7. pontjában foglaltak, továbbá a nemzeti jogszabályok előírásainak és a támogatási szerződésben a felek által vállalt kötelezettségeknek a megsértése, amelyek eredményeképpen Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek. A Tanácsi rendelet 2. cikkének 7. pontjában meghatározott szabálytalanság a közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági megvalósító cselekedetéből vagy mulasztásából adódó bármiféle megsértése, amely az Európai Unió általános költségvetését az általános költségvetésre rótt indokolatlan költség formájában sérti vagy sértheti. A Bíróságnak a szabálytalanság fogalmát értelmező gyakorlatát a Kúria a BH2019. 304. számon közzétett Pfv.V.20.231/2018/11. számú határozatában részletesen ismertette és azt a jelen ügyre is irányadónak tartotta.

Mindezek figyelembevételével a Tanácsi rendelet és a Rendelet alapján szabálytalanság megállapítására akkor kerülhet sor, ha a kedvezményezett az uniós jog, valamint a nemzeti jogszabályok előírásait és a támogatási szerződésben vállalt kötelezettségeit – bármilyen módon – megsértette, és ez azt eredményezi, hogy Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek. Pénzügyi érdeksérelem alatt pedig azt is kell érteni, hogy az uniós alapokból megvalósuló finanszírozás miatt az Európai Unió általános költségvetése az indokolatlan költség felmerülése okán sérül vagy sérülhet. A pénzügyi érdeksérelem megállapításához nem kell valamilyen összecszerűen meghatározható kárt vagy egyéb vagyoni hátrányt kimutatni. A pénzügyi érdeksérelem megvalósul önmagában azzal, hogy valamely projekt uniós, valamint a nemzeti joggal össze nem egyeztethető finanszírozása az Európai

Unió általános költségvetését indokolatlan költség formájában terhelte vagy terhelheti. Ennek megfelelően Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek, ha a közpénzek nem szabályszerű felhasználása a költségvetésben indokolatlan kiadási tételt eredményez.

A szabálytalanság fogalmából következően a támogatási szerződéstől való elállás jogszerűsége nem egyedül a jogsértő magatartás alapján ítélandó meg. Az eljáró bíróságok azonban csak ennek tulajdonítottak jelentőséget, de úgy, hogy ebből is kiemelték egy elemet, a bérleti szerződés előzetes jóváhagyás nélküli megkötését. Az adott esetben a szabálytalansági eljárást lezáró döntés szerint a szabálytalanságot az a jogellenes magatartás valósította meg, hogy a felperes szerződést szegve már nem felelt meg a pályázati feltételeknek, nem teljesítette a projekt fenntartási időszakára előírt kötelezettségét. A pénzügyi érdeksérelem pedig – amely a szabálytalanság másik fogalmi eleme – abban nyilvánult meg, hogy a támogatás felhasználására nem a projekt céljának megfelelően került sor.

A felperes a keresetét a szabálytalanság jogkövetkezményeként elrendelt elállásra alapította. Polgári bíróság előtt az ilyen okból közölt elállás jogszerűségét vitathatta. A másodfokú bíróság álláspontjával ellentétben a per tárgyát képezi annak vizsgálata, hogy történt-e szabálytalanság, azaz olyan jogsértő magatartás, amely egyúttal pénzügyi érdeksérelemet is okoz vagy arra alkalmas. A perben a bíróság azt is vizsgálhatja, hogy megillette-e a Rendelet 35. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az elállás joga az alperest, ha megtörtént a megállapított szabálytalanság, és igazodott-e ez a jogkövetkezmény a szabálytalanság súlyához. A Rendelet 90. § (4) bekezdése ugyanis ez utóbbi szerint korlátozza a jogkövetkezmény megállapítását.

Pfv.I.20.772/2020/8.

A bíróság a felperes szerződésben kifejezett nyilatkozatával ellentétesen nem észlelheti a szerződés semmisségét.

A semmisség hivatalból történő észlelésével kapcsolatban a Kúria 1/2005. (VI.15.), valamint a 2/2010. (VI.28.) PK véleményei adnak eligazítást. A kollégiumi vélemények szerint a hivatalbóli eljárás kötelezettsége a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmisségre vonatkozik [2/2010. (VI.28.) PK vélemény 4/A. pont], azzal, hogy ennek körében lehetőséget kell biztosítani, hogy a felek az érvénytelenség megállapításának esetére érdemben nyilatkozhassanak, ezt követően pedig a kereset és az ellenkérelem keretei között kell állást foglalni az érvénytelenségről és jogkövetkezményeiről [1/2005. (VI.15.) PK vélemény].

Az adott esetben a jogi képviselővel eljáró felperesek a bíróság kifejezett tájékoztatása és ezt követően feltett kérdésére nyilatkoztak úgy, hogy a végrehajtás megszüntetése iránti keresetüket kizárólag az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás elégtelenségére és az egyező akaratnyilatkozatok ez okból fennálló hiányára, a szerződés létre nem jöttére alapítják, egyéb hivatkozással nem kívántak élni. Ismételt bírói kérdésre ugyanezen a tárgyaláson azt is előadták, hogy korábbi, esetlegesen eltérő kereseti kérelmeiket nem tartják fenn. Az elsőfokú bíróság ismertetett eljárása mindenben megfelel a PK vélemények hivatkozott iránymutatásának: az elsőfokú bíróság tájékoztatta a felpereseket az érvénytelenség (semmisség) felmerülő szabályairól és lehetőséget adott nyilatkozataik pontosítására, ám a felperesek kifejezetten úgy nyilatkoztak, hogy érvénytelenségre (semmisségre) nem hivatkoznak.

Ilyen körülmények között, a fél kifejezett nyilatkozatával ellentétes eljárásra a bíróságnak nincs lehetősége, a tájékoztatást követően előadott nyilatkozatokhoz kötve van [Pp. 3. § (1), (2) bekezdés]. Az egyéb lehetséges érvénytelenségi okok tekintetében sem terheli a bíróságot a hivatalbóli eljárással kapcsolatos mulasztás, a felperesek ugyanis kifejezett bírói kérdésre azt adták elő, hogy egyéb jogcímen sem kívánnak érvénytelenségi keresettel élni, kizárólag a szerződés létre nem jöttére hivatkoznak. A Kúria hangsúlyozza, hogy az officialitás bizonyos körben kiegészíti ugyan a fél eljárési rendelkezési jogát, annak ellenében azonban nem alkalmazható: a peres fél tájékoztatást követően előadott nyilatkozatát nem írhatja felül. Mindezek miatt a bíróságok nem sértettek eljárési szabályt, amikor a felperesek kifejezett nyilatkozatára tekintettel mellőzték az érvénytelenséggel kapcsolatos további hivatalbóli eljárást. A hivatalbóli észlelés kötelezettsége a 2/2010. (VI.28.) PK vélemény értelmében egyébként is csak a bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmisség esetében terheli a bíróságot, a perbeli végrehajtás alapjául szolgáló szerződés nyilvánvaló érvénytelensége

azonban nem áll fenn, ilyen előadást – az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás kivételével – a felülvizsgálati kérelem sem tartalmazott.

Az előzőekben kifejtettek szerint nem „odázták el” a bíróságok a semmisség hivatalból észlelését: a felperesek kifejezett bírói tájékoztatást követően megtett nyilatkozatával szemben nem volt eljárás lehetőség a semmisség hivatalbóli vizsgálatára.

Megjegyezte ugyanakkor a Kúria, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás megfelelése miatt annak anyagi jogi feltételei sem álltak fenn, az alperes által nyújtott tájékoztatás mind a jogszabályoknak, mind a magyar, mind az uniós bírói gyakorlatnak megfelel. A külön okiratba foglalt tájékoztatás rögzítette a fizetési kötelezettség árfolyammozgásból adódó jelentős emelkedésének lehetőségét, a veszteség kockázatát, azt, hogy e körülmény miatt a felperesek kockázata a forint hitelekhez képest fokozott és az teljes mértékben őket terheli. Az így megfogalmazott tájékoztatásból egyértelműen megállapítható, hogy a törlesztő részletek nagysága a külföldi valuta forint árfolyamának függvénye, a változás jelentős mértékű is lehet, a futamidő alatt bármikor bekövetkezhet és kizárólag az adókat terheli. Mindez az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes, átlagos fogyasztók számára nem jelenthette, hogy a kockázat nem valós, valamely körülmény által korlátozott, vagy nem őket terheli. A 2/2014. számú polgári jogegységi döntés értelmében mindez azt jelenti, hogy az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos szerződéses rendelkezés világos és érthető, ezért, mint főszoigálatás tisztességtelensége a Ptk. 209. § (4) és (5) bekezdése értelmében nem vizsgálható.

A szerződéses rendelkezés „áttárgyalásának” kérdése a kikötés érdemi vizsgálatát jelenti, ennek előfeltétele azonban – tekintve, hogy főszoigálatásról van szó – az azzal kapcsolatos előzetes tájékoztatás elégtelensége, ez azonban a kifejtettek miatt nem volt megállapítható. Az alperesi tájékoztatás az utóbb keletkezett C-51/17. számú Európai Unió Bírósága ítélet követelményeinek is eleget tett: kifejezetten figyelmeztetett a kockázat jelentős veszélyére.

Pfv.VI.21.350/2020/7.

A másodfokú bíróságnak rPp. 253. § (3) bekezdés alapjá ninc eljárásjogi lehetősége az elsőfokú bíróság által tévesen fenn nem tartottnak minősített, így el nem bírált keresetek érdemi vizsgálatára, ugyanis e keresetek tekintetében az elsőfokú bíróság a felperes által perbevitt jogról egyáltalán nem tárgyal, arról nem foglalt állást.

A Kúria a felperes Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasította az alábbiakra tekintettel:

A felperes által ezen kérelme alapjául hivatkozott C-51/17. számú határozatban az Európai Unió Bírósága a 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) 1. cikk (2) bekezdésének értelmezése körében egyértelműen állást foglalt abban a kérdésben, hogy bizonyos körülmények között a tisztességtelen feltételnek a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével való helyettesítése – egyezően a C-26/13. ítéletben kifejtettekkel – megfelel a fogyasztói irányelv 6. cikk (1) bekezdés céljának. Utalt arra is, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) 3. §-ának (2) bekezdése és a 2014. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: DH3 törvény) 10. §-a szerint a nemzeti jogalkotó olyan feltételt léptetett az árfolyamrészről szóló feltétel helyébe, amely előírja, hogy a szerződő felek között a Magyar Nemzeti Bank által meghatározott, az esedékesség időpontjában jegyzett árfolyamot kell alkalmazni. A fogyasztói irányelv 1. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy ezen irányelv hatálya nem terjed ki a kötelező érvényű nemzeti jogszabályi rendelkezéseket tükröző azon feltételekre, amelyek a kölcsönszerződés fogyasztóval történő megkötését követően váltak a szerződés részévé, és amelyek arra irányulnak, hogy a nemzeti bank által meghatározott árfolyamot előírva más szabályt léptessenek a szerződés valamely semmis feltétele helyébe [Európai Unió Bírósága C-51/17. 2. pont].

A felek közti kölcsönszerződés felperes által hivatkozott módosult ún. devizaátváltási kikötése a DH3 törvény 3. §-án és 10. § (1) bekezdésén alapul, amely rendelkezéseket az Európai Unió Bírósága a fenti döntésében a fogyasztói irányelv értelmezésével vizsgált és a fogyasztói irányelv hatálya alól kizárt. Erre tekintettel az I. rendű alperes jogelődjét nem terhelte sem hivatalból észlelési, sem tájékoztatási

kötelezettség, így a felperes által indítványozott körben nem volt indok előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.234/2020/4.; Gfv.VII.30.235/2020/5.; Gfv.VII.30.239/2020/3.; Gfv.VII.30.241/2020/4.

A ténytanúsítványra vonatkozó szerződéses rendelkezés nem tisztességtelen. A szerződés érvényességét, ezen belül tisztességtelenségét a szerződés megkötésekor fennálló tények, és érvényben lévő jogszabályok tükrében kell vizsgálni.

A perbeli szerződéses feltétel tisztességtelenségét az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) és a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) vonatkozó szabályainak alkalmazása során a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) céljainak megfelelően kell értelmezni. Az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatai nem rendelkeznek erga omnes hatállyal (66/80.sz. International Chemical Corporation-ügy, 18.pont), ami a magyar nemzeti eljárásjogban ismert jogegységi határozat jellegét önmagában kizárja. A tagállami bíróságoknak az uniós jog értelmezése és alkalmazása során az Európai Unió Bírósága joggyakorlatát követniük kell (28/62. sz. Da Costa-ügyben kifejtett indokok miatt), ezért a másodfokú bíróság helyesen vizsgálta az Európai Unió Bírósága C-34/18. számú, a perbeli tényálláshoz nagyon hasonló ügyben hozott ítéletében a ténytanúsítvány tisztességtelensége vizsgálata körében megfogalmazott szempontokat.

A Kúriának azt kellett vizsgálnia, hogy a per tárgyát képező szerződéses kikötés a szerződés megkötésének idején hatályos jogszabályi rendelkezésekre tekintettel (6/2013. PJE határozat III.2. pont) tisztességtelen így érvénytelen szerződési feltételnek minősül-e. Ez a jogértelmezés jelenik meg az Európai Unió Bírósága joggyakorlatában is (Európai Unió Bírósága C-229/19. és C-289/19. számú egyesített ügyek [52] pont.).

A Kúria a perbeli keresettel támadott szerződési feltétellel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses kikötés tisztességtelensége megítélésének kérdésében az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában, illetve BH 2018.146. számú határozatában már állást foglalt, amely döntések a Kúria következetes - jelen perben is irányadónak tekintendő – joggyakorlatát tükrözik. Az ott kifejtettektől a Kúria jogegységi eljárás kezdeményezése és eltérő tartalmú jogegységi határozat nélkül nem is térhet el. A Kúria a hivatkozott határozatokban és azt követően hozott határozataiban kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. A fenti ügyekben akként foglalt állást, hogy az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntéseinek jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az rPtk. 242. §-ában, az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 206. §-ában, az 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakba: Vht.) 21. §-ában, a 1991. évi XLI. tv. (a továbbiakban: közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésében, a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg, ennek ellenkezőjét a perben eljáró bíróságok téves jogkövetkeztetéssel állapították meg.

A magyar jogban a bizonyítási teher eljárásjogi fogalom, valamely anyagi jogi igény polgári perben történő érvényesítése esetén a jogvita érdemi eldöntése szempontjából releváns tény bizonyíthatatlansága következményére, a bíróság érdemi döntésében kifejezésre jutó hátrányára utaló szabály [1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 3. § (3) bekezdés]. Alkalmazásra akkor kerül, ha a bizonyításra kötelezett fél nem tesz eleget e kötelezettségének. Az rPp. 164. § (1) bekezdés alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy a bíróság azokat valóban fogadja el. Eszerint a főbizonyítás a kereset vagy a keresettel szembeni védekezés alapjául szolgáló tények fennállására, valóságára, míg az ellenbizonyítás - a főbizonyító fél perbeli ellenfelének a cselekményeként - ugyanezen tények fenn nem állására, valótlanságára vonatkozik. A bizonyítási teher átfordulása azt jelenti, hogy a fő- és az ellenbizonyításra köteles fél személye felcserélődik. Ez alapulhat

törvényi vélelmen, eljárásjogi rendelkezésen (pl. sajtó-helyreigazítási per) vagy anyagi jogi szabályon [pl. a Ptk. 242. § (1)-(2) bekezdésben szabályozott tartozáselismerés]. A perbeli kikötés esetén egyik eset sem áll fenn, vagyis a szerződési kikötés a bizonyítás kötelezettségét és terhet nem változtatja meg.

Az rPp. 195. § (1) bekezdése értelmében a közokirat teljesen bizonyítja az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát. Ez az adott ügyben a támadott kikötéssel együtt is csupán azt jelenti, hogy az I. rendű alperes kérelmére kiállított közjegyzői okirat azt tanúsítja, hogy az I. rendű alperes könyvei, nyilvántartásai szerint az adós felperesnek aktuálisan milyen összegű tartozása áll fenn. A ténytanúsítvány tehát a jogerős ítéletben kifejtett téves állásponttal szemben, nem az adós fennálló tartozásának – vagy annak helyességének - közokirati bizonyítéka. A tartozás összegének fogyasztó általi vitatására ezért nem az rPp. 195. § (6) bekezdése szerinti ellenbizonyítás szabályai az irányadók. A kölcsönszerződés felmondása esetén pedig annak jogszerűségével kapcsolatos polgári perben az rPp. általános rendelkezései vonatkoznak.

A Kúria az előző pontokban már hivatkozott BH 2018.146. számon közzétett határozatában azt is kifejtette, amennyiben a kölcsönszerződés vizsgált kikötésének tartalma mégsem volna egyértelműen megállapítható, az rPtk. 207. § (2) bekezdésében foglalt értelmezési szabály alkalmazása válna szükségessé. Aszerint a vitás tartalmú általános szerződési feltétel – vagy fogyasztói szerződés – tartalmát a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezés szerint kell megállapítani. A vizsgált szerződéses feltétel értelmében a közjegyzői tanúsítvány pusztán az I. rendű alperes egyoldalú – a felperes teljesítésével összefüggésben nyilvántartott adatokra vonatkozó – nyilatkozatához kapcsolódik. A per tárgyává tett kikötésnek tehát az rPtk. 207. § (2) bekezdésére figyelemmel sem tulajdonítható olyan tartalom, amely kihatna a felek igényérvényesítési és bizonyítási lehetőségeire, kötelezettségeire. A perbeli szerződéses kikötés tehát a felperes jogi helyzetét nem érinti, azt nem teszi hátrányosabbá.

A Kúria nem értett egyet a másodfokú bíróság azon álláspontjával sem, hogy a végrehajtási záradék kibocsátásához megkövetelt jogszabályi előírások nem teljesülnének a perben támadott szerződési feltétel nélkül. Ezzel szemben változatlanul fenntartja az előző pontokban már hivatkozott közzétett határozataiban kifejtett azon álláspontját, hogy a perben támadott kikötés nem befolyásolja a kölcsönszerződésből eredő követelés kapcsán a végrehajtási záradék kiállításának a feltételeit, tehát nem érinti a szerződő felek igényérvényesítési, illetve védekezési lehetőségeit, és nem hat ki a végrehajtási záradék alapján indult végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perekben a bizonyítási kötelezettség alakulására sem.

Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a közjegyzői tv. 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak. A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.

A közjegyzői tv. 111. § (1) bekezdésének és 136. § (1) bekezdésének g) pontjának rendelkezései alapján az I. rendű alperesnek tehát a kölcsönszerződés támadott kikötése hiányába is lehetősége van arra, hogy közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását kérje a nyilvántartásai szerinti felperesi tartozás összegéről, továbbá arról a tényről, hogy a kölcsönszerződést felmondta. A jogerős ítéletnek ezzel ellentétes jogi következtetése a Kúria megítélése szerint egyebekben ellentétes a Kúriának a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 23/C. §-a alkalmazásának egyes kérdéseiről szóló 3/2020. Polgári jogegységi határozatában kifejtettekkel. A hivatkozott szabályozás megegyezik a szerződéskötés idején hatályos 21. § (1) bekezdésében írtakkal. Az ebben foglaltak szerint ugyanis egyrészt a végrehajtási záradék kiállítása során a közjegyző nem vizsgálhatja a tartozás összegét, nem foglalhat állást arról, hogy a tartozás fennáll-e és milyen összegű, másrészt a közjegyzői tv. 144. § (1) bekezdésében foglaltak sem képezik akadályát annak, hogy a közjegyző a közjegyzői tv. 136. § (1) bekezdés g) pontja alapján a jogosult nyilatkozatáról (mint „egyéb jogi jelentőségű tényről”) tanúsítványt állíthasson ki. A közjegyzői tv. 136. § (1) bekezdés g) pontja és 144. §-a szerinti eljárás keretében a közjegyző az általa

észlelt tényeket tanúsíthatja jegyzőkönyvi formában. Ez lehet valamely állapot, fizikailag észlelhető körülmény, jelenlévő személy előadott nyilatkozata.

Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A peres felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az I. rendű alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetőleg terhelnék. A bizonyítási teher pedig az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is az rPp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően alakul. Az igényérvényesítés lehetőségei, a bizonyítási teher alakulása körében tehát a kölcsönszerződés II.11.5. pontjában foglaltak a felperes jogi helyzetét nem érintik, semmilyen módon nem teszik hátrányosabbá.

A jogerős ítélet a perbeli szerződéses rendelkezést a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés i) pontjába ütközően is tisztességtelennek találta, mert megítélése szerint az lehetővé teszi a hitelező számára a jogvita egyoldalú lezárását. A Kúria nem értett egyet a jogerős ítéletnek ezzel a következtetésével sem az alábbiak miatt.

Maga a jogerős ítélet is azt rögzíti, hogy a szerződés megkötésekor nem állt fenn olyan jogszabályi rendelkezés, amely lehetővé tette volna az I. rendű alperes részére a jogvita egyoldalú lezárását, mert a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátása esetén az adós felperes az rPp. 369. § szerinti végrehajtás korlátozása, illetve megszüntetési iránti, valamint érvénytelenségi pert is indíthatott, és a végrehajtási per megindítása esetén az rPp. 370. § alapján kérhette a végrehajtás megszüntetését is. Ezt támasztja alá egyebekben az Európai Unió Bírósága C-34/18. számú ítéletének indokolása (annak [53]-[59] pontjai) is.

A korábban kifejtettekre tekintettel a jogvita érdemi elbírálására nem hathat ki a szerződés megkötését követően közel 10 évvel később hatályba lépett megváltozott eljárásjogi szabályozás, amely a végrehajtási perekre vonatkozó rendelkezéseket jelentősen módosította. Ettől függetlenül a Kúria rámutat arra, hogy a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) megváltozott szabályaira tekintettel sem lehet alappal arra a következtetésre jutni, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés i) pontja alapján tisztességtelen.

Az rPp. rendelkezéseivel szemben a Pp. 528. § (2) bekezdése a végrehajtási per keretei között valóban nem teszi lehetővé a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal és a vele egy tekintet alá eső okirattal elrendelt végrehajtás megszüntetését és korlátozását a követelés létre nem jöttére történő hivatkozással. Ugyanakkor az új szabályozás ezzel nem vesz el jogot az adóstól, nem zárja el attól, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényes létrejöttét perben vitássá tegye, és ennek megállapítása iránt pert kezdeményezzen. Azokban az esetekben ugyanis, amikor a végrehajtás elrendelését nem előzte meg a követelés érvényes fennállásának az érdemi elbírálása, az adós az általános szabályok szerint megindított, a követelés érvényes létre nem jöttére alapított perben kérheti a sérelmezett jogviszony anyagi jog szabályai szerinti rendezését. Ebben a perben pedig az Pp. 129. §-a alapján ugyanolyan feltételek mellett kérheti a perbíróstól a folyamatban lévő végrehajtás felfüggesztését, mint azt az rPp. 370. §-a szerint tehette. Az ügyben megváltozott jogszabályi környezetre tekintettel sem lehet alappal olyan jogkövetkeztetésre jutni, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés elzárja a fogyasztót az igényérvényesítéstől, vagy ezt érdemben korlátozná.

A kifejtettek alapján alapvetően téves a jogerős ítéletnek „a jogvita végleges lezárása körében” kifejtett azon álláspontja, hogy a perbeli feltétel tisztességtelenségének a megállapítása iránti keresetet jogerősen elutasító ítélethez fűződő anyagi jogerőhatás azt jelentené, hogy a felperes nem vitathatja a tartozás összegét, vagy nem indíthatna pert a tartozás összegét befolyásoló feltétel tisztességtelensége, illetve az egész szerződés érvénytelensége iránt. Éppen ellenkezőleg, ettől az adós nincs elzárva, tekintettel arra, hogy az alperesi nyilatkozat nem az adós fennálló tartozásának a közokirati bizonyítéka, illetve nem a perben támadott szerződési feltétel teszi lehetővé a ténytanúsítvány kiállítását.

A másodfokú bíróság végül érvelt azzal is, hogy a jogvita egyoldalú lezárását eredményező helyzet áll elő azáltal is, ha az I. rendű alperes gyakorolja a perbeli szerződés biztosítására kötött jelzálogszerződés 7.2-7.6. pontjaiban biztosított jogát, és nem záradékolással, hanem a zálogtárgy végrehajtáson kívüli

értékesítésével érvényesíti a zálogjogát. Ezzel kapcsolatban a Kúria hangsúlyozza, hogy ezt a helyzetet nem a perben támadott szerződési feltétel teszi lehetővé, hanem kifejezetten a szerződő feleknek az ettől teljesen független, a kölcsönszerződéshez kapcsolódó jelzálogszerződés 7.2-7-6. pontjában foglalt, és az rPtk. 255. § (1) bekezdésében, illetve 257-258. §-ai által lehetővé is tett megállapodása. Ezt a biztosítéki szerződést, és a benne szereplő szerződési feltételt egyrészt - ahogyan arra a felülvizsgálati kérelem helytállóan hivatkozott - a felperes módosított keresetében nem is támadta, annak vizsgálata nem volt a per tárgya. Másrészt a jelzálogszerződés ezen pontjából nem következik a perben támadott szerződési feltétel tisztességtelensége, tekintve, hogy azok egymástól függetlenek. A Kúria emiatt csupán utal arra, hogy a jogerős ítélettel szemben egyébként még ebben az esetben is van lehetőség a folyamat megállítására és bírósági beavatkozásra. Amennyiben ugyanis a felperes vitatja a kimutatott tartozás összegét és akár erre alapítva, vagy akár a szerződés egészének, vagy annak egy részének az érvénytelenségére iránt pert kezdeményez, a Pp. VIII. fejezetében szabályozott ideiglenes intézkedés jogintézményével megakadályozhatja a zálogtárgy végrehajtáson kívüli értékesítését is a jogvita eldöntéséig.

A szerződéses kikötés tisztességtelensége megállapításának az rPtk. 209. § (1) bekezdésében írt feltétele mindezekre figyelemmel nem valósult meg, mivel az I. rendű alperes a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit nem határozta meg a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára. Az irányadó törvényi szabályozáshoz képest nem biztosított kedvezőtlenebb jogi helyzetet a fogyasztó felperes számára, a kikötés nem fosztja meg, nem is korlátozza a felperest a jogszabály alapján őt megillető vitatás, igényérvényesítés lehetőségétől sem.

Gfv.VII.30.330/2020/8.

Amennyiben a fogyasztó több, eltérő helyen levő szerződési feltétel egybevetésével csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat mibenlétét, az árfolyamkockázat összefüggései számára átláthatóan nem jelennek meg, az árfolyamkockázat viselését a fogyasztóra hárító kikötés tisztességtelen.

A felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján a Kúriának a per érdemét illetően abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a perbeli lízingszerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó tartalma megfelelt-e az érthető és világos megfogalmazás követelményének vagy sem. A Kúria ebben a kérdésben nem értett egyet a jogerős ítéletben kifejtettekkel, és az eljáró bíróságok közül az elsőfokú bíróság álláspontját osztotta az alábbiak miatt.

Ennek a kérdésnek a megítélése körében a Kúria a felperes perbelivel azonos szerződési feltételeinek releváns kikötéseit előtte folyamatban volt ügyekben korábban már – így a Gfv.VII.30.181/2019., Gfv.VII.30.034/2019. és a Gfv.VII.30.112/2020. ügyszámú eljárásokban, továbbá a BH2020. 45. számon közzétett határozatában is – vizsgálta, következtetését, miszerint az árfolyamkockázat összefüggései a vizsgált szerződési feltételek alapján nem jelennek meg a fogyasztó számára áttekinthetően, világos és érthető tartalommal, az alábbiak szerint ebben az ügyben is irányadónak tartja.

Az árfolyamkockázat mibenlétét szabályozó szerződéses feltételek átláthatóságával kapcsolatban felállított követelményrendszert maga a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv), az irányelvet a hazai jogba átültető szabályozás, valamint az Európai Unió Bíróságának a fogyasztói irányelvet kötelező jelleggel értelmező ítéletei adják meg, miként azokat a Kúria is értékelte és figyelembe vette vonatkozó jogegységi döntése meghozatalakor [2/2014. PJE jogegységi határozat 1. pontjához tartozó indokolás].

Az árfolyamkockázat a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből adódó, szükségképpen és automatikus következmény [6/2013. PJE jogegységi határozat III/2. a) pontjához tartozó indokolás]. A kölcsön- vagy lízingszerződés részét képező általános szerződési feltételeknek a kölcsönbe-, illetve lízingbevevő fizetési kötelezettségét, így az árfolyamkockázat viselését szabályozó kikötései adott esetben nem világos, nem érthető jellegük miatt, a kikötések tisztességtelenségén keresztül idézhetik elő a szerződés érvénytelenségét. Az általános szerződési feltételekben szereplő, az árfolyamkockázat mibenlétére, tartalmára, viselésére vonatkozó kikötés akkor világos és érthető, ha az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára felismerhető, hogy a számára kedvezőtlen

árfolyamváltozás korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának felső határa nincs [2/2014. PJE jogegységi határozat III/1. pontjához tartozó indokolás]. A világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság elvéből következően – amelyet az Európai Unió Bírósága többek között a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében is értelmezett – a vizsgált szerződéses feltétel tekintetében a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni a szerződéskötéskor, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, árfolyamkockázat esetén azt, hogy a jövedelme szerinti pénznem leértékelődésével annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan.

Nem fogadható el a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként, ha a fogyasztó több, külön okiratban szereplő szerződési feltétel együttes értelmezése, vagy több rendelkezés egybevetése alapján csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat mibenlétét, fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását. Amennyiben a szerződési feltételek összetett, nem áttekinthető szerkezeti kialakítása miatt az árfolyamkockázattal kapcsolatos összefüggéseket – az eltérő helyen lévő kikötések felkutatásával és értelmezésével – magának a fogyasztónak kell megkísérelnie azonosítani és felismerni, az általános szerződési feltételek érintett kikötései nem tekinthetők világosnak és egyértelműnek.

Önmagában a kockázatteltáró nyilatkozat hiánya nem teszi tisztességtelenné a devizaalapú kölcsön- vagy lízingszerződés vizsgált feltételeit. A felek közti szerződés egyéb feltételei vagy további okirat, a fogyasztó részére a szerződéskötéshez kapcsolódóan adott külön tájékoztatás egyaránt alkalmas lehet az árfolyamkockázat mibenlétére és viselésére vonatkozó kikötések átláthatóságának biztosítására. A fogyasztó részére a szerződéskötéshez kapcsolódóan szóban vagy írásban külön adott, igazolt tájékoztatás hiányában az árfolyamkockázat mibenlétére vonatkozó tájékoztatás tartalma a felek közti szerződés, a részévé vált üzletszabályzat rendelkezéseinek tételes vizsgálatával tárható fel.

Az ügyben eljáró bíróságok helyesen, az alperes részére a szerződéskötéshez kapcsolódóan írásban adott külön tájékoztatás hiányában, továbbá arra tekintettel, hogy maga a felperes sem állított, sem pedig nem igazolt a szerződéses tartalmat meghaladó és a megfelelő tartalmú tájékoztatást az alperes részére, a felek közti szerződés és a részévé vált üzletszabályzat vizsgálatával elemezték az árfolyamkockázat mibenlétére vonatkozó tájékoztatás tartalmát.

Az üzletszabályzat kikötései alapján azt az alperes valóban számításba vehette, hogy a perbeli lízingszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, azonban annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa, az üzletszabályzat több, különböző helyen, nem áttekinthető szerkezetben szereplő, számos esetben egyébként is homályos megfogalmazású szerződési feltételének együttes értelmezése és egybevetése alapján legfeljebb csak kikövetkeztetni tudta. Nem tekinthető ilyen kifejezett magyarázatnak az üzletszabályzat I.20.c. pontja sem, ez a pont ugyanis csak egy a fogyasztó számára sem az összetevőit, sem a végeredményét tekintve nem számszerűsíthető, nem értelmezhető matematikai képletet rögzít, az árfolyamkockázat lényegének, gazdasági következményeinek szóveges magyarázatát nem adja. A II.4. pont lényegében a lízingbeadó nyilatkozata arról, hogy a kamatváltozás II-öt (árfolyamváltozást) milyen gyakorisággal terheli ki, amelyet azonban – a már kifejtettek szerint – nem előzött meg, nem támasztott alá a pénzügyi intézmény számára előírt tájékoztatási kötelezettség megfelelő tartalmú, igazolt teljesítése. A jogerős ítéletben foglaltakkal ellentétben külön kifejezett magyarázatot, tájékoztatást az üzletszabályzat az árfolyamkockázat mibenlétére, annak a fogyasztó alperes fizetési kötelezettségére gyakorolt hatására vonatkozóan nem tartalmaz.

Az általános szerződési feltételek ilyen szabályozási megoldása nem felel meg az átláthatóság követelményének, nem tekinthető világosnak és érthetőnek, miáltal nem állapítható meg, hogy az alperes az árfolyamkockázat korlátlan viselésére az adott kockázat mibenlétével összefüggésben, annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatása ismeretében vállalt volna kötelezettséget.

Az árfolyamkockázat fogyasztóra hárítása a szerződés elsődleges tárgyához tartozik, a főszolgáltatás része, ezáltal az erre vonatkozó kikötések tisztességtelensége a teljes szerződés érvénytelenségéhez vezet. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a keresetet elutasította, hiszen az érvénytelenség általános jogkövetkezménye, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis semmis szerződés alapján nem lehet fizetésre kötelezni a fogyasztót. Az érvénytelenség további jogkövetkezményeinek vizsgálata pedig nem képezte a per tárgyát, mivel a perben eljáró bíróságok egyező – és a Kúria szerint

is helytálló – megítélése szerint a felperes nem terjesztett elő a jelen perben keresetet az esetleges érvénytelenség egyéb jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt [1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 2. pont].

1. Németh Béla Magyarország elleni ügye (73.303/14. sz. ügy)⁴⁶

2014 -ben A kérelmező 2014-ben egy pénzkövetelés végrehajtása iránti végrehajtási árverésen megvásárolt egy ingatlant. A Vht. hatályba lépett módosítása, amelyet a 2008-as pénzügyi válság hatásainak mérséklése érdekében fogadtak el, moratóriumot rendelt el az adósságok behajtása miatti kilakoltatásokra. A moratórium nem vonatkozott az állami szervekre, és kezdetben nem volt meghatározott véghatárideje. A kérelmező még nem szerezte meg az ingatlan tulajdonjogát, és az adós akkor nem volt kilakoltatható. A kérelmező azt állította, hogy az ingatlan tulajdonjogát és birtokát csak megvásárlása után két évvel szerezhette meg.

A kérelmező – az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkére és az Egyezmény 14. cikkére hivatkozással – sérelmezte, hogy megtagadták tőle tulajdona használatát, és hátrányos megkülönböztetés érte, mivel a vonatkozó jogszabályok az állami tulajdonú szereplőket a magánszektor kárára védtek meg.

A Kormányzat azzal érvelt, hogy a kérelmezőnek volt egy várománya, hogy az ingatlan megvásárlásakor megszerzi e vagyontárgyat. Ez azonban nem volt elegendő az Egyezményben foglalt jogainak érvényesítéséhez, mivel még nem volt a tulajdonos. A Kormányzat kiemelte az állam által hozott intézkedések társadalmi szükségességét is. A kérelmező ugyanakkor kijelentette, hogy az ingatlan a vagyonának része volt.

A Bíróság úgy ítélte, hogy a kérelmezőnek a magyar jog szerint legalább jogos tulajdoni várománya volt, amely az Egyezmény értelmében tulajdonnak minősül. A kérelem tehát befogadható volt.

A Bíróság emlékeztetett, hogy a magántulajdonba való beavatkozásnak jogszerűnek kell lennie, törvényes, közérdekű célt kell követnie, és meg kell találni az egyensúlyt a közérdek és az egyén jogai között.

A felek nem vitatták, hogy a kérelmező vagyonának használatát az állam „ellenőrizte”. A Bíróság kiemelte, hogy a moratóriumnak törvényes alapja volt. A Bíróság véleménye szerint a vonatkozó jog bizonytalanságával kapcsolatos kérdések a méltányos egyensúly kérdéséhez tartoztak. A Bíróság úgy ítélte, hogy a nemzeti jogalkotó intézkedései a moratórium meghozatalakor a mérlegelési jogkörébe tartoztak, és nem „nélkülöztek nyilvánvalóan minden ésszerű alapot”. A moratórium megfelelt az Egyezmény közérdekűségi követelményeinek.

A Bíróság kiemelte, hogy a bírósági határozatok végrehajtásának ideiglenes felfüggesztése vagy megszakítása a nemzeti hatóságok mérlegelési jogkörébe tartozik. A Bíróság tisztában volt az akkori magyarországi válsággal és annak szükségességével, hogy megakadályozzák a polgárok tömeges hajléktalanná tételét. Ezenkívül úgy találta, hogy a moratórium nem fosztotta meg a kérelmezőt az ingatlanhoz fűződő jogos várományától, csak késleltette a tulajdonjogának megszerzését. A Bíróság azt is kiemelte, hogy a jogszabályt gyorsan módosították, és egy véghatáridőt iktattak be.

Mivel a kérelmezőnek nem kellett túlzott egyéni terhet viselnie, a Bíróság úgy találta, hogy nem sértették meg jogait.

A Bíróság alkalmazandónak találta az Egyezmény 14. cikkét. Emlékeztetett, hogy az államok széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a lakásszabályozás területén az összetett társadalmi és politikai kérdések miatt. A jelen ügyben a Bíróság úgy ítélte, hogy bár az állami szereplők mentesültek a moratórium alól, ez számos kikötéssel járt a megteendő intézkedésekkel kapcsolatban. Ezenkívül a terület fő szereplői – vagyis a bérlakást biztosítók – a magánszektorban tevékenykedtek, így a moratórium elkerülhetetlenül inkább rájuk vonatkozott. Végül, mivel a kérelmező helyzete nem volt

⁴⁶ Az ítélet 2021. március 17-én vált véglegessé.

„lényegében hasonló” az állami szervekéhez, a Bíróság kijelentette: nem mondható, hogy őt hátrányos megkülönböztetés érte. Ennek megfelelően az Egyezményt nem sértették meg.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. Ádám és mások Románia elleni ügye (81.114/17. sz. ügyek)⁴⁷

A kérelmezők magyar nemzetiségű diákok, akik magyar nyelvű oktatásba részesültek. Az érettségi megszerzéséhez vizsgát kellett tenniük román és magyar nyelvből, és kettővel több vizsgát kellett tenniük, mint a román nemzetiségűeknek. Mindannyian megbuktak az érettségien, mert nem tették le a román nyelv és irodalom vagy a magyar nyelv és irodalom vizsgát. Újra megpróbálták a vizsgákat, de megint kudarcot vallottak, bár az érettségi többi vizsgáján megkapták a szükséges osztályzatokat.

Az Oktatási Minisztérium minden tanév elején meghatározza az érettségi menetrendjét. Az írásbeli vizsgákat egymást követő napokra szervezik: a kisebbségi anyanyelvükön vizsgázó diákoknak három egymást követő napon tartanak írásbeli vizsgát, míg az ilyen vizsgákon részt nem vevő tanulók egy pihenőnapot tartanak köztük.

A kérelmezők – a Tizenkettedik jegyzőkönyv 1. cikkére hivatkozással – azt sérelmezték, hogy hátrányos megkülönböztetés érte őket az érettségi megszervezésének módja miatt, mert ugyanabban a rövid időszakban két további vizsgát kellett tenniük az érettségihez román társaikhoz képest; továbbá, román nyelvből és irodalomból nagyon nehéz volt vizsgázniuk.

A kérelmezők megismételték, hogy nemcsak a pihenésre és a vizsgák közötti felkészülésre fordított időt sérelmezték, hanem azt is, hogy a román nyelvből és irodalomból lebonyolított tesztek nagyon nehezek voltak. Nem kérdőjelezték meg önmagukban a román nyelvtanulás hasznosságát, és annak felmérését az érettségi vizsgákon, azonban tudásuknak az anyanyelvi beszélőkkel egyenlő alapon történő felmérése szerintük egyértelmű megkülönböztetés volt. Valójában szerintük a román nyelv- és irodalomvizsgák nehézkesebbek voltak, még az adott nyelvet beszélők számára is.

A Kormányzat többek között azzal érvelt, hogy a diákok megválaszthatják tanítási nyelvüket, és nem kötelezhetők arra, hogy egy magyar olyan iskolába járjon, ahol a tanítás ezen a nyelven folyik. A kérelmezők által sérelmezett bánásmód nem jelentett megkülönböztetést.

A Bíróság úgy ítélte meg, hogy az Egyezmény 14. cikk által biztosított védelemre vonatkozóan kidolgozott ítélkezési gyakorlat alkalmazandó a Tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke alapján benyújtott ügyekre is. Többek között kiemelte, hogy az Egyezmény 14. cikk alkalmazásában az eltérő bánásmód akkor diszkriminatív, ha „nincs objektív és ésszerű indoka”, vagyis, ha nem követ „törvényes célt”, vagy nincs „ésszerű” „arányossági kapcsolat” az alkalmazott eszközök és a megvalósítani kívánt cél között.

Úgy ítélte, hogy szerepe nem az, hogy az Államot helyettesítse annak eldöntésében, hogy milyen tárgyakból vizsgáznak az érettségi vizsgán, illetve a vizsgák sorrendjének és ütemének meghatározásában. Bizonyos mérlegelési jogkört („mérlegelési mozgástér”) meg kellett hagyni a nemzeti hatóságoknak, amelyek elvileg jobb helyzetben voltak, mint egy nemzetközi bíróság, hogy értékeljék a helyi igényeket és feltételeket. Nem kérdőjelezte meg az ügyben annak a jelentőségét a nemzeti kisebbség tagjai számára, hogy az állam hivatalos nyelvét tanulhassák, és annak szükségességét, hogy felmérjék a nyelvtudásukat. Tudomásul vette az Európa Tanács szerződő államai között kialakulóban lévő nemzetközi konszenzust, amely elismeri a kisebbségek különleges szükségleteit, valamint kötelezettséget a biztonságuk, identitásuk és életmódjuk védelmére. Ezenkívül áttekintette a Románia által a kisebbségek oktatása terén tett különböző intézkedéseket.

Bár az ilyen intézkedések végrehajtása során voltak visszalépések, a Bíróság nem vonhatta le azt a következtetést, hogy maga a tanterv tartalma túlzott terhet ró a kérelmezőkre a Tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyvnek 1. cikke értelmében.

⁴⁷ Az ítélet 2021. március 8-án vált véglegessé.

A vizsgák sorrendjét tekintve a Bíróság észlelte, hogy a kérelmezők helyzetében lévő tanulóknak két vizsgával többet kellett letenniük, mint a román nyelven tanuló diákoknak. Ez azonban elkerülhetetlen következménye volt a saját döntésüknek, hogy magyar nyelven tanulnak. A törvény ugyanis nem kötelezte a kisebbségi tanulókat arra, hogy anyanyelvükön tanuljanak. Ezenkívül a vizsgák ütemtervét minden tanév elején meghatározták, és úgy tűnt, hogy az évről évre nem különbözött jelentősen, vagyis az érintett tanulóknak elegendő idejük volt felkészülni mind a tanulmányi, mind a mentális szempontból a vizsgákra. Azt sem állapíthatta meg, hogy az érettségi rendje összességében túlzott terhet róna a jelentkezőkre, vagy hogy átlagosan lényegesen kevesebb idejük lett volna a pihenésre, mint román társaiknak.

Úgy találta, hogy ugyanez a következtetés érvényes akkor is, ha az állítólagos egyensúlyhiányt kizárólag azon vizsgák szempontjából vizsgálták, amelyeket a kérelmezőknek egymást követő napokon kellett letenniük, ellentétben román társaikkal, akiknek azok között egy nap pihenőidejük volt. Tekintettel a különleges körülményekre, a Bíróság nem volt meggyőződve arról, hogy a kérelmezők által elszenvedett kellemetlenségek olyan jelentősek, hogy elérik a Tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkében meghatározott küszöbértéket.

A Bíróság tudomásul vette a Kormányzat által szolgáltatott statisztikákat is, amelyek azt mutatták, hogy 2013 és 2018 között minden tanuló esetében hasonlóan sikeresek voltak az érettségi vizsgák.

A Bíróság nem talált bizonyítékot arra a következtetésre, hogy a kérelmezőket a gyakorlatban megfosztották attól, hogy valódi választásuk legyen az anyanyelvükön való oktatás, vagy hogy az államnak kényszerasszimilációs programja volt, amint azt a kérelmezők állítják. A tanulók nyelvválasztásának, valamint a hatóságok kisebbségi nyelvű oktatásának és érettségi vizsgáinak a következményei sem jelentették a kérelmezők számára olyan eltérő helyzetet, amely a Tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke értelmében kellően jelentős volt.

Ennek megfelelően nem sértették meg a Tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkét.

2. Mile Novaković Horvátország elleni ügye (73544/14. sz. ügy)⁴⁸

A szerb nemzetiségű kérelmező 1971-től tanárként dolgozott Horvátországban. 1998 júliusától a Darda térség középiskolájában, Kelet-Szlavónia területén, amely a háború után békésen illeszkedett vissza Horvátországba.

A csak szerb etnikumú tanárokat érintő ellenőrzést követően a kérelmezőt először közigazgatási eljárásban tiltották el az oktatástól. A Közigazgatási Bíróság végül 2006 -ban hatályon kívül helyezte ezt a határozatot, azzal az indokkal, hogy nem volt egyértelműen eldöntve az a kérdés, hogy a kérelmező iskolájának óráit melyik nyelven akarták megtartani.

Időközben, 1999 márciusában az iskola elbocsátotta a kérelmezőt, amiért tanítás közben nem alkalmazta a standard horvát nyelvet, amint azt a vonatkozó hazai jogszabályok előírják. Arra a következtetésre jutottak, hogy nem tudják áthelyezni a kérelmezőt, mert az iskolában nincsenek szerb tannyelvű állások. Atképzést sem lehetett biztosítani számára, mivel nem lehetett elvárni tőle, hogy horvátul tanuljon, tekintettel arra, hogy ekkor 55 éves volt.

A kérelmező a bíróságokon támadta meg elbocsátását, többek között 2011-ben panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz is, de hiába.

A kérelmező – az Egyezmény 8. és 14. cikkére, valamint a Tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkére hivatkozással azt sérelmezte, hogy elbocsátása önkényes volt, és hogy életkora és szerb etnikai hovatartozása alapján hátrányos megkülönböztetés érte. Különösen azzal érvelt: annak, hogy az ellenőrzés során nem tudott pár szót horvátul, nem kellett volna olyan drasztikus intézkedéshez vezetnie, mint az elbocsátás.

Először is, a Bíróság meggyőződött arról, hogy a kérelmező elbocsátásának indokai – a szerb nyelv napi munkájában való használata és az életkora miatti állítólagos képtelensége arra, hogy állásához szükséges

⁴⁸ Az ítélet 2021. március 17-én vált véglegessé.

tannyelvet alkalmazni tudja – elégségesen kapcsolódtak magánéletéhez. Különösen, az egyén által használt nyelv szükségszerűen az etnikai identitás részét képezi, míg az életkor a személy fizikai identitásának részét képezi. Ezért az Egyezmény 8. cikke alkalmazandó volt az ügyben.

A Kormányzat azzal érvelt, hogy a kérelmező elbocsátására azért volt szükség, hogy megvédjék a tanulók horvát nyelvű oktatáshoz való jogát. Bár a Bíróság semmiképpen sem akarta aláásni ezt a célt vagy annak fontosságát a Kelet-Szlavónia régió sajátos kontextusában, kiemelte, hogy nem fontolták meg az elbocsátásnak egyetlen olyan alternatíváját sem, amely lehetővé tette volna a kérelmező számára, hogy a tanítást a hatályos jogszabályokhoz igazítsa. A tanfelügyelő egyszerűen úgy döntött, hogy a kérelmezőt el kell tiltani a tanítástól, anélkül, hogy lehetőséget adott volna arra, hogy egy bizonyos határidőn belül korrigálja a munkájában elkövetett szabálytalanságokat, amire a vonatkozó hazai jogszabályok lehetőséget adtak. Az iskola elutasította a továbbképzés lehetőségét is, pusztán a kérelmező életkora és szolgálati évei alapján. Ezenkívül sem az iskola, sem a hazai bíróságok soha nem adtak részletes és meggyőző magyarázatot arra, hogy a kérelmező kora miért lett volna leküzdhetetlen akadálya annak, hogy kiigazítsa tanítási tervét úgy, hogy a standard horvát nyelven tudjon tanítani. Valójában, tekintettel a két érintett nyelv tagadhatatlan közelségére, valamint arra, hogy a kérelmező szakmai életének nagy részét Horvátországban élte és dolgozta le, nehéz volt megérteni, hogy miért nem derítették fel a továbbképzés biztosításának lehetőségét.

A Bíróság rámutatott arra is, hogy mindenesetre maguknak a hazai hatóságoknak – a közigazgatási szerveknek és a polgári bíróságoknak is -nehézséget jelentett annak megállapítása, hogy a kérelmezőnek milyen nyelven kellett volna tanítani az adott időpontban.

Végül egyetlen horvát nemzetiségű tanárt sem ellenőriztek a kérelmező iskolájában. Az akkori Kelet-Szlavónia térség háború utáni összefüggésrendszerében a személyek egy bizonyos csoportjának nyelv alapján történő kiemelése, amely szorosan kapcsolódik etnikai hovatartozásukhoz, felvetheti az Egyezményrel és a horvát Alkotmánnyal való összeegyeztethetőség kérdését.

A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező munkából való elbocsátása nem egy sürgető társadalmi szükségletnek felelt meg, és nem volt arányos az elérni kívánt céllal, így az Egyezmény 8. cikkét megsértették.

A Bíróság úgy ítélte, hogy nem szükséges külön megvizsgálni a kérelmező panaszait az Egyezmény 14. cikke alapján az Egyezmény 8. cikke tekintetében, valamint Tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke alapján. Kiemelte, hogy az Egyezmény 8. cikk szerinti panasz vizsgálatakor már figyelembe vette a hazai hatóságoknak a kérelmező életkorára való hivatkozását és azon döntésüket, hogy etnikai származásuk alapján csak néhány tanár munkáját ellenőrzik.

A Bíróság a kérelmező javára 5.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítél meg.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Közigazgatási ügyszak

Kfv.I.35.273/2020/5.

A bíróság köteles a keresetben előadott jogi érvelés figyelembevételével dönteni a vámigazgatási bíróság törvényességéről.

A „ne bis in idem” elvének alkalmazhatósága a közigazgatási szankciók vonatkozásában is elismert követelmény. Az Emberi Jogok Európai Bírósága az Engel és társai kontra Hollandia ügyben 1976. június 8-án kihirdetett ítéletében (no. 5100/71., 5101/71. 5102/71.; 5354/72.; 5370/72.) állította fel a közigazgatási jogi intézkedések büntetőjogi jellegének megítéléséhez segítséget nyújtó, Engel-kritériumokként ismert tesztet, mely értelmében a szankciók büntető jellegének értékelése során három feltétel vizsgálendő: 1. a jogsértés belső jog szerinti minősítése, 2. a jogsértés jellege (célja megtorlás, megelőzés-e, érintettek köre mindenkire vonatkozik-e, vagy csak bizonyos csoportra) és 3. a büntetés súlya. Ugyanakkor a Kúria hangsúlyozza, hogy a Kp. 2. § (1) bekezdés értelmében a bíróság feladata, hogy eljárásával a közigazgatási tevékenységgel megvalósított jogsértéssel szemben biztosítson

hatékony jogvédelmet. Figyelemmel arra, hogy a felperes csak lehetőségként utalt a kétszeres értékelés tilalmának megsértésére, jogsérelmet tehát maga sem állított, a kereset ezen részéről, azaz feltételes jogsérelemlről történő érdemi döntés meghozatalára nincs törvényes lehetőség.

Kfv.IV.35.537/2020/3.

Bevett egyháznak az Országgyűlés által elismert egyház minősül.

Jelen ügyben a felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes jogosult-e az 1997. évi CXXIV. törvény (a továbbiakban: Eft.) 6. § (1) bekezdése, illetve a 2016. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 41. § (2) bekezdése szerinti egyházi kiegészítő támogatásra.

A Kvtv. 41. § (2) bekezdése szerint a 1993. évi III. törvény (Szocvtv.) 4. § (1) bekezdés m) pont mb) alpontjában és a Gyvt. 5. § s) pont sb) alpontjában meghatározott szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi közfeladatot ellátó intézményt fenntartó egyházi jogi személy az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló törvény szerinti kiegészítő támogatásra jogosult. E kiegészítő támogatás mértéke - a 2. melléklet III. pont 3. alpont l)-m) pontjai kivételével - az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti támogatás 71,4%-a.

A 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) ügyben alkalmazandó, akkor hatályos 10. §-a alapján egyházi jogi személy a bevett egyház és annak jogi személye. Az Eft. 6. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a bevett egyház kiegészítő támogatásra jogosult, amelynek alapja a közszolgáltatásokban részesülők azon döntése, ahogyan az egyházi intézmények közszolgáltatásait igénybe veszik.

A 6/2013. (III. 1.) AB határozat] (a továbbiakban: Abh.) által érintett szervezetek egyházi jogi személyként (egyházi fenntartóként) való elismerése kérdését a Kúria már több döntésében (Kfv.IV.35.352/2015/5., Kfv.III.35.367/2014/5., Kfv.II.37.893/2015/2., Kfv.IV.35.285/2015/5., Kfv.IV.35.305/2017/3) vizsgálta. Hasonlóan ezekhez, a Kúria jelen ügyben is megállapította, hogy a felperes helytállóan hivatkozott az Abh. indokolásában foglaltakra, miszerint a 8/2012. (II. 29.) OGY határozatban megjelölt egyházak egyházi jogállásukat nem veszítették el, ezért egyesületté történő átalakulásuk nem volt kikényszeríthető. A Kúria korábbi, hasonló jogkérdés kapcsán, az Ehtv. akkori és még a jelen ügyben is alkalmazandó szabályai szerint az egyházi elismerés rendszerét több döntésében vizsgálta. A Kfv.IV.35.352/2015/5., a Kfv.III.35.367/2014/5., a Kfv.II.37.893/2015/2., a Kfv.II.37.124/2015/6., a Kfv.III.37.515/2015/6., a Kfv.II.37.649/2014/7., a Kfv.IV.35.285/2015/5. számú ítéletek indokolásában megállapította, hogy az Ehtv. 6. § ezen ügyekben alkalmazandó időállapota szerint csak az Országgyűlés által elismert egyházak voltak bevett egyházaknak tekinthetők.

Az alperes határozatában a felperes kiegészítő támogatás iránti kérelmét a Kvtv., az Eftv. és az Ehtv. rendelkezésre hivatkozva azért utasította el, mert a felperes nem bevett egyház, illetve nem olyan egyháznak a belső jogi személye, amely az Ehtv. mellékletében feltüntetésre került. Az Ehtv. 14/C. §-a szerint az egyház elismerésével kapcsolatos törvényjavaslat, illetve határozati javaslat vonatkozásában azok benyújtástól számított 60 napon belül az Országgyűlés döntését írja elő. Az Alkotmánybíróság 36/2017. (XII. 29.) AB határozatának [61]–[62] pontjában ugyanakkor – hivatalból eljárva – megállapította, hogy a jogalkotó részéről mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség áll fenn, mivel az Országgyűlés nem alkotta meg az Ehtv. 14/C. §-a szerinti – vallási tevékenységet végző szervezet egyházként történő elismerésének eljárásban előírt – döntési határidő elmulasztása esetére alkalmazandó eljárás szabályát.

E tényeknek azonban nincsen kihatása arra a körülményre, hogy a felperes a jogosultsági időszakban nem szerepelt a bevett egyházak Ehtv. 16. és 17. §-i szerinti miniszteri nyilvántartásában. A Kúria ezzel kapcsolatban az elsőfokú bírósági döntéssel egyezően megállapítja, hogy a korábbi jogalkotói mulasztás pótlására a jogalkalmazónak nincs lehetősége.

Az Alkotmánybíróság határozatának meghozatalát követően az Alaptörvénynek az ügy megítélését illetően releváns rendelkezései azonban módosultak. A 3310/2018. (X. 16.) AB határozat és a 3047/2019. (III. 14.) AB határozat (a továbbiakban: Abh. 2019.) foglalkozik is ennek kapcsán az AB-

határozatok erga omnes hatályával. Eszerint figyelembe kell venni az Alaptörvény változását is (Abh 2019., [21]), azaz jelen esetben azt, hogy az Abh. után hatályba lépett az Alaptörvény negyedik módosítása, amely már sarkalatos törvényi elismeréshez kötötte az egyházi státuszt. Majd pedig – 2013. október 1-jén – hatályba lépett az Alaptörvény ötödik módosítása is, amely a sarkalatos törvényben elismert egyházakat bevett egyházzá nevezte át. Ekként ha az Alkotmánybíróság határozatának meghozatalát követően az Alaptörvény releváns rendelkezése módosul, akkor a bírói döntés nem alapítható kizárólag a korábbi AB-határozattal való ellentétre, mivel a jogalkalmazónak figyelemmel kell lennie az Alaptörvény változására is (Abh 2019., [22]) annak hatálya alatt.

A megállapított alaptörvény-ellenességre tekintettel keletkezett igények érvényesítésére más eljárások mindazonáltal rendelkezésre állhatnak, mint ahogyan ez az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség kontra Magyarország ügyben meghozott 2017. április 25-i ítéletéből (ECLI:CE:ECHR:2017:0425JUD005497712) is kiderül.

Kfv.II.37.943/2020/5.

A bírósági felülvizsgálat során az alap- és módosító határozat egyetlen egységet képez, ezért azok külön elbírálására nem kerülhet sor. Lényeges eljárási hibát vét a bíróság, ha módosítás ellenére csak az alaphatározatot teszi a bírósági felülvizsgálat tárgyává.

Az elsőfokú bíróság által állított tisztességes, fair eljárás követelménye a jelen ügyben nem sérült. Az elsőfokú bíróság által felhívott eseti döntésekben az került megállapításra, hogy az alaphatározat az indokolás alapvető hiányossága folytán érdemben eleve nem volt felülbíráható, mert a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 72. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek nem felelt meg. Jelen ügyben azonban a Kp. 2. § (2) bekezdésének, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének és az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkének sérelme nem állapítható meg.

Kfv.II.38.004/2020/4.

Igazoltatásnak kizárólag az Rtv. 29. § (1) bekezdésében foglalt célok esetén van helye. Amennyiben a kényszerintézkedés jogalapja a rendőri jelentésből nem állapítható meg, azt kell vélelmezni ellenbizonyításig, hogy nem volt jogalapja a kényszerintézkedés fenntartásának.

A felperes az eljárásjogi kifogások körében konkrét jogszabálysértésre nem hivatkozott, e körben kizárólag az Alaptörvény XXVIII. cikkére és az EJEE 6. cikkére utalt. A Kúria jogszabálysértés megjelölése hiányában a felperes eljárásjogi érveit nem vizsgálhatta, a hivatalbéli vizsgálata során pedig semmisségi okot nem észlelt.

Az anyagi jogi kifogások körében a felperes érvelése három részre volt bontható: elsőként az igazoltatás jogalapjának vitatása, másodikként a kényszerintézkedés, a testi kényszer és a bilincshasználata jogalapja, valamint arányossága, harmadrészt a bilincshasználat fenntartásának jogalapja és arányossága.

Az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes határozata megfelel a vonatkozó jogszabályoknak. Az 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdés rögzíti azokat a célokat, amelyek érdekében helye van az igazoltatásnak. Jelen ügyben – a felek között sem vitásan és az iratok tanúsága szerint is – az igazoltatás, a felperes személyazonosságának megállapítása jelentésben, valamint a közigazgatási határozatban rögzítettek szerint a rendőri jelentés elkészítéséhez volt szükséges. Ilyen célt nem tartalmaz a Rtv. 29. §, továbbá sem a határozat, sem a bíróság ítélete nem tartalmaz egyéb olyan jogszabályhelyet, amely ezt alátámasztaná. A Kúria azzal a felperesi állítással is egyetértett, hogy önmagában az, hogy az igazoltatás célja az igazoltatott személy személyazonosságának megállapítása, magából az intézményből következik, önmagát magyarázó értelmezés és így az igazoltatás jogalapjaként nem fogadható el.

Habár a támadott határozatban nem merült fel, csupán a felperes utalt a felülvizsgálati kérelmében az Rtv. 30. § (1) bekezdése szerinti fokozott ellenőrzésre, ez a jogszabályhely csak akkor szolgálhat az

igazoltatás indokául, ha az intézkedés a fokozott ellenőrzés céljával szoros ok-okozati összefüggésben áll, utalva az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Vig kontra Magyarország 59648/13. számú ügyben hozott ítéletére is. Jelen esetben az igazoltatás jogalapjaként a fokozott ellenőrzés mint indok eddig nem merült fel.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a hátrálása nem minősülhet passzív ellenállásnak és a fokozatosság elvét nem tartotta be az intézkedő rendőr. Az Rtv. 47. § szerint a rendőr az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39. § (2) bekezdése az intézkedő rendőr számára előírja azokat a szempontokat, amelyek szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szerint különbségeket kell tennie. A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdés a) pontja szerint passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat. A felperes jelen ügyben tanúsított magatartása ezen jogszabályhelynek feleltethető meg, ezért ezt az alperes és az elsőfokú bíróság is helyesen értékelte ellenszegülésként.

A felperes a testi kényszer és a bilincselés körében a fokozatosság és az arányosság elvének sérelmét megalapozatlanul állította. A Kúria a Kfv.II.37.100/2017/4. számú ítéletében részletesen elemezte a fokozatosság és az arányosság kérdését az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdései, továbbá a 16. § (1) bekezdése vonatkozásában. A jogalkotó nem állított fel sorrendet, fokozatosságot a kényszerintézkedések között, az Rtv. 15.§ (2) bekezdés utolsó fordulata és a Rtv. 16.§ (1) bekezdés első mondata összhangban van, mégpedig úgy, hogy a kényszerítő eszköznek az érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással kell járnia, melyet a konkrét eset konkrét körülményeit értékelve a helyszínen kell eldönteni. A fentiek alapján a felperes testi kényszer és bilincselés jogalapja és fokozatossága körében előterjesztett kifogását a Kúria megalapozatlannak találta.

A felperes harmadik anyagi jogi kifogása a bilincshasználat fenntartására vonatkozott, mely körében az alperes határozatában részben a felperes panaszának helyt adott a rendőri jelentések hiányosságaira és a parancsnok általi felülvizsgálat hiányára tekintettel a felperes tisztességes eljáráshoz való joga szempontjából. Azonban a felperes azt is vitatta, hogy a bilincshasználat fenntartásának nem volt indoka és jogszabályi alapja. Az alperes határozata is azt tartalmazza, hogy a rendőri jelentésekből nem állapítható meg a bilincshasználat fenntartásának jogalapja, az ezt alátámasztó jogszabályhely. Amennyiben ez a rendőri jelentésből nem állapítható meg, az nem tartalmazza, azt kell vélelmezni ellenbizonyításig, hogy nem volt jogalapja a kényszerintézkedés fenntartásának, ezért e tekintetben az alperes határozata az eddig rendelkezésre álló iratok alapján jogszabálysértő módon utasította el a felperes panaszát.

Kfv.IV.38.059/2020/8.

Sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, ha a hatóság a megelőző eljárásban megvalósult jogsértés kiküszöbölésére előírt megismételt eljárásban, a jogosultsági feltételek és eljárási szabályok változására úgy alapítja az eljárást megszüntető végzését, hogy a felperes kérelemmel való rendelkezési jogára nem biztosít lehetőséget.

Az idegenrendészeti eljárás megszüntetésének eseteit a 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) a 86/M. §-ában tételesen szabályozza. Az eljárást megszüntető végzés a Harmtv. 86/M. § d) pontját jelölte meg, azaz az eljárás okafogyottá válására hivatkozott.

A felperes az okafogyottság megalapozottsága körében megalapozottan érvelt azzal, hogy az eljárás megszüntetése nem felelt meg a tisztességes ügyintézés alkotmányos követelményének. Ezzel összefüggésben is utal a Kúria a Kfv.IV.38.286/2019/14. számú ítéletében kifejtett azon jogi álláspontra, mely szerint a jogosultsági feltételek és eljárási szabályok változása – különösen akkor, ha a hatóságot jogerős bírói ítélet kötelezte a hatósági eljárás megismétlésére – az eljárás megszüntetésére nem adhat alapot okafogyottság címén. Kétségtelen, hogy a 2007. évi I. törvény módosult rendelkezései alapján a kérelem benyújtása időpontjában hatályos szabályozástól eltérően a felperes tartózkodási kártya kiállítására már nem tarthat igényt, de kérelme amiatt nem válhatott okafogyottá, hogy másik törvény

hatálya alá került. A kérelemre induló eljárásokban ugyanis az ügy ura a kérelmet előterjesztő ügyfél, az ő akaratából indul meg az eljárás, aki a kérelmével a tárgyában hozott döntés véglegessé válásáig rendelkezhet, a kérelmét módosíthatja, kiegészítheti, kiterjesztheti és visszavonhatja.

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése értelmében, mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

A tisztességes eljárás (fair trial) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes. A tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.; 14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241, 266., megerősítve mindkettő: 2/2017. (II. 10.) AB határozat].

A Kúria hangsúlyozza, hogy az okafogyottság számos esetet ölelhet fel, így amikor az eljárás lefolytatásától várható eredmény az ügyfél számára már közömbös, a jogát vagy jogos érdekét már nem érinti, illetve hivatalbóli eljárás esetén a közérdeket nem szolgálja, továbbá az eljárástól érdemi joghatást kiváltó eredmény egyáltalán nem várható (pl. a tényállás már nem tisztázható). A perbeli esetben kérelemre indult eljárásról van szó, ahol bírósági döntés kötelezi a hatóságot a kérelem elbírálására. A Kúria rögzíti, hogy az már az érdemi elbírálás körébe tartozó kérdés, hogy a módosult szabályozást a hatóság a bíróság által elrendelt megismételt eljárásban miként alkalmazza, illetve ennek ismeretében a felperes él-e a kérelem módosításának vagy visszavonásának lehetőségével, erre azonban számára – a fent kifejtett alkotmányos követelmények, így a tisztességes eljárás érvényesülése érdekében – lehetőséget kell számára biztosítani.

Kf.V.39.143/2021/4.

A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérül, amennyiben a bíróság az érdekelt érdemi nyilatkozatára vonatkozó észrevétel előterjesztésére a félnek biztosított, saját maga által megszabott határidő lejártának bevárása nélkül hoz ítéletet.

A bíróságnak tehát törekedni kell a gyors, határidőben való döntéshozatalra, ez azonban nem eredményezheti azt, hogy olyan esetben és időben hozzon érdemi döntést, amikor a maga biztosította határidő a feleknél még nem telt le a nyilatkozatuk megtételére. A perbeli esetben a felperesi érdekelt érdemi, 17. sorszámú beadványát 15 napos észrevételezési határidő biztosításával küldte meg a feleknek. Az alperes nyilatkozata 2020. december 14. napján megérkezett a bírósághoz, a felperesnek viszont a 2020. november 30. napján átvett beadványra 2020. december 15. napjáig állt rendelkezésre a határidő, hogy észrevételét megtehesse. A bíróság ugyanakkor 2020. december 14. napján ítéletet hozott. A Kúria megállapította, hogy a fentiek miatt alappal hivatkozott arra a felperes a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga.

A tisztességes eljárás fogalmával, kritériumaival az Alkotmánybíróság is számos döntésében foglalkozott. A 3174/2014. (VI. 18.) AB határozatában és a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában is rögzítette, hogy a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye „az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni.” E döntések alapján ezt a „minőséget”, ezt a követelményt az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk értelmezésében közigazgatási ügyekre is irányadónak tartotta, és hangsúlyozta, hogy „e joggal szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye. Egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása mellett lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.” A közigazgatási perek megfelelő lefolytatására, a bírósági eljárás tisztességességének megítélésére is irányadóak az Alkotmánybírósági döntésekben tett megállapítások.

A kúriai gyakorlatban is merültek fel olyan esetek, amelyek a tisztességes eljárás követelményével kapcsolatos értelmezést kívántak meg. Így a Kúria Kfv.IV.37.366/2012/4. számú eseti döntése

értelmében, - amely döntés KGD.2014. 90. szám alatt közzétételre került - a tisztességes eljárás jogát csak az a bírói mulasztás sérti, amely akadályozza, illetve szükségtelenül, aránytalanul korlátozza a peres felek perbeli cselekményeit. Ez a kérdés tehát az egyedi eset körülményeinek vizsgálatával, mérlegelésével dönthető el. A jelen perre is irányadó Kp. 2. § (6) bekezdése kimondja, hogy: „A bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, nyilatkozatot, a bírósághoz benyújtott okiratot, bizonyítékot megismerhessenek, és azokra - megfelelő határidőn belül - nyilatkozthassanak”. A tárgyaláson kívüli elbírálásra tekintettel pedig alkalmazandó volt a Kp. 77. § (5) bekezdése, amely szerint: „A per tárgyaláson kívül történő elbírálása esetén a bíróság a védírat közlésével egyidejűleg a felek számára beadványaik benyújtására - tizenöt napnál nem rövidebb - határidőt állapít meg. Az e beadványokra adandó válaszok és egyéb beadványok benyújtására a bíróság tizenöt napnál nem rövidebb határidőt állapíthat meg, azzal, hogy arra lehetőleg az első tárgyalás kitűzésére irányadó határidőn belül sor kerüljön.” A konkrét esetben az elsőfokú bíróság lényegében ennek a szabálynak megfelelően küldte meg a védíratot és a későbbiekben a felperesi érdekelt érdemi beadványát a feleknek, meghatározva 15-15 nap határidőt az egyes nyilatkozatok megtételére. A Kúria megállapította, hogy a védírat vonatkozásában a felperes az észrevételét megtehetette, míg a felperesi érdekelt beadványa kapcsán a bíróság nem volt figyelemmel arra, hogy - ellentétben az alperes helyzetével - a felperes esetében a nyilatkozattételre megadott 15 napos határidő még nem telt el; a határidő lejártát be nem várva hozta meg az ítéletét. A felperes mindezek folytán alappal sérelmezte a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmét, aminek következtében az eljárási joga, az érdekelt érdemi nyilatkozatára vonatkozó észrevételezés lehetősége akadályozott volt, és ezáltal felvetette az eljárás lényeges szabályainak olyan módon történő megszegését, mely a per érdemére kihatással volt, és a másodfokú bírósági eljárásban sem volt orvosolható.

K.IV.39.725/2021/2.

Gyülekezési ügyben a veszélyhelyzet idején gyűlés tartását kógensen tilalmazó jogszabályi rendelkezésre alapított tiltó határozat megszerű.

A felperes keresetében tartalmilag elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az alperesi határozat alapjául szolgáló 484/2020. (XI.10.) Kormányrendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 4. § (1) bekezdése, 5. § (1) és (2) bekezdései, valamint a 22. § (2) bekezdése és a 23. §-a alaptörvény-ellenesek, ezért kérte, hogy a Kúria az eljárásának felfüggesztése mellett bírói utólagos normakontroll keretében forduljon az Alkotmánybírósághoz.

Az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése szerint a Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel – a sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezések alkalmazásától eltérhet, valamint egyéb rendelkezéseket hozhat. A Korm. rendelet bevezetője a felhatalmazás jogalapjaként hivatkozik a katasztrófavédelemlről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Katv.) 51/A. §-ára, amelynek (1) bekezdése szerint a Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében kihirdetett veszélyhelyzetben az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat. Továbbá, a Kormány az (1) bekezdés szerinti jogkörét – a szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan – a humánjárvány megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja [51/A. § (2) bekezdés].

A felhatalmazó rendelkezés alapján a korlátozó intézkedések meghozatalát az állampolgárok életének és egészségének biztonsága indokolta, ezért e körben a Kúria Alaptörvény-ellenességet nem észlelt. Az alapjog-korlátozásra vonatkozó általános mércét az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése tartalmazza. Eszerint „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.” Erre az alkotmányos tételre hivatkozik a felperes is. Különleges

jogrend idején azonban nem az alapjogok korlátozásának általános mércéje, hanem egy más alkotmányos jogintézményre az alapjogok felfüggesztésére vonatkozó szabályok az irányadók. Az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése a különleges jogrendre vonatkozó szabályok között rögzíti, hogy „Különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – a II. és a III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk (2)-(6) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszhető vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható.” A fentiekből következően az élethez és az emberi méltósághoz való jog, illetve az ehhez kapcsolódó abszolút tilalmak, valamint a büntetőeljárás alkotmányos garanciáin kívül, különleges jogrendben az alapjogok gyakorlása felfüggeszhető, illetve az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében meghatározott mércén túl is korlátozható.

A Katv. 51/A. §-a ennek alapján ad felhatalmazást, melynek értelmében a Kormány rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggeszheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

Az alaptörvényi és a sarkalatos törvényi felhatalmazáson nyugszik a 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet. Bevezetője szerint minden gyülekezés tilos. A 4. § (1) bekezdése értelmében tilos a közterületen, illetve a nyilvános helyeken a csoportosulás, illetve a gyülekezés. A 4. § (3) bekezdés kimondja, hogy „tilos – a (4) bekezdés szerinti kivétellel – a közterületen, a nyilvános helyen, valamint a sportpályákon a csapatsportok – különösen a labdarúgás, a jégkorong, a kézilabda, a kosárlabda, a röplabda – gyakorlása”. Az 5. § (1) bekezdése szerint „tilos – a 6. § szerinti kivétellel – rendezvényt, valamint gyűlést szervezni, illetve tartani”, a (2) bekezdés alapján pedig „rendezvény helyszínén – a 6. § szerinti kivétellel – a rendezvény helyszínétől függetlenül tilos tartózkodni”, továbbá „gyűlés helyszínén tartózkodni tilos”. Ezen szabályok alapján megállapítható, hogy a veszélyhelyzet idejére a jogalkotó a gyülekezési jog gyakorlását felfüggesztette, nem biztosított a hatóságnak mérlegelési lehetőséget a rendezvények megtarthatósága tekintetében.

A Katv. 51/A. § (1) és (2) bekezdésében szereplő felhatalmazás tehát az Alaptörvény fentebb felhívott szabályain alapul, a Korm. rendelet kógens rendelkezése pedig a járványhelyzetre tekintettel felelősen nem kérdőjelezhető meg. A keresetben szereplő szükségesség és arányosság mérlegelése ekként a Kúria szerint nem vethető fel, mivel az alapjogok legális korlátozása körében nincs lehetőség az alapjogkorlátozás arányosságának mérésére az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint. A Kúria ezért nem tartotta indokoltnak az Alkotmánybíróság konkrét normakontroll eljárásának kezdeményezését a Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése és 5. § (1) és (2) bekezdései tekintetében.

A felperes kérte továbbá, hogy a Kúria kezdeményezze a Korm. rendelet 22. § (2) bekezdésének és 23. §-ának is az alkotmányossági vizsgálatát is. A 22. § (2) bekezdése a bírságkiszabásról és a helyiség, terület, intézmény, helyszín bezárásról szól, a 23. § pedig a szabálysértéssel kapcsolatos. Megállapítható, hogy az alperes határozatában nem hívta fel ezen jogszabályi rendelkezéseket, és azokat a Kúriának sem kell alkalmazni döntése meghozatala során. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése a bíró előtt folyamatban lévő ügy kapcsán az alkalmazandó jogszabályok tekintetében teszi lehetővé a bíró kezdeményezést. Így nincs lehetősége a Kúriának a Korm. rendelet 22 § (2) bekezdése és 23. §-a alkotmányossági vizsgálatának kezdeményezésére.

A Kúria a fent hivatkozott határozatával és a védirattal egyezően hivatkozik az Emberi Jogok Európai Egyezményének 15. cikkére. Eszerint a nemzet létét fenyegető rendkívüli állapot esetén el lehet térni az Egyezményben meghatározott kötelezettségektől a helyzet szükségessége által feltétlenül megkívánt mértékben (feltéve, hogy az ilyen intézkedések nem ellentétesek a részes államok egyéb nemzetközi jogi kötelezettségeivel), és ennek megítélését illetően a részes államok széles mérlegelési joggal rendelkeznek [Brannigan és McBride kontra Egyesült Királyság ügy (14553/89.; 14554/89. szám)].

A felperes jelen ügyben hivatkozik még a diszkriminációra, amennyiben más, hasonló vagy nagyobb csoportosulással járó rendezvények esetében a szabályozás megengedőbb. Jelen ügynek azonban más rendezvények (vallási szertartások, sportmérkőzések, kegyeleti rendezvények) szabályainak alkotmányos megítélése nem tárgya. A Kúria a gyülekezés tekintetében az előbbieket szerint rendkívüli jogrendben megalapozottnak tartotta a tiltást. Ezen az nem változtat, ha más csoportos megnyilvánulások tekintetében a megengedőbb szabályok esetleg kifogásolhatók lennének.

A felperes keresetében sérelmezte, hogy az alperes a tiltó határozatában csupán az általános gyülekezési tilalmat kimondó jogszabályi rendelkezésekre hivatkozott. A Kúria álláspontja szerint az alperes

jogalkalmazóként a gyülekezésre vonatkozó jogszabályokat köteles döntéshozatala során érvényre juttatni. Ha van egy kógens, generális gyülekezési tilalmat tartalmazó jogi norma, akkor a hatóság döntésének elégséges indoka az e tilalomról szóló jogszabályi rendelkezésre történő utalás, ezzel a hatóság indokolási kötelezettségének eleget tesz. Jelen ügyben a Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése, 5. § (1) és (2) bekezdése a határozati döntés megfelelő jogalapja volt, további indokolásra nem volt szükség.

A felperes azt is állította keresetében, hogy az alperes az egyeztetési tárgyalást nem teljeskörűen, nem mindenre kiterjedően folytatta le. Az alperes az adott gyűlés kapcsán releváns jogszabályokról és azok hatósági értelmezéséről való tájékoztatása azonban, figyelemmel a jogszabályi generális tilalomra, érdeminek minősül.

A felperes kifogásolta továbbá, hogy a hatóság az egyedi körülmények mérlegelése nélkül döntött a tervezett gyűlés megtiltásáról. Bár a felperes keresetének alkotmánybírói eljárást kezdeményező érvei körében maga is elismeri, hogy az alperes nem mérlegelhette a körülményeket, mégis hiányolja ennek megtörténtét. E körben arra mutatott rá a Kúria, hogy a kógens, eltérést nem engedő, generális tilalom elzárja a hatóságot az egyedi ügy sajátosságainak értékelésétől.

A fentiek alapján a Kúria a felperes keresetét a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította. A felperes alkotmányossági kifogásával kapcsolatban a Kúria továbbá hangsúlyozza, hogy a kereseti kérelem keretei között a konkrét gyülekezés megtiltásának jogszerűségéről, és az ennek során alkalmazandó jogszabállyal szembeni alkotmánybírói eljárás kezdeményezésére irányuló kérelemről döntött, nem pedig az alkalmazandó jogszabályok alkotmányosságáról.

Polgári ügyszak

Pfv.III.21.184/2019/11.

Az Európai Unió Bírósága ítélkezési gyakorlata az uniós jog kiegészítő jogforrása, de az erre történő hivatkozás nem pótolja a megsértettként állított uniós jog konkrét rendelkezésének a megjelölését. Alaptörvényt sértő jogalkotással vagy jogalkotási mulasztással okozott kár megtérítése iránti igény érvényesítésének feltétele a jogalkotási tevékenység, illetve mulasztás alaptörvény-ellenességét kimondó alkotmánybírói határozat. Az Egyezményben és a Jegyzőkönyvben vállalt kötelezettségek teljesítése az EJEB előtt kényszeríthető ki, azok megsértéséből eredő kártérítési igény a nemzeti bíróság előtt nem érvényesíthető.

A jogerős ítélet helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az aláíró államok által az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményben és annak Első kiegészítő jegyzőkönyvében vállalt kötelezettségek teljesítése az Emberi jogok Európai Bírósága előtt kényszeríthető ki, azok megsértéséből eredő kártérítési igény a nemzeti bíróság előtt nem érvényesíthető {Kúria Pfv.III.21.077/2018/6., Pfv.III.21.287/2019/11.}. A jogerős ítélet így nem sérti a Jegyzőkönyv 1. cikkét.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi, Tudományos és Dokumentációs Főosztálya

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csóke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András

Munkatárs: Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.